

HRVATSKI SABOR

ZAKON O CESTAMA

(pročišćeni tekst - "Narodne novine", broj 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14, 110/19 i 144/21)

I. OPĆE ODREDBE

Namjena zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje pravni status javnih cesta i nerazvrstanih cesta, način korištenja javnih cesta i nerazvrstanih cesta, razvrstavanje javnih cesta, planiranje građenja i održavanja javnih cesta, upravljanje javnim cestama, mjere za zaštitu javnih i nerazvrstanih cesta i prometa na njima, koncesije, financiranje i nadzor javnih cesta.

Instrumenti usklađivanja

Članak 1.a

(1) Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

1. Direktiva 1999/62/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 1999. o pristojbama za korištenje određene infrastrukture za teška teretna vozila (SL L 187 od 20. srpnja 1999.),

2. Direktiva 2006/38/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. kojom se mijenja Direktiva 1999/62/EC o pristojbama za korištenje određene infrastrukture za teška teretna vozila (SL L 157 od 9. lipnja 2006.),

3. Direktiva 2011/76/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 27. rujna 2011. kojom se mijenja Direktiva 1999/62/EC o pristojbama za korištenje određene infrastrukture za teška teretna vozila – Tekst od značaja za EGP (SL L 269 od 14. listopada 2011.),

4. Direktiva 2004/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o najnižim sigurnosnim zahtjevima za tunele u transeuropskoj cestovnoj mreži (SL L 201 od 7. lipnja 2004.),

5. Direktiva 2004/52/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o interoperabilnosti elektroničkih sustava za naplatu cestarine u Zajednici – Tekst od značaja za EGP (SL L 166 od 30. travnja 2004.),

6. Direktiva 2008/96/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o sigurnosti upravljanja cestovne infrastrukture (SL L 319 od 29. studenoga 2008. godine),

7. Direktiva 2010/40/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. o okviru za uvođenje inteligentnih transportnih sustava u cestovnom prometu i za veze s ostalim vrstama prijevoza – Tekst od značaja za EGP (SL L 207 od 6. kolovoza 2010.),

8. Direktiva vijeća 2013/22/EU od 13. svibnja 2013. o prilagodbi određenih direktiva u području prometne politike radi pristupanja Republike Hrvatske (SL L 158, 10. 6. 2013.),

9. Direktiva (EU) 2019/520 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o interoperabilnosti elektroničkih sustava za naplatu cestarine i olakšavanju prekogranične razmjene informacija o neplaćanju cestarina u Uniji (preinaka) – Tekst od značaja za EGP (SL L 91 od 29. ožujka 2019.),

10. Direktiva (EU) 2019/1936 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2019. o izmjeni Direktive 2008/96/EZ o upravljanju sigurnošću cestovne infrastrukture (SL L 305 od 29. studenoga 2019.).

(2) Ovim Zakonom osigurava se provedba sljedećih akata Europske unije:

1. Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/203 od 28. studenoga 2019. o klasifikaciji vozila, obvezama korisnika Europske elektroničke naplate cestarine, zahtjevima za sastavnice interoperabilnosti i minimalnim kriterijima prihvatljivosti za prijavljena tijela – Tekst od značaja za EGP (SL L 43 od 17. veljače 2020.),

2. Provedbena uredba Komisije (EU) 2020/204 od 28. studenoga 2019. o detaljnim obvezama pružatelja usluge Europske elektroničke naplate cestarine, minimalnom sadržaju izjave o području Europske elektroničke naplate cestarine, elektroničkim sučeljima, zahtjevima za sastavnice interoperabilnosti i stavljanju izvan snage Odluke 2009/750/EZ (SL L 43 od 17. veljače 2020.).

Značenje pojmova

Članak 2.

(1) Pojedini izrazi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. »javne ceste« su ceste razvrstane kao javne ceste sukladno ovom Zakonu, koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim ovim Zakonom i drugim propisima,

2. »autoceste« su javne ceste s tehničkim karakteristikama autoceste određenim propisima kojima se uređuje sigurnost prometa na cestama, koje imaju funkciju povezivanja Republike Hrvatske u europski prometni sustav, ostvarivanja kontinuiteta E-ceste (međunarodnim i međudržavnim sporazumima određena kao europska cesta), prometnog povezivanja regija Republike Hrvatske, omogućavanja tranzitnog prometa, a koje su razvrstane kao autoceste sukladno ovom Zakonu,

3. »državne ceste« su javne ceste koje imaju funkciju povezivanja Republike Hrvatske u europski prometni sustav, ostvarivanja kontinuiteta E-ceste prometnog povezivanja regija Republike Hrvatske, prometnog povezivanja sjedišta županija međusobno, povezivanja sjedišta županija s većim regionalnim sjedištima susjednih država (gradovi veći od 100.000 stanovnika), omogućavanja tranzitnog prometa, koje čine cestovnu okosnicu velikih otoka i kojima se ostvaruje kontinuitet državnih cesta kroz gradove, a koje su razvrstane kao državne ceste sukladno ovom Zakonu,

4. »županijske ceste« su javne ceste koje povezuju sjedišta županija s gradovima i općinskim sjedištima, koje povezuju sjedišta gradova i općina međusobno, preko kojih se ostvaruje veza grada ili gradskih dijelova s državnim cestama, a koje su razvrstane kao županijske ceste sukladno ovom Zakonu,

5. »lokalne ceste« su javne ceste koje povezuju sjedište grada, odnosno općine s naseljima s više od 50 stanovnika unutar grada ili općine, ceste u urbanom području koje povezuju gradske četvrti sa županijskim cestama, ceste koje povezuju susjedne gradske četvrti međusobno, a koje su razvrstane kao lokalne ceste sukladno ovom Zakonu,

6. »nerazvrstane ceste« su ceste koje se koriste za promet vozilima, koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim ovim Zakonom i drugim propisima, a koje nisu razvrstane kao javne ceste u smislu ovoga Zakona,

7. »raskrižje« je prometna površina na kojoj se u istoj razini ili na različitim razinama križaju dvije ili više cesta ili na kojoj se više cesta spaja u širu prometnu površinu,

8. »križanje« je prometna površina na kojoj se u istoj razini ili u različitim razinama križaju cesta i druga prometna infrastruktura,

9. »željezničko-cestovni prijelaz« je mjesto na kojem se u istoj razini križaju cesta i željeznička pruga ili industrijski kolosijek,

10. »zaštitni pojas« je zemljište uz javnu cestu na kojem se primjenjuju ograničenja propisana ovim Zakonom,

11. »priključak na cestu« je dio ceste kojim se neka prometna površina povezuje s javnom cestom,

12. »prilaz na cestu« je uređena površina uz cestu preko koje se vozila i drugi sudionici u prometu, koji dolaze sa zemljišta ili iz zgrada pokraj ceste, neposredno uključuju u promet na cesti,

13. »redovito održavanje« čini skup mjera i radnji koje se obavljaju tijekom većeg dijela godine ili cijele godine na cestama uključujući i sve objekte i instalacije, sa svrhom održavanja prohodnosti i tehničke ispravnosti cesta i sigurnosti prometa na njima,

14. »izvanredno održavanje« cesta su povremeni radovi koji se obavljaju radi mjestimičnog poboljšanja pojedinih dijelova ceste bez izmjene tehničkih elemenata ceste, osiguranja sigurnosti, stabilnosti i trajnosti ceste i cestovnih objekata i povećanja sigurnosti prometa,

15. »prekomjerna uporaba javne ceste« je privremeno ili trajno povećanje prometa teških i srednje teških vozila na javnoj cesti ili njezinom dijelu koje nastaje kao posljedica eksploatacije mineralnih sirovina, sječe šuma, industrijske proizvodnje, izvođenja građevinskih radova i sličnih djelatnosti,

16. »izvanredni prijevoz« je prijevoz vozilima koja sama ili s teretom premašuju propisane dimenzije ili ukupnu masu, odnosno propisana osovinska opterećenja,

17. »Hrvatske autoceste d.o.o.« je društvo s ograničenom odgovornošću za upravljanje, građenje, rekonstrukciju i održavanje autocesta,

18. »Hrvatske ceste d.o.o.« je društvo s ograničenom odgovornošću za upravljanje, građenje, rekonstrukciju i održavanje državnih cesta,

19. »županijska uprava za ceste« je ustanova za upravljanje, građenje, rekonstrukciju i održavanje županijskih i lokalnih cesta,

20. »biciklistička staza« je prometna površina namijenjena za promet bicikala, izgrađena odvojeno od kolnika, označena odgovarajućom prometnom signalizacijom,

21. »biciklistička traka« je dio kolnika namijenjen za promet bicikala, označen odgovarajućom prometnom signalizacijom,

22. »cestarinski prolaz« ili naplatna postaja je složena građevina namijenjena za kontrolu i naplatu cestarine.

(2) Izrazi korišteni u ovom Zakonu, čije značenje nije određeno u stavku 1. ovoga članka, imaju isto značenje kao što ga određuju posebni propisi.

II. JAVNE CESTE

Pravni status javnih cesta

Članak 3.

- (1) Javne ceste su javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu Republike Hrvatske.
- (2) Javne ceste se ne mogu otuđiti iz vlasništva Republike Hrvatske niti se na njima mogu stjecati stvarna prava, osim u slučajevima propisanim ovim Zakonom.
- (3) Na javnoj cesti može se osnovati pravo služnosti i pravo građenja radi izgradnje komunalnih, vodnih, energetske građevine i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme, na način propisan ovim Zakonom.
- (4) Cestovno zemljište može se dati na korištenje radi obavljanja pratećih djelatnosti (ugostiteljstvo, trgovina, benzinske postaje i drugo), na način propisan ovim Zakonom.
- (5) Javna cesta postaje javno dobro u općoj uporabi pravomoćnošću uporabne dozvole, odnosno izdavanjem drugog akta na temelju kojeg je dopuštena uporaba građevine sukladno posebnom propisu.
- (6) Javna cesta upisuje se u zemljišne knjige na temelju pravomoćne uporabne dozvole kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo Republike Hrvatske, uz upis Hrvatskih autocesta d.o.o. kao pravne osobe ovlaštene upravljati autocestama, Hrvatskih cesta d.o.o. kao pravne osobe ovlaštene upravljati državnim cestama i županijske uprave za ceste kao pravne osobe ovlaštene upravljati županijskim i lokalnim cestama (u daljnjem tekstu: pravna osoba koja upravlja javnom cestom).
- (7) Pravo služnosti i pravo građenja na javnoj cesti te koncesija na javnoj cesti upisuju se u zemljišne knjige sukladno propisima koji uređuju zemljišne knjige.
- (8) Korištenje cestovnog zemljišta upisuje se u zemljišne knjige sukladno odredbama o upisu zakupa prema propisima koji uređuju zemljišne knjige.

Dijelovi javne ceste

Članak 4.

- Javnu cestu čine:
- cestovna građevina (donji stroj, kolnička konstrukcija, most, vijadukt, podvožnjak, nadvožnjak, propust, tunel, galerija, potporni i obložni zid, nasip, pothodnik i nathodnik),
  - građevine za odvodnju ceste i pročišćavanje otpadnih voda sakupljenih na cestovnoj građevini,
  - zemljišni pojas s obje strane ceste potreban za nesmetano održavanje ceste širine prema projektu ceste, a najmanje jedan metar računajući od crte koja spaja krajnje točke poprečnog presjeka ceste,
  - cestovno zemljište u površini, koju čine površina zemljišta na kojoj prema projektu treba izgraditi ili je izgrađena cestovna građevina, površina zemljišnog pojasa te površina zemljišta na kojima su prema projektu ceste izgrađene ili se trebaju izgraditi građevine za potrebe održavanja ceste i pružanja usluga vozačima i putnicima, kao i za potrebe kretanja bicikala i pješaka te naplatu cestarine predviđeni projektom ceste (objekti za održavanje cesta, upravljanje i nadzor prometa, naplatu cestarine, benzinske postaje, punionice za električna vozila i druga alternativna goriva, servisi, parkirališta, odmorišta, nogostupi, biciklističke prometnice, zelene površine, ugibaldišta, okretišta, stajališta javnog prijevoza i drugi),
  - građevine na cestovnom zemljištu, za potrebe održavanja ceste i pružanja usluga vozačima i putnicima te naplatu cestarine, predviđene projektom ceste,
  - građevine koje služe za promet bicikala i kretanje pješaka izgrađene na cestovnom zemljištu,
  - stabilni mjerni objekti i uređaji za nadzor vozila,
  - priključci na javnu cestu izgrađeni na cestovnom zemljištu,
  - prometni znakovi i uređaji za nadzor i sigurno vođenje prometa i oprema ceste (prometni znakovi, svjetlosni uređaji, telekomunikacijski stabilni uređaji, instalacije i rasvjeta u funkciji prometa, cestovne značke, brojlara prometa, instalacije, uređaji i oprema u tunelima, oprema parkirališta, odmorišta i slično),
  - građevine i oprema za zaštitu ceste, prometa i okoliša (snjegobrani, vjetrobrani, zaštita od osulina i nanosa, zaštitne i sigurnosne ograde, zaštita od buke i drugih štetnih utjecaja na okoliš i slično).

Ukidanje statusa javnog dobra u općoj uporabi javnoj cesti

Članak 5.

(1) Kada je trajno prestala potreba korištenja javne ceste ili njezinog dijela kao javne ceste, može joj se ukinuti status javnog dobra u općoj uporabi, a nekretnina kojoj prestaje status javnog dobra u općoj uporabi ostaje u vlasništvu Republike Hrvatske.

(2) Prijedlog za ukidanje statusa javnog dobra u općoj uporabi javnoj cesti ili njezinom dijelu podnosi pravna osoba koja upravlja javnom cestom Ministarstvu pomorstva, prometa i infrastrukture (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), a odluku o ukidanju statusa javnog dobra u općoj uporabi javnoj cesti ili njezinom dijelu na prijedlog Ministarstva donosi Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) ili tijelo koje ona ovlasti.

(3) Odluka iz stavka 2. ovoga članka sadrži odredbu o brisanju u zemljišnim knjigama javne ceste ili njezinog dijela kao javnog dobra u općoj uporabi.

(4) Odluku iz stavka 2. ovoga članka dostavlja pravna osoba koja upravlja javnom cestom zajedno s parcelacijskim elaboratom nadležnom općinskom državnom odvjetništvu radi provedbe odluke u zemljišnim knjigama.

Razvrstavanje javnih cesta

Članak 6.

(1) Javne ceste se, ovisno o njihovom društvenom, prometnom i gospodarskom značenju razvrstavaju u jednu od sljedeće četiri skupine:

- 1) autoceste,
- 2) državne ceste,
- 3) županijske ceste,
- 4) lokalne ceste.

(2) Autoceste i državne ceste čine jedinstvenu prometnu cjelinu i tehničko-tehnološko jedinstvo cestovne mreže.

Mjerila za razvrstavanje javnih cesta

Članak 7.

(1) Javne ceste iz članka 6. ovoga Zakona razvrstavaju se na temelju mjerila koje uredbom donosi Vlada.

(2) Odluku o razvrstavanju javnih cesta kojom se određuju autoceste, državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste i njihovom označavanju donosi ministar pomorstva, prometa i infrastrukture (u daljnjem tekstu: ministar). Odluka se objavljuje u »Narodnim novinama«.

(3) Javna cesta koja prestane biti razvrstana odlukom iz stavka 2. ovoga članka postaje nerazvrstana cesta, osim u slučajevima iz članka 5. ovoga Zakona.

(4) Razvrstavanjem nerazvrstane ceste u javnu cestu odlukom iz stavka 2. ovoga članka nerazvrstana cesta postaje javna cesta.

(5) U slučajevima iz stavka 3. i 4. ovoga članka ne plaća se naknada dosadašnjem vlasniku.

(6) Postojeći upisi u katastru i zemljišnim knjigama javnih cesta i nerazvrstanih cesta iz stavka 3. i 4. ovoga članka zamijenit će se upisom nerazvrstane ceste, odnosno javne ceste, na temelju odluke iz stavka 2. ovoga članka na prijedlog Ministarstva.

Naknade za korištenje javnih cesta

Članak 8.

(1) Za korištenje javnih cesta vozilima registriranim u Republici Hrvatskoj naplaćuje se godišnja naknada iz članka 86. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona, a vozilima bez obzira na državu u kojoj su registrirana može se pod uvjetima propisanim ovim Zakonom naplaćivati cestarina iz članka 86. stavka 1. točke 2. i korisnička naknada iz članka 86. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona.

(2) Naknade za korištenje javnih cesta ne smiju diskriminirati korisnike javnih cesta prema nacionalnosti korisnika, državi odnosno mjestu poslovnog nastana, registraciji vozila, a niti s obzirom na mjesto polaska odnosno odredište.

(3) Uvođenje naknada za korištenje javnih cesta ne smije diskriminirati međunarodni promet javnim cestama niti prijevoznicima u cestovnom prometu poremetiti slobodu tržišnog natjecanja.

(4) Za korištenje iste dionice autoceste ne može se za bilo koju skupinu vozila istodobno naplaćivati cestarina iz članka 9. i korisnička naknada iz članka 9.b ovoga Zakona.

(5) Cestarina i korisnička naknada naplaćuju se na način da se što manje utječe na protočnost prometa te da neredoviti korisnici cestovne mreže nisu stavljeni u nepovoljniji položaj.

(6) Republika Hrvatska može, sukladno odredbama ovoga Zakona, s drugim članicama Europske unije i susjednim državama uvesti zajednički sustav naknada za korištenje javnih cesta.

Cestarina

Članak 9.

(1) Za korištenje autocesta ili pojedinih cestovnih objekata (most, tunel, vijadukt i slično) na državnim cestama Vlada može donijeti odluku o uvođenju naplate cestarine.

(2) Cestarina iz članka 86. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona je naknada za korištenje autoceste ili pojedinog cestovnog objekata (most, tunel, vijadukt i slično) na državnoj cesti koja se plaća u iznosu određenom na temelju udaljenosti koju je vozilo prešlo i na temelju skupine vozila. Cestarina obuhvaća infrastrukturnu pristojbu i pristojbu za vanjske troškove.

(3) Infrastrukturna pristojba se naplaćuje za nadoknadu nastalih troškova izgradnje, održavanja, upravljanja, poslovanja i razvoja, vezanih za autocestu i pojedini cestovni objekt (most, tunel, vijadukt i slično) na državnoj cesti.

(4) Troškovi izgradnje su svi troškovi, uključujući troškove financiranja, povezani s izgradnjom mreže autocesta, nove autoceste, dionice autoceste ili pojedinog cestovnog objekta (most, tunel, vijadukt i slično) na državnoj cesti ili novim investicijama u rekonstrukciju, poboljšanje i održavanje ranije izgrađene mreže autocesta, autoceste, dionice autoceste ili pojedinog cestovnog objekta (most, tunel, vijadukt i slično) na državnoj cesti.

(5) Pristojba za vanjske troškove naplaćuje se radi nadoknade nastalih troškova vezanih za onečišćenje zraka i štetne učinke buke cestovnog prometa na stanovništvo.

(6) Trošak onečišćenja zraka zbog prometa je trošak štete uzrokovane ispuštanjem čestičnih tvari i prekursora ozona, kao što su dušikov oksid i isparivi organski spojevi, za vrijeme prometovanja vozila. Ovaj trošak nadoknađuje se naplatom posebne naknade za okoliš za vozila na motorni pogon, sukladno posebnim propisima o zaštiti okoliša i energetske učinkovitosti.

(7) Trošak zagađenja bukom zbog cestovnog prometa je trošak štete uzrokovane bukom koju emitiraju vozila u cestovnom prometu. Ovaj trošak može se nadoknaditi naplatom pristojbe za vanjske troškove na dionicama autocesta i pojedinom cestovnom objektu (most, tunel, vijadukt i slično) na državnoj cesti koji se nalaze u područjima u kojima je stanovništvo izloženo buci izazvanoj cestovnim prometom.

(8) Ponderirana prosječna infrastrukturna pristojba znači ukupan prihod od infrastrukturne pristojbe tijekom određenog razdoblja, podijeljen s brojem kilometara koje su vozila prešla na dionicama autoceste i pojedinom cestovnom objektu (most, tunel, vijadukt i slično) na državnoj cesti na kojima se naplaćivala pristojba tijekom toga razdoblja. Ponderirana prosječna infrastrukturna pristojba može uključiti povrat na kapital i marginu profita u tržišnim uvjetima.

(9) Ponderirana prosječna pristojba za vanjske troškove je ukupan prihod od pristojbi za vanjske troškove tijekom određenog razdoblja, podijeljen s brojem kilometara koje su vozila prešla na dionicama autoceste i pojedinom cestovnom objektu (most, tunel, vijadukt i slično) na državnoj cesti na kojima se naplaćivala pristojba tijekom toga razdoblja.

(10) Vozila se za potrebe naplate cestarine raspoređuju u skupine sukladno broju osovina i/ili dimenziji i/ili težini i/ili vrsti vozila koja je naznačena u knjižici vozila.

(11) Ministar je ovlašten donijeti provedbene propise kojima će urediti:

- skupine vozila u koje se raspoređuju vozila u svrhu naplate cestarine,
- metodologiju utvrđivanja i izračuna cestarine i koncesijske cestarine, troškova izgradnje, troškova financiranja, infrastrukturne pristojbe, pristojbe za vanjske troškove koja se odnosi na troškove zaštite od buke, utvrđivanje najviše razine infrastrukturnih pristojbi, uvjete za umanjenje infrastrukturnih pristojbi za vozila koja ispunjavaju najviše ekološke standarde te radi učinkovitog korištenja autoceste i podizanja razine sigurnosti na autocesti, metodologiju izračunavanja prosječne cestarine koja je razmjerna troškovima izgradnje, održavanja, upravljanja i razvoja mreže autocesta, a iskazana je kao ukupan prihod od cestarina u određenom vremenskom razdoblju podijeljen s brojem prevaljenih kilometara svih vozila koja su platila cestarinu na određenoj mreži autocesta, podatke koji se radi usklađivanja infrastrukturnih pristojbi i pristojbi za vanjske troškove dostavljaju Europskoj komisiji.

(12) Ministarstvo najmanje šest mjeseci prije uvođenja cestarina, određenih na temelju infrastrukturnih pristojbi i na temelju pristojbi za vanjske troškove, provodi postupak za dobivanje mišljenja i odluke Europske komisije o ispunjavanju uvjeta iz Direktive 2011/76/EU iz članka 1.a ovoga Zakona. Navedene pristojbe se prije primjene trebaju uskladiti s Europskom komisijom.

(13) Hrvatske autoceste d.o.o. i koncesionar ne smiju davati popuste ili sniženja cestarine u dijelu koji se odnosi na pristojbu za vanjske troškove. Ova odredba ne primjenjuje se na ugovore o koncesiji sklopljene prije dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

(14) Hrvatske autoceste d.o.o. i koncesionar mogu davati popuste ili sniženja cestarine u dijelu koji se odnosi na infrastrukturnu pristojbu pod sljedećim uvjetima:

– da su razmjerni za sve skupine vozila, javno objavljeni i dostupni svim korisnicima autocesta pod jednakim uvjetima te da ne uzrokuju dodatne troškove koji se prenose na ostale korisnike u obliku viših cestarina,

– da pridonose uštedama u troškovima upravljanja autocestom,

– da ne premašuju 13% iznosa infrastrukturne pristojbe koju plaćaju vozila razvrstana u istu skupinu koja ne ostvaruju pravo na popust ili sniženje.

(15) Odredbe stavka 14. podstavka 2. i 3. ovoga članka ne primjenjuju se na infrastrukturne pristojbe za nove javne ceste, koje će biti dio transeuropske mreže cesta nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, određene na temelju propisa Europske unije kojima se utvrđuju smjernice za razvoj Transeuropske prometne mreže, radi osiguranja tržišne održivosti tih investicija ako su izložene izravnom tržišnom natjecanju s drugim infrastrukturama. Prije početka primjene ovih infrastrukturnih pristojbi Europska komisija provjerit će usklađenost pristojbi.

(16) Vlada može odobriti stimulativne modele plaćanja za elektroničku naplatu cestarine.

(17) Ukupan iznos cestarine, iznos infrastrukturne pristojbe i/ili iznos pristojbe za vanjske troškove mora biti naznačen na računu koji se izdaje korisniku autoceste i pojedinog cestovnog objekta (most, tunel, vijadukt i slično) na državnoj cesti.

(18) Obveznici plaćanja cestarine jesu:

– vozač,

– vlasnik vozila,

– osoba koja na temelju ugovora ima pravo na upotrebu vozila,

– korisnik elektroničkog sustava za naplatu cestarine Hrvatskih autocesta d.o.o. odnosno koncesionara kao pružatelja usluge naplate cestarine i

– pružatelj usluge EENC-a.

(19) Obveznici plaćanja cestarine za korištenje autocesta ili pojedinih cestovnih objekata na državnim cestama pod naplatom cestarine obvezni su platiti cestarinu Hrvatskim autocestama d.o.o. odnosno koncesionaru, u skladu s odredbama ovoga Zakona, i solidarno odgovaraju za plaćanje cestarine.

(20) Vlasnik vozila dužan je na zahtjev Hrvatskih autocesta d.o.o. odnosno koncesionara dostaviti vjerodostojan podatak o identitetu osobe koja je upravljala vozilom u vrijeme korištenja autocesta ili pojedinih cestovnih objekata na državnim cestama pod naplatom, a za koje korištenje nije plaćena cestarina, s tim da se dostava podataka o više osoba ne smatra dostavom vjerodostojnih podataka o identitetu osobe kojoj je dao vozilo na upravljanje.

(21) Kad je vlasnik vozila pravna osoba, podatke iz stavka 20. ovoga članka dužna je dati odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(22) Ako je korištenje autoceste ili pojedinog cestovnog objekta (most, tunel, vijadukt i slično) na državnoj cesti za koje se plaća cestarina vezano za istodobno korištenje usluge Europske elektroničke naplate cestarine (EENC), obveznik plaćanja cestarine je pružatelj usluge EENC-a koji je obvezan platiti cestarinu Hrvatskim autocestama d.o.o. odnosno koncesionaru, u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(23) U slučaju neplaćanja cestarine Hrvatske autoceste d.o.o. odnosno koncesionari ovlašteni su pokrenuti postupak predviđen ovim Zakonom i posebnim propisima kojima se uređuje prisilna naplata potraživanja, radi naplate cestarine.

Godišnja naknada

Članak 9.a

(1) Visina godišnje naknade iz članka 86. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona određuje se prema broju osovina i maksimalnoj dozvoljenoj bruto nosivosti vozila.

(2) Visina godišnje naknade iz stavka 1. ovoga članka može se umanjiti za:

– vatrogasna vozila,

– vozila koja se javom cestom kreću samo povremeno i kojima se koriste osobe čija djelatnost nije javni prijevoz tereta.

Korisnička naknada

Članak 9.b

(1) Korisnička naknada iz članka 86. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona može se uvesti za korištenje javne ceste ili pojedine dionice javne ceste za motorna i priključna vozila namijenjena isključivo za prijevoz tereta, čija ukupna masa prelazi 3,5 tone. Na elektroničko ubiranje korisničke naknade primjenjuju se odredbe o elektroničkoj naplati i interoperabilnosti iz članka 10. ovoga Zakona.

(2) Odluku o uvođenju, visini i namjeni korisničke naknade donosi Vlada.

(3) Visina korisničke naknade utvrđuje se razmjerno trajanju korištenja javne ceste koje može biti jedan dan, jedan tjedan, jedan mjesec ili jednu godinu. Mjesečni iznos korisničke naknade ne prelazi 10% godišnjeg iznosa, tjedni iznos ne prelazi 5% godišnjeg iznosa, a dnevni iznos ne prelazi 2% godišnjeg iznosa.

(4) Za vozila registrirana u Republici Hrvatskoj mogu se naplaćivati samo godišnji iznosi korisničke naknade.

Nadzor sustava naplaćivanja korištenja javnih cesta

Članak 9.c

Nadzor sustava naplaćivanja korištenja javnih cesta koji moraju funkcionirati na transparentan i nediskriminirajući način provodi se kroz propise iz članka 9. stavka 11., članka 87. stavaka 1. i 6. ovoga Zakona te kroz izdavanje suglasnosti na visinu cestarine iz članka 87. stavka 2. ovoga Zakona.

Članak 10.

(1) Interoperabilnost elektroničkih sustava naplate cestarine omogućava pružanje usluge naplate cestarine kojom se korisnicima omogućuje da upotrebljavaju vozilo u jednom području EENC-a ili više njih, na temelju jednog ugovora i, prema potrebi, s jednim uređajem odnosno opremom u vozilu, te koja uključuje:

- ako je potrebno, prilagođavanje opreme u vozilu korisnicima i održavanje njezine funkcionalnosti,
- jamstvo da korisnik subjektu za naplatu cestarine plaća traženu cestarinu,
- osiguravanje sredstava plaćanja korisniku ili prihvaćanje postojećeg sredstva plaćanja,
- naplaćivanje cestarine korisniku,
- upravljanje odnosima s korisnicima i
- provedbu i pridržavanje pravila o sigurnosti i privatnosti u sustavima za naplatu cestarine.

(2) Pružatelj usluge naplate cestarine, iz stavka 1. ovoga članka, je pravna osoba koja pruža usluge naplate cestarine, u jednom ili više područja EENC-a, za jednu ili više kategorija vozila.

(3) Subjekt za naplatu cestarine je pravna osoba koja upravlja autocestom i elektroničkim sustavom naplate cestarine implementiranim na autocesti te naplaćuje cestarine za prometovanje vozila na području EENC-a iz stavka 8. ovoga članka.

(4) Imenovani subjekt za naplatu cestarine je pravna osoba koja u budućem području EENC-a, u skladu s odredbama ovoga Zakona, izravno, odnosno na temelju dodijeljene koncesije, ima prava i obveze subjekta za naplatu cestarine iz stavka 3. ovoga članka.

(5) Usluga Europske elektroničke naplate cestarine (EENC) je usluga naplate cestarine koju pružatelj usluge EENC-a pruža korisniku EENC-a, u jednom ili više područja EENC-a, na temelju ugovora. EENC nadopunjuje usluge elektroničke naplate cestarine Hrvatskih autocesta d.o.o. odnosno koncesionara.

(6) Pružatelj usluge EENC-a je pravna osoba koja, na temelju odvojenog ugovora, korisniku EENC-a odobrava pristup EENC-u i plaća cestarinu relevantnom subjektu za naplatu cestarine te koja je registrirana u pojedinoj državi članici Europske unije u kojoj ima poslovni nastan.

(7) Korisnik EENC-a je fizička ili pravna osoba koja ima ugovor s pružateljem usluge EENC-a za pristup EENC-u.

(8) Područje EENC-a čine cesta, cestovna mreža, građevina poput mosta ili tunela na kojima se cestarine prikupljaju elektroničkim sustavom za naplatu cestarine.

(9) Sustav usklađen s EENC-om čini skup elemenata elektroničkog sustava za naplatu cestarine koji su posebno potrebni za uključivanje pružateljâ usluge EENC-a u sustav i za funkcioniranje EENC-a.

(10) Elektronički sustav za naplatu cestarine je sustav za naplatu cestarine u kojem se obveza korisnika da plati cestarinu isključivo aktivira i povezana je s automatskim prepoznavanjem prisutnosti vozila na određenoj lokaciji, pomoću komunikacije na daljinu s opremom u vozilu ili automatskim prepoznavanjem registarskih pločica.

(11) Oprema u vozilu uključuje potpuni sklop hardverskih i softverskih komponenata koji se treba koristiti kao dio usluge naplate cestarine, a koji je ugrađen u vozilo ili se u njemu prevozi radi prikupljanja, pohrane, obrade i primanja/slanja podataka na daljinu, bilo kao poseban uređaj bilo ugrađen u vozilo.

(12) Glavni pružatelj usluga je pružatelj usluge naplate cestarine sa specifičnim obvezama, kao što je obveza potpisivanja ugovorâ sa svim zainteresiranim korisnicima, ili posebnim pravima, kao što su posebna naknada ili zajamčeni dugoročni ugovor, različitim od prava i obveza drugih pružatelja usluga.

(13) Sastavnica interoperabilnosti je bilo koja osnovna komponenta, skupina komponenti, podsklop ili cjelovit sklop opreme, koji su ugrađeni ili namijenjeni ugradnji u EENC i o kojima, izravno ili neizravno, ovisi interoperabilnost usluge, uključujući materijalne i nematerijalne predmete, kao što je softver.

(14) Primjerenost za upotrebu je sposobnost sastavnice interoperabilnosti, koja je reprezentativno ugrađena u EENC, da zajedno u radu sa sustavom subjekta za naplatu cestarine postigne i zadrži utvrđenu učinkovitost.

(15) Podaci za obračun cestarine, su informacije koje utvrđuje nadležni subjekt za naplatu cestarine, a koje su potrebne za određivanje visine cestarine, koja se plaća za prometovanje vozila na određenom području naplate cestarine i za zaključenje transakcije naplate cestarine.

(16) Prijava cestarine, je izjava namijenjena subjektu za naplatu cestarine, kojom se potvrđuje prisutnost vozila na području EENC-a, u obliku koji je dogovoren između pružatelja usluge naplate cestarine i subjekta za naplatu cestarine.

(17) Podaci o vozilu u skladu s kojima se obračunava cestarina, na temelju podataka za obračun cestarine su parametri za klasifikaciju vozila.

(18) Središnji elektronički sustav, koji upotrebljava subjekt za naplatu cestarine, skupina subjekata za naplatu cestarine koji su stvorili čvorište interoperabilnosti ili pružatelj usluge EENC-a, u svrhu prikupljanja, obrade i slanja informacija u okviru elektroničkog sustava za naplatu cestarine, čini pozadinski ured.

(19) Kada je postojeći elektronički sustav za naplatu cestarine izmijenjen ili se mijenja, zbog čega se od pružatelja usluge EENC-a zahtijeva da uvedu izmjene sastavnica interoperabilnosti koje su aktivne, poput reprogramiranja ili prilagodbe sučelja njihovih pozadinskih ureda, do te mjere da je potrebna ponovna akreditacija, smatra se znatno izmijenjenim sustavom.

(20) Akreditacija je postupak, koji utvrđuje i kojim upravlja subjekt za naplatu cestarine, a koji pružatelj usluge EENC-a mora proći prije odobrenja pružanja usluge EENC-a u području EENC-a.

Članak 10.a.

(1) Za sve nove elektroničke sustave za naplatu cestarine koji zahtijevaju ugradnju ili upotrebu opreme u vozilu, koriste se za izvođenje elektroničkih transakcija naplate cestarine jedna ili više sljedećih tehnologija:

- satelitsko određivanje položaja,
- mobilne komunikacije i/ili,
- mikrovalna tehnologija na frekvenciji 5,8 GHz.

(2) Postojeći elektronički sustavi za naplatu cestarine, koji zahtijevaju ugradnju ili upotrebu opreme u vozilu i upotrebljavaju druge tehnologije, moraju ispunjavati zahtjeve navedene u stavku 1. ovoga članka, ako se provedu znatna tehnološka poboljšanja.

(3) Pružatelji usluge EENC-a korisnicima EENC-a imaju obvezu ponuditi opremu u vozilu koja je prikladna za upotrebu, interoperabilna i koja može komunicirati s relevantnim elektroničkim sustavima za naplatu cestarine, koji funkcioniraju s pomoću tehnologija navedenih u stavku 1. ovoga članka.

(4) Oprema u vozilu može se služiti vlastitim hardverom i softverom, elementima drugog hardvera i softvera, koji se nalaze u vozilu ili oboma. U svrhu komunikacije s drugim hardverskim sustavima koji se nalaze u vozilu, oprema u vozilu može se služiti tehnologijama koje nisu navedene u stavku 1. ovoga članka, pod uvjetom da je zajamčena sigurnost, kvaliteta usluge i privatnost.

(5) Oprema u vozilu koja se služi tehnologijom satelitskog određivanja položaja i koja je stavljena na tržište nakon 19. listopada 2021., mora biti kompatibilna s uslugama određivanja položaja koje pružaju sustav Galileo i Europski geostacionarni navigacijski sustav (EGNOS).

(6) Pružatelji usluge EENC-a mogu, do 31. prosinca 2027. korisnicima vozila čija najveća dopuštena masa ne prelazi 3,5 tone, staviti na raspolaganje opremu u vozilu koja je prikladna samo za upotrebu s mikrovalnom tehnologijom na frekvenciji 5,8 GHz, za upotrebu u područjima EENC-a, za koja nisu potrebne tehnologije satelitskog određivanja položaja ili mobilnih komunikacija.

(7) Opremom u vozilu za EENC, dopušteno je koristiti se i za druge usluge osim naplate cestarine, pod uvjetom da se obavljanjem takvih usluga ne utječe na usluge naplate cestarine u bilo kojem području EENC-a.

Članak 11.

(1) Ministarstvo vodi javno dostupan elektronički Registar pružatelja usluge EENC-a, koji imaju sjedište na teritoriju Republike Hrvatske, koji zatraže registraciju i koji mogu dokazati da kumulativno ispunjavaju sljedeće zahtjeve za registraciju:

- imaju certifikat EN ISO 9001 ili jednakovrijedan certifikat,
- raspoložu tehničkom opremom i EZ izjavom ili potvrdom koja potvrđuje sukladnost sastavnica interoperabilnosti sa specifikacijama,
- imaju stručne sposobnosti za pružanje usluga elektroničke naplate cestarine ili za druga relevantna područja,
- drže odgovarajući financijski položaj,
- provode opći plan upravljanja rizicima koji podliježe reviziji najmanje svake dvije godine i

– imaju dobar ugled.

(2) U Registar iz stavka 1. ovoga članka upisuju se podaci o područjima EENC-a u Republici Hrvatskoj, uključujući podatke o subjektima za naplatu cestarine, korištenim tehnologijama za naplatu cestarine, podacima za obračun cestarine, izjavi o području EENC-a, pružateljima usluge EENC-a koji imaju ugovore za EENC sa subjektima za naplatu cestarine u Republici Hrvatskoj, pružateljima usluge EENC-a kojima je odobrena registracija u Republici Hrvatskoj, i ispunjavanju svih zahtjeva za registraciju, uključujući revizije plana upravljanja rizicima, kao i adresi elektroničke pošte i telefonskom broju te ostalim podacima o jedinstvenom kontaktnom uredu za EENC iz stavka 16. ovoga članka.

(3) Podaci iz Registra iz stavka 1. ovoga članka provjeravaju se jednom godišnje.

(4) Pružatelji usluge EENC-a koji su registrirani u Republici Hrvatskoj obvezni su sklopiti ugovore za EENC koji obuhvaćaju:

– sva područja EENC-a na državnim područjima najmanje četiriju država članica, unutar 36 mjeseci od njihove registracije, u skladu sa stavkom 1. ovoga članka i

– sva područja EENC-a u Republici Hrvatskoj u roku od 24 mjeseca od sklapanja prvog ugovora, osim ako to nije moguće zbog razloga iz nadležnosti subjekta za naplatu cestarine.

(5) Pružatelji usluge EENC-a koji su registrirani u Republici Hrvatskoj nakon isteka dvanaest mjeseci od datuma registracije i nakon toga Ministarstvu svakih 12 mjeseci dostavljaju potvrdu da je zadržana pokrivenost svih područja EENC-a nakon sklapanja ugovora odnosno da je ponovno uspostavljena pokrivenost u slučaju da je, zbog razloga iz nadležnosti subjekta za naplatu cestarine na pojedinom području, pokrivenost bila prekinuta.

(6) Pružatelji usluge EENC-a koji su registrirani u Republici Hrvatskoj dužni su objavljivati:

– informacije o svojem pokrivanju područja EENC-a i o svim izmjenama u pogledu tog pokrivanja i

– u roku od mjesec dana od registracije detaljne planove u vezi sa svakim proširenjem svoje usluge na dodatna područja EENC-a, uz godišnja ažuriranja.

(7) Pružatelji usluge EENC-a koji su registrirani u Republici Hrvatskoj ili koji pružaju uslugu EENC-a u Republici Hrvatskoj dužni su korisnicima EENC-a osigurati opremu u vozilu koja ispunjava zahtjeve iz članka 10.a stavka 1. ovoga Zakona te zahtjeve propisa koji se odnose na radijsku opremu i elektromagnetsku kompatibilnost.

(8) Pružatelji usluge EENC-a koji pružaju uslugu EENC-a u Republici Hrvatskoj dužni su voditi evidenciju opreme u vozilu povezane s njihovim ugovorima za EENC s korisnicima EENC-a, kojoj je poništena valjanost.

(9) Pružatelji usluge EENC-a koji su registrirani u Republici Hrvatskoj obvezni su javno objavljivati svoje politike sklapanja ugovora s korisnicima EENC-a.

(10) Pružatelji usluge EENC-a koji pružaju uslugu EENC-a u Republici Hrvatskoj subjektima za naplatu cestarine obvezni su pružati informacije koje su im potrebne za izračun i naplatu cestarine za vozila korisnika EENC-a ili za provjeru izračuna cestarina koje pružatelji usluge EENC-a naplaćuju za vozila korisnika EENC-a.

(11) Pružatelji usluge EENC-a koji pružaju uslugu EENC-a u Republici Hrvatskoj obvezni su surađivati sa subjektima za naplatu cestarine u njihovim nastojanjima da identificiraju osumnjičene prekršitelje.

(12) U slučaju u kojem se sumnja u neplaćanje cestarine subjekt za naplatu cestarine ima pravo od pružatelja usluge EENC-a dobiti podatke u vezi s vozilom uključenim u navodno neplaćanje cestarine i s vlasnikom ili korisnikom tog vozila koji je klijent pružatelja usluge EENC-a, a pružatelj usluge EENC-a obavezan je odmah staviti na raspolaganje takve podatke, koje subjekt za naplatu cestarine ne smije dati nijednom drugom pružatelju usluge naplate cestarine.

(13) U slučaju da je subjekt za naplatu cestarine ujedno i pružatelj usluge naplate cestarine, podatke iz stavka 14. ovoga članka dozvoljeno je upotrijebiti isključivo u svrhu identificiranja osumnjičenih prekršitelja.

(14) Pružatelji usluge EENC-a obvezni su subjektima za naplatu cestarine dati podatke u vezi sa svim vozilima u kojima se, prema njihovim ugovorima za EENC s korisnicima EENC-a, nalazi njihova oprema i koji su, u određenom razdoblju, vozili na području EENC-a, za koje je nadležan subjekt za naplatu cestarine, kao i podatke o vlasnicima tih vozila odnosno korisnicima EENC-a vezanim za ta vozila, pod uvjetom da subjekt za naplatu cestarine treba te podatke kako bi ispunio svoje obveze prema poreznim tijelima.

(15) Pružatelj usluge EENC-a dužan je dostaviti podatke određene ovim člankom najkasnije dva dana nakon primitka zahtjeva. Subjektu za naplatu cestarine nije dozvoljeno otkriti takve podatke drugom pružatelju usluge naplate cestarine. U slučaju da je subjekt za naplatu cestarine ujedno i pružatelj usluge

naplate cestarine, podatke je dozvoljeno upotrebljavati isključivo u svrhu ispunjavanja obveza subjekta za naplatu cestarine prema poreznim tijelima.

(16) Ministarstvo se određuje jedinstvenom kontaktnom točkom za olakšavanje i koordiniranje administrativnih aktivnosti između pružatelja usluge EENC-a i subjekata za naplatu cestarine, iz članka 11.a stavka 1. ovoga Zakona.

(17) Ministarstvo na kraju svake kalendarske godine elektroničkim putem dostavlja Europskoj komisiji registre područja EENC-a i pružatelja usluga EENC-a u Republici Hrvatskoj.

(18) Postupak registracije i dokumente kojima se dokazuju zahtjevi koji se moraju ispuniti za registraciju pružatelja usluga EENC, postupak i dinamiku provjere registriranih pružatelja usluge EENC-a te mjere u slučaju prestanka ispunjavanja pojedinog zahtjeva pravilnikom propisuje ministar.

Članak 11.a

(1) Subjekti za naplatu cestarine u Republici Hrvatskoj su Hrvatske autoceste d.o.o. i koncesionari koji naplaćuju cestarinu na svom području EENC-a te su istodobno pružatelji usluge naplate cestarine na svom području EENC-a.

(2) Subjekti za naplatu cestarine dužni su analizirati razinu usklađenosti svog područja EENC-a s tehničkim i postupovnim uvjetima za interoperabilnost EENC-a te jedinstvenom kontaktnom uredu iz članka 11. stavka 16. ovoga Zakona dostaviti prijedlog programa korektivnih aktivnosti koje će poduzeti radi osiguravanja interoperabilnosti EENC-a u okviru sustava za naplatu cestarine.

(3) Subjekti za naplatu cestarine dužni su izraditi i održavati izjavu o području EENC-a kojom se određuju opći uvjeti za pružatelje usluge EENC-a na svojim područjima EENC-a, u skladu s provedbenim aktom Europske komisije kojim se propisuje minimalan sadržaj izjave o području EENC-a.

(4) Imenovani subjekti za naplatu cestarine kada uspostavljaju novi elektronički sustav za naplatu cestarine, obvezni su objaviti izjavu o području EENC-a i u izjavi o području EENC-a objaviti, detaljno, planiranje procesa ocjene sukladnosti sa specifikacijama i primjerenosti za upotrebu sastavnica interoperabilnosti, dovoljno unaprijed kako bi se zainteresiranim pružateljima usluge EENC-a omogućila akreditacija pri tijelu nadležnom za akreditaciju, najkasnije mjesec dana prije operativnog pokretanja novog sustava, uzimajući u obzir duljinu trajanja procesa ocjene sukladnosti sa specifikacijama i ocjene primjerenosti za upotrebu sastavnica interoperabilnosti.

(5) Subjekti za naplatu cestarine kada znatno mijenjaju elektronički sustav za naplatu cestarine, obvezni su objaviti ažuriranu izjavu o području EENC-a, dovoljno unaprijed kako bi se već akreditiranim pružateljima usluge EENC-a omogućilo da prilagode svoje sastavnice interoperabilnosti novim zahtjevima i kako bi ponovno dobili akreditaciju od tijela nadležnog za akreditaciju, najkasnije mjesec dana prije operativnog pokretanja izmijenjenog sustava, uzimajući u obzir duljinu trajanja procesa ocjene sukladnosti sa specifikacijama i ocjene primjerenosti za upotrebu sastavnica interoperabilnosti.

(6) Ako uspostavljanje novog elektroničkog sustava za naplatu cestarine iz stavka 4. ovoga članka odnosno znatne promjene elektroničkog sustava za naplatu cestarine iz stavka 5. ovoga članka uključuju uvođenje novih parametara za klasifikaciju vozila, subjekt za naplatu cestarine odnosno imenovani subjekt za naplatu cestarine mora sedam mjeseci unaprijed o tome obavijestiti Ministarstvo, a Ministarstvo šest mjeseci unaprijed o tome obavijestiti Europsku komisiju, ostale države članice Europske unije i pružatelje usluge EENC-a, aktivne u području EENC-a toga subjekta za naplatu cestarine.

(7) Subjekti za naplatu cestarine nadležni za područja EENC-a imaju obvezu na nediskriminirajućoj osnovi prihvaćati sve pružatelje usluge EENC-a koji podnesu zahtjev za pružanje usluge EENC-a, na područjima EENC-a iz njihove nadležnosti, koji poštuju obveze i opće uvjete iz izjave o području EENC-a.

(8) Subjekti za naplatu cestarine nemaju pravo zahtijevati od pružatelja usluge EENC-a da se koriste specifičnim tehničkim rješenjima ili procesima kojima se ograničava interoperabilnost sastavnica interoperabilnosti pružatelja usluge EENC-a s elektroničkim sustavima za naplatu cestarine u drugim područjima EENC-a.

(9) Subjekt za naplatu cestarine izdaje račun za cestarinu, vezanu za pružanje usluge EENC-a pružatelju usluge EENC-a, a pružatelj usluge EENC-a izdaje račun za cestarinu korisniku usluge EENC-a na isti iznos.

(10) Cestarina koju zaračunavaju subjekt za naplatu cestarine i pružatelj usluge EENC-a ne smije biti viša od cestarine utvrđene prema propisu iz članka 9. stavka 11. ovoga Zakona, a svi rabati ili popusti na cestarine moraju biti u skladu s odredbama članka 9. stavaka 13. i 14. ovoga Zakona.

(11) Subjekti za naplatu cestarine u svojim područjima EENC-a obvezni su prihvaćati svu valjanu opremu u vozilu pružatelja usluge EENC-a s kojima imaju ugovorne odnose, koja je potvrđena u skladu s propisanim postupkom o ocjeni sukladnosti sa specifikacijama i primjerenosti za upotrebu sastavnica interoperabilnosti i koja nije na popisu opreme u vozilu iz članka 11. stavka 8. ovoga Zakona, kojoj je poništena valjanost, a vozilima s navedenom opremom u slučaju problema u funkcioniranju EENC-a, za

koje je odgovoran sam subjekt za naplatu cestarine, obvezni su omogućiti pomoćnu uslugu, s tim da se korištenje pomoćne usluge ne smatra neplaćanjem cestarine.

(12) Subjekti za naplatu cestarine imaju obvezu na nediskriminirajući način surađivati s pružateljima usluge EENC-a ili proizvođačima ili prijavljenim tijelima, s ciljem procjene primjerenosti za upotrebu sastavnica interoperabilnosti u njihovim područjima EENC-a

Članak 12.

(1) Pružatelji usluge EENC-a imaju pravo na primanje naknade od subjekta za naplatu cestarine.

(2) Metodologija za izračun naknade pružateljima usluge EENC-a temelji se na izračunu naknade za usporedive usluge koje pružaju pružatelji usluga naplate cestarine u Republici Hrvatskoj. Iznos naknade pružateljima usluge EENC-a može se razlikovati od naknade pružatelja usluga, ako je to opravdano:

– troškovima specifičnih zahtjeva i obveza pružatelja usluga koji se ne primjenjuje na pružatelje usluge EENC-a i

– troškovima koji, za subjekta za naplatu cestarine, nastaju zbog pružanja, vođenja i održavanja sustava usklađenog s EENC-om, u svojem području naplate cestarine, uključujući troškove akreditacije, u slučajevima kad takvi troškovi nisu uključeni u cestarinu.

(3) Metodologiju za izračun naknade za pružatelje usluge EENC-a pravilnikom propisuje ministar, a subjekti za naplatu cestarine u sklopu komercijalnih uvjeta u izjavi o području EENC-a obvezni su navesti podatke o objavi toga propisa.

Članak 12.a

(1) U slučaju odstupanja između klasifikacije vozila između pružatelja usluge EENC-a i subjekta za naplatu cestarine prednost ima klasifikacija subjekta za naplatu cestarine, osim ako se može dokazati pogreška u navedenoj klasifikaciji.

(2) Subjekt za naplatu cestarine ima pravo od pružatelja usluge EENC-a zahtijevati plaćanje za svaku potkrijepljenu prijavu cestarine i za svaku potkrijepljenu neprijavljenu cestarinu u vezi s bilo kojim računom korisnika EENC-a kojim upravlja taj pružatelj usluge EENC-a.

(3) U slučaju da je pružatelj usluge EENC-a poslao subjektu za naplatu cestarine popis opreme u vozilu iz članka 11. stavka 8. ovoga Zakona kojoj je poništena valjanost, pružatelj usluge EENC-a nije odgovoran za bilo koju dodatnu cestarinu koja je nastala na temelju upotrebe opreme u vozilu kojoj je poništena valjanost.

(4) Broj upisa na popisu opreme u vozilu iz članka 11. stavka 8. ovoga Zakona kojoj je poništena valjanost, oblik popisa i učestalost njegova ažuriranja dogovaraju subjekti za naplatu cestarine i pružatelji usluge EENC-a.

(5) U sustavima za naplatu cestarine koji se temelje na mikrovalnoj tehnologiji subjekti za naplatu cestarine dostavljaju potkrijepljene prijave cestarine pružateljima usluge EENC-a za cestarine njihovih korisnika EENC-a.

(6) Subjekti koji pružaju usluge naplate cestarine vode računovodstvenu evidenciju koja omogućuje jasno razdvajanje troškova i prihoda povezanih s pružanjem usluge naplate cestarine od troškova i prihoda povezanih s drugim aktivnostima.

(7) Informacije o troškovima i prihodima povezanim s pružanjem usluge naplate cestarine dostavljaju se, na zahtjev, relevantnom tijelu za mirenje ili pravosudnom tijelu.

(8) Zabranjeno je unakrsno subvencioniranje između aktivnosti obavljenih u ulozi pružatelja usluge naplate cestarine i drugih aktivnosti.

Članak 13.

(1) Korisnici EENC-a imaju pravo ugovaranja usluge EENC kod bilo kojeg pružatelja usluge EENC-a, bez obzira na njihovo državljanstvo, državu u kojoj imaju boravište ili državu u kojoj je vozilo registrirano.

(2) Prilikom sklapanja ugovora korisnici EENC-a moraju biti uredno obaviješteni o važećim sredstvima plaćanja i o obradi njihovih osobnih podataka i pravima koja proizlaze iz propisa o zaštiti osobnih podataka.

(3) Smatra se da je korisnik EENC-a plaćanjem cestarine svojem pružatelju usluge EENC-a ispunio obvezu plaćanja korisnika usluga prema nadležnom subjektu za naplatu cestarine.

(4) Ako su u vozilo ugrađena ili se u njemu prevoze dva ili više komada opreme, odgovornost je korisnika EENC-a da koristi ili aktivira odgovarajuću opremu u vozilu za određeno područje EENC-a.

Članak 13.a

(1) Povjerenstvo za mirenje u Ministarstvu, sastavljeno od tri člana, nadležno za posredovanje između subjekata za naplatu s područjem EENC-a u Republici Hrvatskoj i pružatelja usluge EENC-a koji imaju ugovor ili su u pregovorima za ugovor s tim subjektima za naplatu cestarine, odlukom imenuje ministar iz redova stručnjaka za područje u kojem se posreduje.

(2) Povjerenstvo za mirenje osobito je ovlašteno provjeriti jesu li ugovorni uvjeti koje je subjekt za naplatu cestarine postavio pružateljima usluge EENC-a nediskriminirajući, kao i provjeriti primaju li pružatelji usluge EENC-a naknadu u skladu s člankom 12. ovoga Zakona.

(3) Postupak pred Povjerenstvom za mirenje ovlaštenu su pokrenuti subjekt za naplatu cestarine i/ili pružatelj usluge EENC-a i tražiti da se tijelo za mirenje uključi u bilo koji spor koji se tiče njihovih ugovornih odnosa ili pregovora.

(4) Povjerenstvo za mirenje je neovisno u odnosu na komercijalne interese subjekata za naplatu cestarine i pružatelja usluge naplate cestarine te posreduje između subjekata za naplatu cestarine i pružatelja usluge EENC-a koji imaju ugovor ili su u pregovorima za ugovor s tim subjektima za naplatu cestarine.

(5) Povjerenstvo za mirenje, u roku od mjesec dana od primitka zahtjeva da se uključi, dužno je izjasniti se o tome ima li na raspolaganju sve dokumente potrebne za posredovanje.

(6) Povjerenstvo za mirenje ovlašteno je tražiti odgovarajuće informacije od subjekata za naplatu cestarine, pružatelja usluge EENC-a i bilo kojih trećih strana aktivnih u pružanju usluge EENC-a u Republici Hrvatskoj koji su obvezni tijelu za mirenje u roku od trideset dana od zaprimanja zahtjeva dostaviti informacije kojima raspolažu.

(7) Povjerenstvo za mirenje dužno je u roku od šest mjeseci od primitka zahtjeva za uključivanje izdati mišljenje u predmetu.

(8) Povjerenstvo za mirenje razmjenjuje informacije s drugim tijelima za mirenje na području Europske unije o radu, vodećim načelima i praksama.

Članak 14.

(1) Korisnicima EENC-a EENC se pruža u obliku jedinstvene stalne usluge koja ispunjava sljedeće zahtjeve:

– kad su parametri za klasifikaciju vozila, uključujući promjenjive, pohranjeni ili prijavljeni, ili oboje, u vozilu tijekom vožnje, više nije potrebna dodatna ljudska intervencija, osim ako dođe do izmjene karakteristika vozila i

– ljudska interakcija s određenim komadom opreme u vozilu ostaje ista, bez obzira na područje EENC-a.

(2) Odnos korisnika EENC-a i subjekta za naplatu cestarina ograničen je na izdavanje računa u skladu s člankom 11.a stavkom 9. ovoga Zakona te na proces prisilne naplate.

(3) Odnos između korisnika EENC-a i pružatelja usluge EENC-a ili njihove opreme u vozilu može se razlikovati ovisno o pružatelju usluge EENC-a, uz uvjet da interoperabilnost usluge EENC-a nije ugrožena.

(4) Pružatelji usluge naplate cestarine, uključujući pružatelje usluge EENC-a, na zahtjev Ministarstva, obvezni su dostaviti podatke o pruženim uslugama, uz primjenu propisa o zaštiti podataka, koji se podaci koriste isključivo za potrebe prometnih politika i za poboljšanje upravljanja prometom i ne smiju se koristiti za druge svrhe.

Članak 14.a

(1) Ako se uspostavlja novi elektronički sustav za naplatu cestarine, imenovani subjekt za naplatu cestarine nadležan za sustav obavezan je izraditi i u izjavi o području EENC-a objaviti detaljno planiranje procesa ocjene sukladnosti sa specifikacijama i primjerenosti za upotrebu sastavnica interoperabilnosti, čime se zainteresiranim pružateljima usluge EENC-a omogućuje akreditacija, najkasnije mjesec dana prije operativnog pokretanja novog sustava.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka primjenjuje se i ako se znatno mijenja elektronički sustav za naplatu cestarine, a nadležni subjekt za naplatu cestarine obavezan je uz to izraditi i u izjavi o području EENC-a objaviti detaljno planiranje ponovne ocjene sukladnosti sa specifikacijama i primjerenosti za upotrebu sastavnica interoperabilnosti pružatelja usluge EENC-a koji su prije njegove znatne izmjene već bili akreditirani za sustav.

(3) Svaki subjekt za naplatu cestarine nadležan za područje EENC-a u Republici Hrvatskoj ima obvezu uspostaviti testno okruženje u kojem pružatelj usluge EENC-a ili njegov ovlašten predstavnik može provjeriti je li njihova oprema u vozilu primjerena za upotrebu u području EENC-a subjekta za naplatu cestarine i dobiti potvrdu o uspješnom prolasku odgovarajućih testova.

(4) Subjekti za naplatu cestarine mogu uspostaviti jedinstveno testno okruženje za više od jednog područja EENC-a kako bi omogućili jednom ovlaštenom predstavniku da provjeri primjerenost za upotrebu jednog tipa opreme u vozilu, u ime više od jednog pružatelja usluge EENC-a.

(5) Subjekti za naplatu cestarine od pružatelja usluge EENC-a ili njihovih ovlaštenih predstavnika imaju pravo naplatiti troškove odgovarajućih testova.

(6) Sastavnice interoperabilnosti za upotrebu u EENC-u slobodno se stavljaju na tržište ako imaju oznaku CE ili izjavu o sukladnosti sa specifikacijama ili izjavu o primjerenosti za upotrebu ili obje izjave, a pregledi koji su već obavljani u okviru postupka za provjeru sukladnosti sa specifikacijama i/ili primjerenosti za upotrebu ne trebaju se ponoviti.

(7) Ako sastavnice interoperabilnosti s oznakom CE, koje su stavljene na tržište te upotrijebljene u skladu s namjenom, ne zadovoljavaju relevantne zahtjeve, Ministarstvo pokreće postupak pred tijelom koje je, sukladno posebnim propisima, nadležno za stavljanje robe na tržište, radi ograničavanja njihova područja primjene i zabrane njihove upotrebe odnosno povlačenja s tržišta.

(8) O pokretanju postupka iz stavka 7. ovoga članka Ministarstvo obavješćuje Europsku komisiju, pri čemu posebno navodi je li do nesukladnosti došlo zbog:

- nepravilne primjene tehničkih specifikacija i/ili
- neprimjerenosti tehničkih specifikacija.

(9) Europska komisija, na temelju obavijesti iz stavka 8. ovoga članka, provodi postupak i utvrđuje je li mjera opravdana. Ako se u tom postupku utvrdi da je mjera neopravdana, Ministarstvo pokreće postupak pred tijelom koje je, sukladno posebnim propisima kojima se uređuje stavljanje robe na tržište, nadležno za opoziv poduzete mjere. Ako je utvrđeno da sastavnice interoperabilnosti s oznakom CE ne ispunjavaju zahtjeve interoperabilnosti, nadležno tijelo, sukladno posebnim propisima kojima se uređuje stavljanje robe na tržište, ovlašteno je od proizvođača ili njegova ovlaštenog predstavnika zatražiti da, pod uvjetima koje to tijelo navede, uspostavi sukladnost sastavnice interoperabilnosti sa specifikacijama ili njezinu primjerenost za upotrebu, ili oboje.

(10) U svakom aktu koji donosi nadležno tijelo sukladno posebnim propisima kojima se uređuje stavljanje robe na tržište, u vezi s ocjenom sukladnosti sa specifikacijama ili primjerenosti za upotrebu sastavnica interoperabilnosti, detaljno se navode razlozi na kojima se temelji, a akt se dostavlja proizvođaču, pružatelju usluge EENC-a ili njihovim ovlaštenim predstavnicima, navodeći pritom pravna sredstva koja su na raspolaganju, na temelju propisa kojima se uređuje stavljanje robe na tržište, i rokove u kojima je moguće iskoristiti ta pravna sredstva.

(11) O aktima iz stavaka 9. i 10. ovoga članka Ministarstvo izvješćuje Europsku komisiju.

(12) Nadležno tijelo državne uprave prijavljuje Europskoj komisiji i državama članicama Europske unije tijela za ocjenjivanje sukladnosti koja je ovlastilo za provedbu postupaka ocjenjivanja sukladnosti sa specifikacijama ili primjerenosti za upotrebu, propisanim provedbenim aktima koje Europska komisija donosi na temelju akta iz članka 1.a stavka 1. točke 9. ovoga Zakona, kao i o svakoj promjeni vezanoj za ovlaštenje, te o tome obavještava Ministarstvo i tijelo državne uprave nadležno za gospodarstvo.

(13) Za svako tijelo za ocjenjivanje sukladnosti iz stavka 12. ovoga članka nadležno tijelo državne uprave koje ga prijavljuje prethodno određuje područje nadležnosti i od Europske komisije dobiva identifikacijski broj.

(14) Postupak ocjenjivanja prijavljenih tijela iz stavka 12. ovoga članka i ukidanja ovlaštenja provodi se u skladu s propisima o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti.

Članak 14.b

Odredbe članaka 10. do 14.a ovoga Zakona ne primjenjuju se na sustave za naplatu cestarine koji nisu elektronički, u smislu članka 10. stavka 10. ovoga Zakona i male, isključivo lokalne sustave za naplatu cestarina, za koje bi troškovi usklađivanja sa zahtjevima navedenih odredbi bili nerazmjerni koristima.

Članak 15.

(1) Kako bi se omogućila identifikacija vozila i vlasnika vozila odnosno osobe koja na temelju ugovora ima pravo na upotrebu vozila za koje je utvrđeno neplaćanje cestarine, odobrava se nacionalnim kontaktnim točkama drugih država članica Europske unije pristup sljedećim podacima iz registra vozila Republike Hrvatske, s ovlašću da obavlja automatizirana pretraživanja o:

- podacima o vozilima i
- podacima o vlasnicima odnosno osobama koje na temelju ugovora imaju pravo na upotrebu vozila.

(2) Kontaktna točka Republike Hrvatske za razmjenu podataka iz stavka 1. ovoga članka određuje se u ministarstvu nadležnom za unutarnje poslove.

(3) Prilikom obavljanja automatiziranog pretraživanja iz stavka 1. ovoga članka dozvoljeno je koristiti cjeloviti registracijski broj vozila.

(4) Razmjena informacija između kontaktne točke Republike Hrvatske i nacionalnih kontaktnih točaka drugih država članica Europske unije provodi se upotrebom računalne aplikacije Europskog informacijskog sustava za prometne i vozačke dozvole (Eucaris) i izmijenjenih verzija tog računalnog sustava, u skladu s propisima kojima se uređuje prekogranična razmjena informacija o prometnim prekršajima.

(5) Subjekt za naplatu cestarine iz članka 11.a stavka 1. ovoga Zakona ovlašten je od kontaktne točke Republike Hrvatske iz stavka 2. ovoga članka zatražiti pribavljanje podataka iz stavka 1. ovoga članka iz države članice Europske unije u kojoj je registrirano vozilo koje podliježe plaćanju cestarine ako prema podacima kojima raspolaže subjekt za naplatu cestarine za to vozilo cestarina nije plaćena, a nema drugih načina da se utvrdi identitet obveznika plaćanja cestarine kako bi mu se dostavila obavijest o obvezi plaćanja.

(6) Subjektu za naplatu cestarine iz članka 11.a stavka 1. ovoga Zakona dostavljaju se samo podaci nužni za dostavu obavijesti o obvezi plaćanja cestarine i pokretanja sudskog postupka naplate utvrđene cestarine pred nadležnim javnim tijelima, u skladu s propisima kojima se uređuje prisilna naplata potraživanja, koji se podaci smiju upotrebljavati isključivo u navedene svrhe, a subjekt za naplatu cestarine dužan je podatke brisati odmah nakon plaćanja cestarine ili, ako se plaćanje ne izvrši, u roku od pet godina nakon prijenosa podataka.

(7) Subjekt za naplatu cestarine iz članka 11.a stavka 1. ovoga Zakona mora vlasniku vozila, osobi koja na temelju ugovora ima pravo na upotrebu vozila ili osobi identificiranoj na drugi način dostaviti obavijest da se sumnjiči za neplaćanje cestarine.

(8) Ako obveznik plaćanja cestarine postupi u skladu s nalogom iz obavijesti iz stavka 7. ovoga članka i plati cestarinu, okončava se postupak vezan uz neplaćanje cestarine.

(9) Ministarstvo, na temelju podataka koje dobiva od ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, izrađuje sveobuhvatno izvješće o broju automatiziranih pretraživanja koja je provelo ministarstvo nadležno za unutarnje poslove preko nacionalnih kontaktnih točki država članica Europske unije u kojima su registrirana vozila za koja nije plaćena cestarina te o broju neispunjenih zahtjeva. Sveobuhvatno izvješće uključuje i opis postupanja za naplatu cestarina sukladno ovom Zakonu, s podacima koliki je udio naplaćene cestarine na temelju pisane obavijesti, koliki je udio cestarine naplaćene u sudskom postupku te koliki je udio nenaplaćene cestarine. Sveobuhvatno izvješće Ministarstvo dostavlja Europskoj komisiji do 19. travnja 2023., a nakon toga svake tri godine.

(10) Podatke potrebne za obavljanje automatiziranog pretraživanja i podatke koji se dostavljaju kao rezultat automatiziranog pretraživanja iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za unutarnje poslove.

(11) Obvezan sadržaj, službeni jezik i obrazac obavijesti iz stavka 7. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Članak 15.a

(1) Osobni podaci koji se obrađuju u skladu s odredbama ovoga Zakona moraju se prikupljati, obrađivati i koristiti u skladu s propisima o zaštiti osobnih podataka i propisima o zaštiti i sigurnosti u elektroničkim komunikacijama.

(2) U svrhu dodatne zaštite osobnih podataka, uvijek kada je to tehnički izvedivo, inteligentni transportni sustavi iz ovoga Zakona (elektronička naplata cestarine, EENC, sustavi za upravljanje prometom i drugi) trebaju koristiti neimenovane podatke.

Stanje javnih cesta

Članak 16.

Javne ceste moraju biti građene, rekonstruirane i održavane sukladno važećim propisima.

Opća načela planiranja, projektiranja, gradnje, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta

Članak 17.

(1) Javne ceste se planiraju, projektiraju, grade, rekonstruiraju i održavaju na način:

- sukladan najnovijim stručnim saznanjima iz područja projektiranja i gradnje te s ekonomskim načelima i mjerilima za procjenu opravdanosti njihove gradnje,
- da omogućuju sigurno prometovanje svih sudionika u prometu, kao i sukladnost javnih cesta s drugim zahtevima u prostoru i s okolišem kroz koji se protežu,
- sukladan uvjetima koji su određeni ovim Zakonom i propisima za njegovu provedbu, zakonom kojim se uređuje prostorno uređenje i gradnja i propisima za njegovu provedbu, propisima kojima je uređena zaštita okoliša te propisima o sigurnosti prometa na cestama.

(2) Transitni promet teretnih vozila može se odvijati samo po javnim cestama određenim za tranzitni promet.

(3) Ministar u suglasnosti s ministrom nadležnim za graditeljstvo i ministrom nadležnim za unutarnje poslove donosi propis o projektiranju javnih cesta i njihovih elemenata sa stajališta osiguranja prometne sigurnosti i ekonomičnosti njihove izgradnje i održavanja.

(4) Ministar, sukladno zakonu kojim se uređuje sigurnost prometa na cestama, donosi propise o:

- prometnim znakovima, opremi i signalizaciji na cestama,
- turističkoj i ostaloj signalizaciji,
- načinu označavanja i osiguranja radova na cesti.

(5) Ministar donosi:

– tehničke provedbene propise kojima se detaljnije uređuje primjena posebnih propisa na području javnih cesta,

– propis kojim se određuju javne ceste i ostali elementi bitni za obavljanje tranzitnog prometa teretnih vozila iz stavka 2. ovoga članka,

– propis kojim se utvrđuje sadržaj, ustroj i način vođenja baze podataka o javnim cestama i objektima na njima.

(6) Ministar nadležan za graditeljstvo, uz suglasnost ministra, donosi propis o vrsti i sadržaju projekata za građenje i rekonstrukciju javnih cesta.

(7) Ministar u suglasnosti s ministrom nadležnim za graditeljstvo donosi tehničke provedbene propise kojima se uređuje projektiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje biciklističkih staza i biciklističkih traka, uključujući i način prometovanja i njihova označavanja prometnom signalizacijom.

(8) Ministar u suglasnosti s ministrom nadležnim za unutarnje poslove te ministrom nadležnim za graditeljstvo donosi propis kojim se ograničava uporaba pojedinih javnih cesta za promet teretnih vozila čija najveća dopuštena masa premašuje 7,5 tona, kada za te ceste kao alternativni pravci postoje druge javne ceste s boljim prometno-tehničkim karakteristikama, osim za prijevoz navedenih vozila u lokalnom prometu, ako to zahtijevaju razlozi protočnosti i sigurnosti prometa, zaštite ceste od buke i drugih elemenata vezanih uz zaštitu okoliša.

III. PLANIRANJE I UPRAVLJANJE JAVNIM CESTAMA

1. Planski temelji

Strategija razvitka javnih cesta

Članak 18.

(1) Hrvatski sabor na prijedlog Vlade donosi strategiju kojom se utvrđuju ciljevi i plan razvitka javnih cesta u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: Strategija), sukladno Strategiji prostornog uređenja Republike Hrvatske.

(2) Strategija iz stavka 1. ovoga članka sadrži:

- analizu stanja,
- strateške ciljeve razvitka,
- mjere i aktivnosti,
- provedbene odredbe,
- mogućnosti provedbe utvrđenih ciljeva.

Tehničko-tehnološko jedinstvo

Članak 19.

(1) Ministarstvo je nadležno za osiguranje tehničko-tehnološkog jedinstva javnih cesta kroz provedbu Strategije.

(2) Ministarstvo može Hrvatskim cestama d.o.o. povjeriti obavljanje određenih operativnih stručno-tehničkih poslova u vezi s osiguranjem tehničko-tehnološkog jedinstva javnih cesta.

Prioriteti u građenju i održavanju

Članak 20.

Prioritet u građenju i održavanju autocesta, državnih, županijskih i lokalnih cesta i potreba razvitka javnih cesta utvrđena Strategijom mora se temeljiti na prostornim, prometnim, tehničkim, ekološkim, demografskim i gospodarskim analizama, s gospodarski opravdanim prometno-tehničkim rješenjima radi povećanja sigurnosti, kapaciteta i protočnosti prometa.

Program građenja i održavanja

Članak 21.

(1) Program građenja i održavanja javnih cesta na prijedlog Ministarstva donosi Vlada za razdoblje od četiri godine, sukladno Strategiji.

(2) Izvješće o ostvarivanju dugoročnih ciljeva razvoja cestovne infrastrukture utvrđenih Strategijom i izvršenju Programa iz stavka 1. ovoga članka Vlada jedanput godišnje podnosi Hrvatskom saboru.

Članak 21.a

(1) Ministarstvo je nadležno za izradu akta strateškog planiranja iz područja razvoja biciklističkih staza.

(2) Ministarstvo jednom godišnje o provedbi akta iz stavka 1. ovoga članka izvješćuje Koordinacijsko tijelo za sustav strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske.

Godišnji plan

Članak 22.

(1) Program građenja i održavanja javnih cesta iz članka 21. ovoga Zakona ostvaruje se:

- godišnjim planom građenja i održavanja autocesta, koji donose Hrvatske autoceste d.o.o.,
- godišnjim planom građenja i održavanja državnih cesta, koji donose Hrvatske ceste d.o.o.,
- godišnjim planom građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, koji donose županijske uprave za ceste.

(2) Godišnji planovi iz stavka 1. podstavka 1. i 2. ovoga članka donose se uz suglasnost Vlade, a godišnji planovi iz podstavka 3. ovoga članka uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

2. Građenje i rekonstrukcija javnih cesta

Poslovi građenja i rekonstrukcije javnih cesta

Članak 23.

Poslovi građenja i rekonstrukcije javnih cesta u smislu ovoga Zakona obuhvaćaju:

- pripremu, izradu i ustupanje izrade potrebnih studija te njihovu stručnu ocjenu,
- pokretanje postupka procjene utjecaja zahvata na okoliš, odnosno pokretanja postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš,
- pokretanje postupka ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu,
- ustupanje usluga projektiranja s istražnim radovima,
- ustupanje usluga projektiranja opreme, pratećih objekata i prometne signalizacije,
- ishođenje lokacijskih, građevinskih i uporabnih dozvola, odnosno drugih akata na temelju kojih je dopušteno građenje i uporaba građevine po posebnom propisu,
- ustupanje radova izmještanja komunalne i druge infrastrukture,
- ustupanje geodetskih radova,
- ustupanje radova građenja i rekonstrukcije,
- ustupanje usluga stručnog nadzora građenja,
- organizaciju tehničkog pregleda i primopredaju javne ceste te dijelova javne ceste i objekata na korištenje i održavanje,
- investitorski nadzor nad provođenjem projekata,
- ustupanje revizije projekata u odnosu na osnovne uvjete kojima javna cesta mora udovoljiti u pogledu sigurnosti prometa.

Posebni uvjeti građenja javnih cesta

Članak 24.

(1) U postupku izdavanja lokacijske dozvole za građenje i rekonstrukciju autocesta, državnih cesta i građevine iz članka 4. stavka 1. podstavka 6. ovoga Zakona, posebne uvjete izdaje Ministarstvo.

(2) U postupku izdavanja lokacijske dozvole za građenje i rekonstrukciju županijskih i lokalnih cesta i građevine iz članka 4. stavka 1. podstavka 6. ovoga Zakona posebne uvjete izdaje nadležno upravno tijelo županije odnosno Grada Zagreba u čijem je djelokrugu obavljanje povjerenih poslova državne uprave koji se odnose na prostorno uređenje. Posebni uvjeti izdaju se prije izdavanja lokacijske dozvole odnosno drugog akta kojim se provode dokumenti prostornog uređenja sukladno posebnom propisu.

(3) Nadležna tijela iz stavka 1. i 2. ovoga članka dužna su sudjelovati u postupku izdavanja građevinske dozvole izdavanjem potvrde na glavni projekt sukladno posebnom propisu.

Građenje komunalnih i drugih objekata unutar cestovnog zemljišta

Članak 25.

(1) Ako se prilikom građenja ili rekonstrukcije javne ceste predviđa i građenje ili rekonstrukcija komunalnih, vodnih i energetske građevine kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme na javnoj cesti koje u cijelosti ili djelomično služe za potrebe javne ceste, projekt mora obuhvatiti i te građevine i radove koji će se izvesti na površini, odnosno ispod ili iznad površine ceste.

(2) Troškove izrade projekata i građenja komunalnih građevina iz stavka 1. ovoga članka snosi investitor komunalnih građevina, sukladno propisima koji uređuju komunalno gospodarstvo.

(3) Troškove izrade projekata i građenja vodnih i energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme iz stavka 1. ovoga članka snosi investitor tih građevina, sukladno propisima koji uređuju upravljanje tim građevinama.

(4) Ako se radi građenja komunalnih, vodnih i energetske građevine kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme na javnoj cesti osniva pravo služnosti odnosno pravo građenja, služnost, odnosno pravo građenja osniva se u korist investitora tih građevina.

(5) Prijenos prava služnosti, odnosno prava građenja iz stavka 4. ovoga članka dopušten je u korist osobe koja je na temelju posebnog zakona ovlaštena upravljati građevinama iz stavka 1. ovoga članka.

(6) Osnivanje prava služnosti ili prava građenja te prava i obveze investitora komunalnih, vodnih i energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme iz stavka 1. ovoga članka te prava i obveze pravne osobe koja upravlja javnom cestom odnosno koncesionara utvrđuju se ugovorom sukladno odredbama ovoga Zakona.

(7) Suglasnost za građenje komunalnih, vodnih i energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme na javnoj cesti koje ne služe za potrebe javne ceste daje pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar.

(8) Osnivanje prava služnosti ili prava građenja te ostala prava i obveze investitora komunalnih, vodnih i energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme koje ne služe za potrebe javne ceste a za koje je izdana suglasnost iz stavka 7. ovoga članka, utvrđuju se ugovorom s pravnom osobom koja upravlja javnom cestom odnosno koncesionarem, sukladno odredbama ovoga Zakona.

(9) Ako se građenjem ili rekonstrukcijom javne ceste zadire u postojeće komunalne, vodne i energetske građevine ili građevine elektroničkih komunikacija i povezanu opremu, troškove izrade projekata, građenja ili rekonstrukcije tih građevina snosi investitor javne ceste ako je osoba koja je na temelju posebnog zakona ovlaštena upravljati tom građevinom investitoru javne ceste za postojeću građevinu dostavila dokumentaciju sukladno propisima koji uređuju gradnju. U protivnom troškove snosi osoba koja je na temelju posebnog zakona ovlaštena upravljati tom građevinom.

3. Održavanje javnih cesta

Poslovi održavanja

Članak 26.

(1) Poslovi održavanja javnih cesta u smislu ovoga Zakona jesu:

- planiranje održavanja i mjera zaštite javnih cesta i prometa na njima,
- redovito i izvanredno održavanje javnih cesta,
- ustupanje radova redovitog i izvanrednog održavanja javnih cesta,
- stručni nadzor i kontrola kakvoće ugrađenih materijala i izvedenih radova održavanja javnih cesta,
- ustupanje usluga stručnog nadzora i kontrole kakvoće ugrađenih materijala i izvedenih radova održavanja javnih cesta,
- osiguranje uklanjanja oštećenih i napuštenih vozila i drugih stvari s javne ceste,
- ophodnja.

(2) Radovi izvanrednog održavanja javnih cesta mogu se izvoditi samo na temelju glavnog ili izvedbenog projekta i propisa iz stavka 3. ovoga članka.

(3) Popis poslova redovitog i izvanrednog održavanja, opseg pojedinih radova i rokove izvođenja tih radova, pravila i tehničke uvjete za izvođenje radova u ljetnom i zimskom razdoblju te pravila za ophodnju javnih cesta propisuje ministar.

Održavanje javne ceste kroz naselje

Članak 27.

(1) Pravna osoba koja upravlja javnom cestom koja prolazi kroz naselje ne održava:

- sustav za odvodnju, ako je dio mjesne kanalizacijske ili kanalske mreže,
- javnu rasvjetu,
- zelene površine, drvorede i samostalno ukrasno grmlje,
- pothodnike i nathodnike u funkciji pješačkog prometa,
- biciklističke i pješačke staze izvan kolnika,
- tramvajske, odnosno željezničke pruge.

(2) Pravna osoba koja upravlja javnom cestom koja prolazi kroz naselje ne obavlja poslove čišćenja javnih cesta, osim čišćenja snijega.

(3) Slivnici uz javnu cestu te zamjena i popravak slivničkih rešetki i poklopaca revizijskih okana na kolniku javne ceste, koji služe isključivo za odvodnju javnih cesta, održavaju se kao sastavni dio te javne ceste.

(4) Zamjenu i popravak slivnika, slivničkih rešetaka i poklopaca svih revizijskih okana na javnoj cesti, osim onih navedenih u stavku 3. ovoga članka, održavaju vlasnici odnosno upravitelji infrastrukture kojoj isti pripada.

(5) Poslove iz ovoga članka koje ne obavlja pravna osoba koja upravlja javnom cestom obavljaju nadležne jedinice lokalne samouprave i vlasnici odnosno upravitelji infrastrukture kojoj isti pripada.

Održavanje raskrižja u istoj razini

Članak 28.

(1) Za održavanje raskrižja javnih cesta u istoj razini nadležni su:

- Hrvatske ceste d.o.o. za raskrižje državne i županijske, odnosno za raskrižje državne i lokalne ceste,
- županijska uprava za ceste koja upravlja županijskom cestom za raskrižje županijske i lokalne ceste.

(2) Za održavanje raskrižja javne ceste i nerazvrstane ceste u istoj razini nadležna je pravna osoba koja upravlja javnom cestom.

(3) Pravne osobe iz stavka 1. i 2. ovoga članka obvezne su održavati prometnu površinu raskrižja sa svim dijelovima javne ceste, unutar linija koje povezuju krajnje točke slobodnog profila javne ceste u zoni raskrižja.

(4) Odredbe stavka 1. i 2. ovoga članka na odgovarajući način se primjenjuju i na održavanje svjetlosno-signalnih uređaja postavljenih u raskrižju u istoj razini.

(5) Način raspodjele ukupnih troškova održavanja svjetlosno-signalnih uređaja uključujući i električnu energiju, između pravnih osoba koje upravljaju pojedinom cestom u raskrižju, propisuje ministar.

Održavanje nadvožnjaka i podvožnjaka i drugih cestovnih objekata

Članak 29.

(1) Nadvožnjak, podvožnjak i drugi cestovni objekt u raskrižju autoceste i državne, županijske, lokalne, odnosno nerazvrstane ceste održava se kao sastavni dio autoceste, osim kolnika, cestovnih instalacija i opreme državne, županijske, lokalne, odnosno nerazvrstane ceste.

(2) Nadvožnjak, podvožnjak i drugi cestovni objekt u raskrižju državne ceste i županijske, lokalne, odnosno nerazvrstane ceste održava se kao sastavni dio državne ceste, osim kolnika, cestovnih instalacija i opreme županijske, lokalne, odnosno nerazvrstane ceste.

(3) Nadvožnjak, podvožnjak i drugi cestovni objekt u raskrižju županijske ceste i lokalne, odnosno nerazvrstane ceste održava se kao sastavni dio županijske ceste, osim kolnika, cestovnih instalacija i opreme lokalne, odnosno nerazvrstane ceste.

(4) Nadvožnjak, podvožnjak i drugi cestovni objekt u raskrižju lokalne ceste i nerazvrstane ceste održava se kao sastavni dio lokalne ceste, osim kolnika, cestovnih instalacija i opreme nerazvrstane ceste.

(5) Nadležne pravne osobe koje upravljaju javnim cestama mogu ugovoriti drukčiji način održavanja nadvožnjaka, podvožnjaka i drugih cestovnih objekata u raskrižju.

Održavanje željezničko-cestovnih prijelaza i križanja

Članak 30.

(1) Željezničko-cestovni prijelaz u istoj razini održava se sukladno propisima kojima se uređuju željeznice.

(2) Križanje javne ceste i željezničke pruge u dvije razine u cijelosti se održava kao javna cesta u dijelu koji se nalazi iznad željezničke pruge, a samo kolnik i cestovne instalacije kada se javna cesta nalazi ispod željezničke pruge.

(3) Križanje javne ceste i druge infrastrukture održava se na način da pravna osoba koja upravlja javnom cestom održava cestovnu građevinu.

4. Ostali poslovi upravljanja javnim cestama

Članak 31.

Ostali poslovi upravljanja javnim cestama, u smislu ovoga Zakona, jesu:

- osiguranje obavješćivanja javnosti o stanju i prohodnosti javnih cesta, izvanrednim događajima na njima i o meteorološkim uvjetima značajnim za sigurno odvijanje prometa,
- vođenje podataka o javnim cestama,
- priprema podloga za pripremu i dodjelu koncesija,
- odlučivanje o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti na javnim cestama,
- organizacija sustava naplate cestarine na autocestama i objektima s naplatom cestarine,
- praćenje i analiza stanja sigurnosti prometa na javnim cestama,
- izrada izvješća, elaborata, ekspertiza i sličnih materijala za potrebe Hrvatskog sabora, Vlade, Ministarstva, županijske skupštine i župana.

Baza podataka o javnim cestama

Članak 32.

(1) Hrvatske ceste d.o.o. vode jedinstvenu bazu podataka o javnim cestama za operativne potrebe osiguranja tehničko-tehnološkog jedinstva mreže javnih cesta.

(2) Hrvatske autoceste d.o.o., županijske uprave za ceste i koncesionari dužni su podatke iz svojih baza podataka o javnim cestama prenositi Hrvatskim cestama d.o.o.

5. Ustupanje radova

Članak 33.

(1) Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o. i županijske uprave za ceste izravno ne izvode radove građenja, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta, osim ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(2) Izvođenje radova građenja i rekonstrukcije javnih cesta smije se ustupiti samo pravnoj ili fizičkoj osobi registriranoj, specijaliziranoj i opremljenoj za te poslove sukladno posebnim propisima.

(3) Radovi održavanja javnih cesta ustupaju se pravnoj ili fizičkoj osobi koja je za te radove registrirana, specijalizirana i tehnički opremljena te koja raspolaže osposobljenim kadrovima za izvođenje radova održavanja pod prometom.

(4) Pravna osoba koja upravlja javnom cestom radove redovitog održavanja javnih cesta može ustupiti za razdoblje od četiri godine.

(5) Uvjete tehničke opremljenosti i stručne osposobljenosti kadrova iz stavka 3. ovoga članka propisuje ministar.

Preuzimanje na održavanje i upravljanje infrastrukture izgrađene na i izvan cestovnog zemljišta

Članak 34.

(1) Pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar ne održavaju komunalne, vodne i energetske građevine niti građevine elektroničkih komunikacija i povezanu opremu koje su izgrađene na ili izvan cestovnog zemljišta sukladno članku 25. ovoga Zakona, a namijenjene su pretežito za potrebe javne ceste.

(2) Građevine iz stavka 1. ovoga članka preuzimaju na održavanje i upravljanje osobe koje su na temelju posebnog zakona ili odluke nadležnog tijela donesene na temelju posebnog zakona zadužene za njihovo održavanje i upravljanje.

(3) Preuzimanje iz stavka 2. ovoga članka obaviti će se u roku od 30 dana od dana pravomoćnosti uporabne dozvole.

(4) Odredbe ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se i na održavanje građevina iz stavka 1. ovoga članka koje je investitor javne ceste bio dužan izgraditi na ili izvan cestovnog zemljišta na temelju posebnog zakona ili odluke nadležnog tijela donesene na temelju posebnog zakona.

6. Nužni radovi održavanja prilikom štrajka

Članak 35.

Pravna osoba koja upravlja javnom cestom, koncesionar i pravna ili fizička osoba kojoj je ustupljeno izvođenje radova redovitog održavanja javne ceste, prilikom štrajka svojih radnika dužni su i ovlašteni osigurati obavljanje redovitog održavanja javne ceste, i to:

- nadzor prohodnosti i osposobljenosti javne ceste za siguran promet svakodnevnim pregledima javne ceste (ophodnja javne ceste),
- osiguranje opasnih dijelova na javnoj cesti, ako utvrđene nedostatke koji ugrožavaju promet na njoj ophodar ne može odmah otkloniti,
- provođenje mjera za osiguranje javne ceste čiji bi izostanak mogao prouzročiti oštećenje javne ceste,
- otklanjanje posljedica prirodnih i drugih katastrofa na javnoj cesti,
- otklanjanje oštećenja javne ceste koja bi mogla uzrokovati prestanak prometa ili opasnost za sudionike u prometu,
- uspostavljanje prohodnosti javne ceste u zimskom razdoblju najmanje u opsegu koji omogućuje odvijanje prometa uz uporabu zimske opreme,
- osiguranje tekućih podataka o stanju i prohodnosti javne ceste.

7. Imovinskopravni odnosi

Izvlaštenje nekretnina

Članak 36.

(1) Građenje rekonstrukcija i održavanje javnih cesta u interesu je Republike Hrvatske.

(2) Dokazom da investitor ima pravo graditi javnu cestu u smislu propisa kojim se uređuje gradnja smatra se odluka Vlade o utvrđivanju interesa Republike Hrvatske ili poziv na odredbu zakona kojom je određen interes Republike Hrvatske za građenje građevine za koju je zatražena potvrda glavnog projekta ili građevinska dozvola.

(3) Na postupak izvlaštenja nekretnina radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta primjenjuju se propisi o izvlaštenju, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(4) Uz prijedlog za izvlaštenje nekretnina prilaže se pravomoćna lokacijska dozvola te parcelacijski elaborat, odnosno drugi odgovarajući geodetski elaborat prema propisima kojima se uređuje katastar nekretnina.

(5) Vlasnik izvlaštene nekretnine radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta ima pravo na novčanu naknadu sukladno zakonu kojim je uređeno izvlaštenje, a može mu se umjesto novčane naknade dati u vlasništvo druga odgovarajuća nekretnina.

(6) Nekretnine koje su izvlaštenjem, pravnim poslom ili drugim pravnim aktom postale vlasništvo Republike Hrvatske, a lokacijskom dozvolom su predviđene kao javna cesta, neotuđive su iz vlasništva Republike Hrvatske.

(7) Nekretnine koje su potrebne za gradnju, rekonstrukciju i održavanje javne ceste izvlašćuju se u korist Republike Hrvatske.

(8) Prijedlog za izvlaštenje za autoceste podnose Hrvatske autoceste d.o.o., za državne ceste Hrvatske ceste d.o.o., a za županijske i lokalne ceste županijske uprave za ceste.

(9) Prijedlog za izvlaštenje u ime i za račun Republike Hrvatske može podnijeti i koncesionar ako je za to posebno ovlašten ugovorom o koncesiji sklopljenim po odredbama ovoga Zakona.

(10) Pravna osoba koja upravlja javnom cestom iz stavka 7. i 8. ovoga članka obveznik je plaćanja naknade u postupku izvlaštenja radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste.

Izvlaštenje radi izmještanja infrastrukture izvan cestovnog zemljišta

Članak 37.

(1) Kad se za potrebe građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste postojeće komunalne, vodne i energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezana oprema smještene na zemljištu obuhvaćenom projektom javne ceste moraju izmjestiti izvan cestovnog zemljišta, njihovo izmještanje provodi se u postupku potpunog ili nepotpunog izvlaštenja, uz odgovarajuću primjenu odredbi o izvlaštenju nekretnina iz članka 36. do 42. ovoga Zakona.

(2) Poslovi izmještanja postojeće infrastrukture radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste smatraju se u smislu ovoga Zakona poslovima građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste, i u interesu su Republike Hrvatske.

(3) Prijedlog za izvlaštenje nekretnina potrebnih za izmještanje postojeće infrastrukture ovlaštene su podnijeti osobe koje su po odredbama ovoga Zakona ovlaštene podnijeti prijedlog za izvlaštenje nekretnina radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste.

Potpuno izvlaštenje radi izmještanja infrastrukture izvan cestovnog zemljišta

Članak 38.

(1) Kad se provodi postupak potpunog izvlaštenja nekretnina radi izmještanja postojećih komunalnih, vodnih i energetskih građevina kao i građevina elektroničkih komunikacija i povezane opreme izvan cestovnog zemljišta, nekretnina na koju će se izmjestiti postojeća infrastruktura postaje izvlaštenjem vlasništvo Republike Hrvatske ukoliko je osoba koja je koristila infrastrukturu imala na zemljištu koje se izvlašćuje neko ograničeno stvarno pravo.

(2) Ako je na nekretnini koja je izvlaštena radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste i s koje je izmještena infrastruktura, osoba koja je koristila infrastrukturu imala neko ograničeno stvarno pravo na temelju kojeg je bila ovlaštena imati u vlasništvu i posjedu odnosnu infrastrukturu, na nekretnini na koju se izmješta infrastruktura u korist te osobe osnovat će se isto stvarno pravo. Osoba u čiju je korist osnovano stvarno pravo na nekretnini izvlaštenoj radi premještanja infrastrukture nema pravo na naknadu zbog prestanka stvarnog prava na nekretnini izvlaštenoj radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste.

(3) Pravni odnosi između Republike Hrvatske i osoba koje su prije izmještanja postojeće infrastrukture koristile infrastrukturu u pogledu korištenja nekretnina i osnivanja stvarnih prava na nekretninama na koje je izmještena infrastruktura, uređuju se na temelju posebnih zakona koji uređuju korištenje i uporabu određene vrste infrastrukture.

(4) Odredba stavka 2. ovoga članka ne primjenjuje se ako je prijedlog za izvlaštenje radi izmještanja infrastrukture podnesen kao poseban prijedlog za izvlaštenje prije ili nakon što je već doneseno rješenje o izvlaštenju nekretnine s koje je potrebno izmjestiti infrastrukturu, a nije došlo do spajanja tih postupaka.

(5) Odredbe ovoga članka na odgovarajući način primjenjuje se i u postupku potpunog izvlaštenja nekretnine radi izmještanja postojeće infrastrukture sa zemljišta koje će se izvlastiti radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste, kad je vlasnik infrastrukture i zemljišta izvlaštenog radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste ista osoba.

(6) Vlasniku nekretnine će se, kao naknada za izvlašteno zemljište, dati u vlasništvo zemljište koje je na temelju stavka 1. ovoga članka izvlašteno radi premještanja infrastrukture.

Nepotpuno izvlaštenje radi izmještanja infrastrukture izvan cestovnog zemljišta

Članak 39.

(1) Kad se provodi postupak nepotpunog izvlaštenja nekretnina radi izmještanja postojećih komunalnih, vodnih i energetskih građevina, kao i građevina elektroničkih komunikacija i povezane opreme na nekretnini na koju će se izmjestiti infrastruktura, rješenjem o izvlaštenju osniva se pravo služnosti u korist osobe koja je na nekretnini izvlaštenoj radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste imala pravo služnosti vodova ili drugih uređaja.

(2) Osoba u čiju je korist osnovana stvarna služnost na nekretnini izvlaštenoj radi premještanja infrastrukture nema pravo na naknadu zbog prestanka stvarne služnosti na nekretnini izvlaštenoj radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste.

(3) Odredbe stavka 1. i 2. ovoga članka ne primjenjuju se ako je prijedlog za izvlaštenje radi izmještanja infrastrukture podnesen kao poseban prijedlog za izvlaštenje prije ili nakon prijedloga za izvlaštenje radi građenja, rekonstrukcije ili održavanja javne ceste, a nije došlo do spajanja tih postupaka.

Izvlaštenje radi izgradnje infrastrukture za potrebe javne ceste izvan cestovnog zemljišta

Članak 40.

(1) Kad je za potrebe građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste projektom javne ceste predviđena izgradnja komunalnih, vodnih i energetskih građevina kao i građevina elektroničkih komunikacija i povezane opreme izvan cestovnog zemljišta, za potrebe njihove izgradnje provodi se postupak potpunog ili nepotpunog izvlaštenja nekretnina uz odgovarajuću primjenu odredbi o izvlaštenju nekretnina radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste iz članka 36. do 42. ovoga Zakona.

(2) Poslovi građenja infrastrukture i građevina izvan cestovnog zemljišta za potrebe građenja, održavanja i rekonstrukcije javne ceste smatraju se u smislu ovoga Zakona poslovima građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste, i u interesu su Republike Hrvatske.

(3) Prijedlog za izvlaštenje nekretnina potrebnih za građenje infrastrukture i građevina izvan cestovnog zemljišta ovlaštene su podnijeti osobe koje su po odredbama ovoga Zakona ovlaštene podnijeti prijedlog za izvlaštenje nekretnina radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste.

(4) Prijedlog za izvlaštenje nekretnina potrebnih za građenje infrastrukture i građevina izvan cestovnog zemljišta podnosi se zajedno s prijedlogom za izvlaštenje nekretnina radi građenja i održavanja javne ceste ili kao poseban prijedlog za izvlaštenje.

(5) Kad je radi građenja infrastrukture ili građevina provedeno potpuno izvlaštenje, nekretnina na kojoj će se izgraditi infrastruktura ili građevina izvan cestovnog zemljišta postaje izvlaštenjem vlasništvo Republike Hrvatske.

(6) Pravni odnosi između Republike Hrvatske i osoba koje su po posebnim zakonima ovlaštene održavati i upravljati infrastrukturom i građevinama iz ovoga članka, u pogledu korištenja nekretnina odnosno osnivanja stvarnog prava na nekretninama na kojima je izgrađena infrastruktura, uredit će se po odredbama posebnih zakona koji uređuju korištenje i uporabu određene vrste infrastrukture.

(7) Kada je radi građenja infrastrukture ili građevina provedeno nepotpuno izvlaštenje, korisnik izvlaštenja je osoba koja je na temelju posebnog zakona ili odluke nadležnog tijela donesene na temelju posebnog zakona zadužena za njihovo upravljanje i održavanje.

(8) Na preuzimanje održavanja i upravljanja objekata infrastrukture i građevina izgrađenih izvan cestovnog zemljišta radi potrebe građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste sukladno ovom članku na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članka 34. ovoga Zakona.

Stupanje u posjed

Članak 41.

(1) Na postupak stupanja u posjed, u tijeku postupka izvlaštenja, nekretnina za koje je podnesen prijedlog za izvlaštenje primjenjuju se propisi o izvlaštenju i propisi iz područja procjene vrijednosti nekretnina, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(2) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i na nekretnine za koje je podnesen prijedlog za izvlaštenje na temelju članaka 37. do 40. ovoga Zakona.

Naknada za nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske

Članak 42.

(1) Kada se javne ceste grade, rekonstruiraju ili održavaju na nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske, ne plaća se naknada za zemljište.

(2) U slučaju izdvajanja iz šumsko-gospodarskog područja šuma i šumskog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta ne plaća se naknada za prenesena prava propisana zakonom kojim se uređuje gospodarenje šumama.

(3) U slučaju građenja, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske ne plaća se naknada za zemljište niti se plaća naknada zbog umanjenja vrijednosti i površine poljoprivrednog zemljišta kao dobra od interesa za Republiku Hrvatsku propisana zakonom kojim se uređuje poljoprivredno zemljište.

(4) U slučaju građenja, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta ne plaća se komunalni doprinos.

Promjena granice pomorskog dobra

Članak 43.

(1) Kada je radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste potrebno promijeniti granice pomorskog dobra, Vlada donosi odluku da se sukladno lokacijskoj dozvoli za javnu cestu promijene granice pomorskog dobra na način da se određena nekretnina ili njezin dio izuzme iz područja pomorskog dobra.

(2) Nekretnine izuzete iz područja pomorskog dobra radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste postaju neotuđivo vlasništvo Republike Hrvatske.

(3) Postupak promjene granica pomorskog dobra iz stavka 1. ovoga članka ovlaštena je pokrenuti osoba koja je na temelju članka 36. ovoga Zakona ovlaštena podnijeti prijedlog za izvlaštenje radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste.

(4) Odluka iz stavka 1. ovoga članka sadrži odredbu o brisanju u zemljišnim knjigama općeg dobra i o upisu neotuđivog vlasništva Republike Hrvatske.

(5) Osoba ovlaštena pokrenuti postupak promjene granice pomorskog dobra dostavlja odluku iz stavka 1. ovoga članka zajedno s parcelacijskim elaboratom nadležnom općinskom državnom odvjetništvu radi provedbe odluke u zemljišnim knjigama.

(6) Nekretnine koje su radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste, sukladno odredbama ovoga članka, izuzete iz područja pomorskog dobra, preuzima na upravljanje pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar.

(7) Na nekretninama koje su radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste, sukladno odredbama ovoga članka, izuzete iz područja pomorskog dobra primjenjuju se odredbe ovoga Zakona.

(8) Odredbe ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se i na izuzimanje nekretnina iz lučkog područja radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste.

Ukidanje statusa javnog vodnog dobra u vlasništvu Republike Hrvatske

Članak 44.

(1) Kada je radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste za određenu nekretninu ili njezin dio potrebno utvrditi prestanak statusa javnog vodnog dobra, provodi se postupak koji je za prestanak javnog vodnog dobra propisan Zakonom kojim se uređuju vode.

(2) Postupak iz stavka 1. ovoga članka ovlaštena je pokrenuti osoba koja je na temelju članka 36. ovoga Zakona ovlaštena podnijeti prijedlog za izvlaštenje radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste.

(3) Rješenje o prestanku statusa javnog vodnog dobra sadrži odredbu o upisu nekretnine kao neotuđivog vlasništva Republike Hrvatske.

(4) Nekretnine iz stavka 1. ovoga članka nakon prestanka statusa javnog vodnog dobra preuzima na upravljanje pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar.

IV. MJERE ZA ZAŠTITU JAVNIH CESTA I PROMETA

Ograničenja radi zaštite javnih cesta

Članak 45.

(1) Javne ceste mogu se koristiti samo za cestovni promet, a u druge svrhe samo u slučajevima, na način i pod uvjetima određenim ovim Zakonom, propisima donesenim na temelju ovoga Zakona i propisima koji uređuju sigurnost prometa na cestama.

(2) Radi zaštite javne ceste i sigurnosti prometa na njoj, na javnoj cesti zabranjeno je:

- oštetiti, ukloniti, premjestiti, zakriti ili na bilo koji drugi način izmijeniti postojeće stanje prometne signalizacije, prometnu opremu te cestovne uređaje,

- trajno ili privremeno zaposjedati ili na drugi način smetati posjed javne ceste ili njezinog dijela,
- dovoditi oborinsku vodu, otpadne vode i ostale tekućine,
- sprječavati otjecanja voda s javne ceste,
- spuštati po pokosu nasipa ili usjeka kamen, stabla te druge predmete i materijal,
- vući stabla i dijelove stabla te drugi materijal ili predmete,
- puštati domaće životinje bez nadzora, napajati životinje u cestovnom jarku te vršiti ispašu ili graditi pojilišta na cestovnom zemljištu,

- postavljati ograde, saditi živice, drveće i druge nasade,
- odlagati drvenu masu, ostale materijale ili druge predmete,
- postavljati nadgrobne ploče i ostala spomenobilježja,
- postavljati transparente, plakate i druge oblike obavještanja odnosno oglašavanja na način koji nije sukladan članku 59. ovoga Zakona,

- rasipavati materijal, nanositi blato, ulje ili na drugi način onečišćavati javnu cestu,
- odlagati snijeg ili led,

- vršiti druge radnje koje mogu oštetiti javnu cestu ili ugroziti sigurno odvijanje prometa na njoj.

(3) Radi zaštite javne ceste i sigurnosti prometa na njoj, u zaštitnom pojasu javne ceste zabranjeno je:

- postavljati i koristiti svjetla ili svjetlosne uređaje koji mogu ugroziti sigurnost prometa na javnoj cesti,
- namjerno paliti vatru i korov uz javnu cestu,
- orati u razdaljini 4 metra od granice cestovnog zemljišta u smjeru suprotno od javne ceste ili u širini 1 metra od granice cestovnog zemljišta usporedno s javnom cestom,
- puštati domaće životinje bez nadzora,
- ostavljati snijeg ili led koji može skliznuti na javnu cestu,
- postavljati ograde, saditi živice, drveće i druge nasade koji onemogućavaju preglednost na javnu cestu,
- ostavljati drveće i druge predmete i stvari koje mogu pasti na javnu cestu,
- vršiti druge radnje koje mogu oštetiti javnu cestu ili ugroziti sigurno odvijanje prometa na njoj.

(4) Pravna osoba koja upravlja javnom cestom odnosno koncesionar mora bez odgode, nakon saznanja, s ceste ukloniti sve zapreke ili druge posljedice zabranjenih radnji, koje bi mogle oštetiti javnu cestu ili ugroziti, ometati ili smanjiti sigurnost prometa na javnoj cesti.

(5) Ako pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar ne može zapreku ili nastalo opasno mjesto na javnoj cesti ukloniti odmah, do njezinog uklanjanja mora je osigurati propisanom prometnom signalizacijom te o zapreci i ostalim posljedicama zabranjenih radnji bez odgode obavijestiti nadležnu inspekciju.

Izvanredni prijevoz

Članak 46.

(1) Vozila u prometu na javnoj cesti, sama ili zajedno s teretom, moraju udovoljavati propisanim uvjetima za pojedine vrste vozila u pogledu dimenzija, ukupne mase i osovinskog opterećenja.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, može se obaviti izvanredni prijevoz, na temelju dozvole za izvanredni prijevoz kojom se utvrđuju uvjeti i način obavljanja izvanrednog prijevoza, iznos i način plaćanja naknade i drugih troškova izvanrednog prijevoza.

(3) Vozilo kojim se obavlja izvanredni prijevoz mora udovoljiti zahtjevima tehničke ispravnosti sukladno propisima kojima se regulira sigurnost prometa na cestama.

(4) Dozvolu za izvanredni prijevoz izdaje pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar, ovisno o javnoj cesti na kojoj se treba obaviti izvanredni prijevoz, a dozvola za izvanredni prijevoz stranom prijevozniku izdaje se sukladno zakonu kojim se uređuje cestovni prijevoz.

(5) Ako se izvanredni prijevoz treba obaviti na više javnih cesta razvrstanih kao autocesta, državna, županijska, odnosno lokalna cesta, dozvolu za izvanredni prijevoz izdaju Hrvatske ceste d.o.o.

(6) Subjekti iz stavka 4. i 5. ovoga članka o izdanim dozvolama za izvanredni prijevoz moraju obavijestiti ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, inspekciju za ceste Ministarstva, pravnu osobu koja upravlja javnom cestom po kojoj će biti obavljen izvanredni prijevoz, odnosno koncesionara.

(7) Uvjete i način obavljanja izvanrednog prijevoza te uvjete i postupak za izdavanje dozvole za izvanredni prijevoz propisuje ministar.

Troškovi izvanrednog prijevoza

Članak 47.

(1) Troškove izvanrednog prijevoza u dijelu koji se odnosi na troškove postupka izdavanja dozvole za izvanredni prijevoz, troškove poduzimanja posebnih mjera koje se moraju provesti radi sigurnosti izvanrednog prijevoza (podupiranje i ojačanje mostova i drugih objekata, pratnja i drugo) i naknadu za izvanredni prijevoz plaća prijevoznik.

(2) Visinu i način plaćanja troškova iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje pravna osoba koja je izdala dozvolu za izvanredni prijevoz odnosno koncesionar.

(3) Troškove kontrole izvanrednog prijevoza u slučaju iz članka 48. stavka 1. ovoga Zakona plaća prijevoznik Hrvatskim cestama d.o.o.

Kontrola vozila koje obavlja prijevoz

Članak 48.

(1) Ako se kontrolom sukladno posebnim propisima utvrdi da se obavlja izvanredni prijevoz bez dozvole, odnosno ako se utvrdi da osovinsko opterećenje, ukupna masa i dimenzije vozila premašuju dozvolom utvrđene iznose, izvanredni prijevoz može se nastaviti nakon pribavljanja dozvole i plaćanja naknade za izvanredni prijevoz, odnosno nakon usklađenja osovinskog opterećenja, ukupne mase i dimenzija vozila s propisanim iznosima.

(2) Prilikom obavljanja kontrole vozila iz stavka 1. ovoga članka te kontrole osovinskog opterećenja, ukupne mase i dimenzija vozila u prometu na cestama, utvrđene posebnim propisom,

Hrvatske ceste d.o.o. moraju unaprijed pravodobno obavijestiti predstavnika pravne osobe koja upravlja javnom cestom na kojoj se obavlja kontrola, odnosno koncesionara te inspekciju za ceste iz članka 111. ovoga Zakona. Predstavnik pravne osobe koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionara te inspektor za ceste iz članka 112. ovoga Zakona mogu biti nazočni kontroli.

(3) Prijevoznik je dužan uz troškove kontrole platiti i naknadu za izvanredni prijevoz za prijeđeni put do mjesta kontrole, odnosno do mjesta usklađenja osovinskog opterećenja, ukupne mase i dimenzija vozila, kao i nadoknaditi štetu koju je prouzročio na javnoj cesti.

Prekomjerna uporaba

Članak 49.

(1) Pravne ili fizičke osobe u obavljanju čije gospodarske djelatnosti (eksploatacija mineralnih sirovina, korištenje šuma, šumskog zemljišta i šumskih proizvoda, industrijska proizvodnja, izvođenje građevinskih radova i slično) dolazi do prekomjerne uporabe javne ceste teškim ili srednje teškim vozilima, dužne su platiti naknadu za prekomjernu upotrebu javne ceste.

(2) Pod srednje teškim i teškim teretnim vozilima iz stavka 1. ovoga članka smatraju se vozila ukupne mase veće od 7,5 tona.

(3) Ministar propisuje djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka i mjerila za utvrđivanje prekomjerne uporabe javne ceste.

(4) Rješenje o prekomjernoj uporabi javne ceste izdaje pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar.

Naknada štete od divljači

Članak 50.

(1) Za štetu trećim osobama nastalu na javnoj cesti zbog naleta na divljač odgovara se po osnovi krivnje.

(2) Pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar odgovara za štetu iz stavka 1. ovoga članka nastalu na javnoj cesti ukoliko javna cesta, na zahtjev osobe koja gospodari lovištem, nije označena prometnom signalizacijom i opremom sukladno posebnim propisima.

Priključak i prilaz

Članak 51.

(1) Raskrižje javnih cesta međusobno te javnih cesta i nerazvrstanih cesta ne smatra se, u smislu ovoga Zakona, priključkom i prilazom na javnu cestu.

(2) Pravna osoba koja upravlja javnom cestom u postupku izdavanja lokacijske dozvole, odnosno izdavanja drugog akta kojim se provode dokumenti prostornog uređenja sukladno posebnom propisu, utvrđuje uvjete za izgradnju priključka i prilaza na javnu cestu.

(3) Priključak i prilaz na javnu cestu smije se izvesti samo uz suglasnost pravne osobe koja upravlja javnom cestom.

(4) Troškove izgradnje priključka i prilaza na javnu cestu, uključujući i postavljanje potrebnih prometnih znakova, signalizacije i opreme snosi ovlaštenik prava građenja ili vlasnik nekretnine koja se spaja na javnu cestu.

(5) Osoba koja izvede priključak, odnosno prilaz na javnu cestu suprotno odredbama ovoga Zakona, kao i osoba koja se služi priključkom, odnosno prilazom izvedenim suprotno odredbama ovoga Zakona, nema pravo na naknadu štete koja je nastala korištenjem toga priključka, odnosno prilaza od pravne osobe koja upravlja javnom cestom.

(6) Priključak i prilaz u području cestovnog zemljišta javne ceste s pripadajućim prometnim znakovima, signalizacijom i opremom sastavni su dio javne ceste.

(7) Minimalne uvjete za projektiranje i izgradnju priključaka i prilaza iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar uz suglasnost ministra nadležnost za graditeljstvo.

Prilagođavanje priključka i prilaza

Članak 52.

(1) Ako priključak ili prilaz na državnu i županijsku cestu zbog povećanog prometa ili korištenja za drukčiji promet nego što je bio uzet u obzir prilikom izdavanja suglasnosti za njegovu izgradnju više nije odgovarajući, Hrvatske ceste d.o.o. i županijska uprava za ceste rješenjem će zahtijevati prilagođavanje priključka i prilaza izmijenjenim uvjetima (rekonstrukciju).

(2) Troškove prilagođavanja priključka, odnosno prilaza snosi ovlaštenik prava građenja ili vlasnik nekretnine koja se spaja na javnu cestu.

Ukidanje priključka

Članak 53.

(1) Inspektor za ceste može zahtijevati odgovarajuće prilagođavanje priključka ili prilaza na državnu cestu, županijsku cestu i lokalnu cestu, odrediti zabranu korištenja priključka i prilaza ili njegovo ukidanje ako isti nije održavan sukladno uvjetima i suglasnosti iz članka 51. stavka 3. i 4. ovoga Zakona, ili je izgrađen bez suglasnosti, ili ako nije prilagođen sukladno članku 52. ovoga Zakona.

(2) Troškove za izvođenje mjere iz stavka 1. ovoga članka snosi nositelj prava građenja ili vlasnik nekretnine koja se spaja na javnu cestu.

Autobusna stajališta

Članak 54.

Uvjete za utvrđivanje lokacije i uvjete za projektiranje i uređenje autobusnih stajališta propisuje ministar uz suglasnost ministra nadležnog za graditeljstvo.

Zaštitni pojas

Članak 55.

(1) Ako se za građenje objekata i instalacija unutar zaštitnog pojasa javne ceste izdaje lokacijska dozvola, odnosno drugi akt kojim se provode dokumenti prostornog uređenja sukladno posebnom propisu, prethodno se moraju zatražiti uvjeti Hrvatskih autocesta d.o.o. kad se radi o autocestama, Hrvatskih cesta d.o.o. kada se radi o državnim cestama i županijske uprave za ceste ako se radi o županijskoj i lokalnoj cesti.

(2) Zaštitni pojas u smislu stavka 1. ovoga članka mjeri se od vanjskog ruba zemljišnog pojasa tako da je širok sa svake strane:

- autoceste, 40 m,
- brze ceste u smislu zakona kojim se uređuje sigurnost prometa na cestama, 40 m,
- državne ceste, 25 m,
- županijske ceste, 15 m,
- lokalne ceste, 10 m.

(3) Zabranjeno je poduzimati bilo kakve radove ili radnje u zaštitnom pojasu javne ceste bez suglasnosti pravne osobe koja upravlja javnom cestom ako bi ti radovi ili radnje mogli nanijeti štetu javnoj cesti, kao i ugrožavati ili ometati promet na njoj te povećati troškove održavanja javne ceste. U suglasnosti se određuju uvjeti za obavljanje tih radova ili radnji.

(4) Osoba koja namjerava izgraditi ili je izgradila građevinu u zaštitnom pojasu javne ceste ili izvan zaštitnog pojasa javne ceste nema pravo zahtijevati izgradnju zaštite od utjecaja ceste i prometa sukladno posebnim propisima.

Preglednost na javnoj cesti

Članak 56.

(1) U blizini raskrižja javnih cesta u razini, križanja javne ceste sa željezničkom prugom u razini te na unutarnjim stranama cestovnog zavoja ne smije se saditi drveće ili grmlje, postavljati naprave, ograde ili druge predmete koji onemogućavaju preglednost na javnoj cesti.

(2) Vlasnici, odnosno korisnici ili posjednici zemljišta dužni su na zahtjev pravne osobe koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionara ukloniti drveće, grmlje, naprave, ograde i druge predmete radi osiguranja preglednosti na javnoj cesti.

(3) Ako vlasnik, odnosno korisnik ili posjednik zemljišta ne postupi sukladno odredbi stavka 2. ovoga članka, pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar osigurati će izvođenje tih radova na teret vlasnika, korisnika ili posjednika zemljišta.

Obavljanje radova na javnoj cesti

Članak 57.

(1) Zabranjeno je poduzimati bilo kakve radove ili radnje na javnoj cesti bez suglasnosti pravne osobe koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionara.

(2) U suglasnosti iz stavka 1. ovoga članka određuje se način i uvjeti izvođenja radova te nadzor nad obavljanjem radova.

(3) Ukoliko, zbog neposredne ugroženosti sigurnog prometa, života i zdravlja građana ili nastanka veće gospodarske štete, radove na javnoj cesti treba obaviti osoba koja upravlja objektima i opremom iz članka 25. ovoga Zakona, navedena osoba dužna je o potrebi obavljanja radova hitno obavijestiti pravnu osobu koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionara, nakon čega je ovlaštena, prije ishođenja suglasnosti iz stavka 1. ovoga članka, poduzeti hitne mjere radi sprječavanja ugroze prometa, života i zdravlja građana ili nastanka veće gospodarske štete.

(4) Ako se na javnoj cesti izvode ili izvedu radovi ili radnje uslijed kojih je nanesena šteta javnoj cesti, postoji mogućnost oštećenja javne ceste ili je ugrožena sigurnost prometa na njoj, pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar dužni su poduzeti sve mjere za otklanjanje štete, opasnosti od oštećenja javne ceste i opasnosti za sigurnost prometa na javnoj cesti.

(5) U slučajevima iz stavka 4. ovoga članka pravna osoba koja upravlja javnom cestom odnosno koncesionar ovlašteni su obustaviti radove ili radnje te zatražiti naknadu prouzročenih troškova i štete.

(6) Troškove poduzimanja mjera iz stavka 4. ovoga članka te prouzročenu štetu snosi izvođač radova, odnosno naručitelj radova, odnosno osobe koje izvode radnje na javnoj cesti.

(7) Sportske priredbe i druge manifestacije na javnim cestama mogu se održavati pod uvjetima i na način utvrđen zakonom kojim se uređuje sigurnost prometa na cestama.

Objekti, uređaji i instalacije uz javnu cestu

Članak 58.

(1) Vlasnik ili korisnik objekata, uređaja i instalacija uz javnu cestu na kojima je došlo do oštećenja zbog kojih može nastati neposredna opasnost za javnu cestu i sudionike u prometu i okoliš dužan je o tome obavijestiti pravnu osobu koja upravlja javnom cestom odnosno koncesionara, Ministarstvo i ministarstvo nadležno za unutarnje poslove.

(2) Vlasnik ili korisnik objekata, uređaja i instalacija iz stavka 1. ovoga članka mora odmah otkloniti oštećenja na njima radi otklanjanja opasnosti od štete i o tome obavijestiti pravnu osobu koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionara, Ministarstvo i ministarstvo nadležno za unutarnje poslove.

(3) Vlasnik ili korisnik objekata, uređaja i instalacija iz stavka 1. ovoga članka obavezan je naknaditi štetu i troškove koji su uslijed oštećenja instalacija i uređaja prouzročeni javnoj cesti.

Reklame uz javne ceste

Članak 59.

(1) Na cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila i brzjoj cesti u smislu zakona kojim se uređuje sigurnost prometa na cestama te na autocesti, kao i na pripadajućem zaštitnom pojasu, nije dopušteno postavljanje reklama, osim na odmorištima, i to na način da se ne ugrožava sigurnost prometa na autocesti.

(2) Za postavljanje reklama uz javnu cestu iz stavka 1. ovoga članka zaštitni pojas iznosi 100 m.

(3) Na ostalim javnim cestama i zaštitnom pojasu uz javnu cestu nije dopušteno postavljanje reklame na mjestima na kojima bi zbog svog sadržaja, položaja te odnosa prema javnoj cesti reklama ugrožavala sigurnost prometa.

(4) Suglasnost za postavljanje reklama na javnim cestama iz stavka 3. ovoga članka daje pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar.

(5) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, dopušteno je postavljanje samoljepljivih folija, namijenjenih informiranju korisnika autoceste, na cestarskim prolazima, na naplatnim kućicama i pripadajućoj opremi, i to na način da se ne ugrožava sigurnost prometa.

(6) Ministar donosi pravilnik kojim se regulira postavljanje reklama iz stavka 1. ovoga članka i samoljepljivih folija iz stavka 5. ovoga članka.

Zatvaranje javne ceste

Članak 60.

(1) Pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar ovlašteni su u opravdanim slučajevima zatvoriti javnu cestu za promet.

(2) Što se smatra opravdanim slučajem i postupak zatvaranja javne ceste propisuje ministar.

Prometni znakovi, signalizacija i oprema, turistička i ostala signalizacija

Članak 61.

(1) Prometni znakovi, signalizacija i oprema te turistička i ostala signalizacija postavljaju se na javnoj cesti na temelju prometnog elaborata.

(2) Za javne ceste koje su izgrađene do stupanja na snagu ovoga Zakona, a nemaju prometni elaborat, mjerodavno je postojeće stanje prometne signalizacije i opreme.

(3) Prometni elaborat prilaže se u postupcima ishoda akata za građenje, rekonstrukciju i održavanje javnih cesta te suglasnosti na temelju ovoga Zakona.

(4) Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o. i koncesionar uz prethodnu suglasnost ministra, odnosno županijska uprava za ceste uz prethodnu suglasnost nadležnog upravnog tijela županije odnosno Grada Zagreba u čijem je djelokrugu obavljanje povjerenih poslova državne uprave koji se odnose na prostorno uređenje ovlašteni su izmijeniti prometni elaborat iz stavka 1. ovoga članka, odnosno postojeće stanje iz stavka 2. ovoga članka.

(5) Sadržaj, namjenu i razinu razrade prometnog elaborata propisuje ministar.

Obveze pravne osobe koja upravlja javnom cestom pri izvođenju radova

Članak 62.

(1) Pri izvođenju radova te poduzimanju drugih aktivnosti na javnoj cesti mora se uspostaviti odgovarajuća privremena regulacija prometa, na način koji osigurava sigurno odvijanje prometa i nesmetano izvođenje radova ili obavljanje drugih aktivnosti, sukladno prometnom elaboratu odnosno posebnom propisu kojim se propisuje privremena regulacija cestovnog prometa te označavanja i osiguranja mjesta na kojima se izvode radovi ili na kojima je nastao izvanredni događaj ili bilo koji drugi događaj koji ugrožava sigurnost odvijanja prometa.

(2) Po završetku radova ili drugih aktivnosti privremena regulacija prometa iz stavka 1. ovoga članka mora se odmah ukloniti.

(3) Radovi ili druge aktivnosti na javnoj cesti trebaju se planirati i izvoditi u vrijeme najmanjeg intenziteta prometa.

(4) Inspekcija za ceste može odrediti koji se radovi mogu izvoditi odnosno koje se druge aktivnosti mogu poduzimati na javnoj cesti u dane vikenda, blagdana i tijekom turističke sezone, u vrijeme intenzivnog prometa.

Minimalni sigurnosni zahtjevi za tunele

Članak 63.

(1) Minimalni sigurnosni zahtjevi za tunele primjenjuju se na tunele dulje od 500 m na onim javnim cestama koje će biti dio transeuropske mreže cesta (u daljnjem tekstu: TEM ceste) nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, određene na temelju propisa Europske unije kojima se utvrđuju smjernice za razvoj Transeuropske prometne mreže.

(2) Minimalnim sigurnosnim zahtjevima za tunele iz stavka 1. ovoga članka mora se osigurati sprečavanje kritičnih događaja koji mogu imati za posljedicu ugrožavanje ljudskih života, okoliša i tunnelske instalacije te pružanje zaštite u slučaju nesreća.

(3) U smislu ovoga Zakona »hitne službe« su sve službe javne ili privatne ili službe koje čine sastavni dio zaposlenika u tunelima koje posreduju u slučaju nesreće, a što uključuje i policijske službenike, vatrogasne postrojbe i spasilačke službe.

(4) Ministar u suglasnosti s ministrom nadležnim za unutarnje poslove i ministrom nadležnim za graditeljstvo donosi propis o minimalnim sigurnosnim zahtjevima i postupcima za tunele za faze planiranja, projektiranja, građenja i korištenja, o uvjetima kada se mora izraditi analiza rizika, o metodologiji po kojoj se ista provodi, o dokumentaciji o sigurnosti, o povjeravanju rada upravljanja tunelima, o tehničkim zahvatima i drugim preinakama, redovitim vježbama radi provjere spremnosti osoblja i funkcioniranja opreme, te o obvezi primjene novih tehnologija.

(5) Vlada odlukom može odrediti da se odredbe članka 63. do 67. ovoga Zakona o minimalnim sigurnosnim zahtjevima za tunele na TEM cestama mogu primjenjivati i za pojedine tunele na drugim javnim cestama.

Tuneli koji su u prometu po ranijim propisima

Članak 63.a

(1) Upravno tijelo iz članka 64. stavka 1. ovoga Zakona, za tunele koji su pušteni u promet prije stupanja na snagu propisa iz članka 63. stavka 4. ovoga Zakona, mora u roku od 18 mjeseci od dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji osigurati pregled tunela i na temelju pregleda ocijeniti stanje usklađenosti tunela sa zahtjevima iz navedenog propisa.

(2) Upravno tijelo iz članka 64. stavka 1. ovoga Zakona uz suglasnost Vlade, na temelju pregleda i ocjene tunela iz stavka 1. ovoga članka, donosi plan za postupnu primjenu propisa iz članka 63. stavka 4. ovoga Zakona za tunele koji su pušteni u promet prije stupanja na snagu istih, s krajnjim rokom potpune primjene propisa do 30. travnja 2019.

(3) Upravitelj tunela uz suglasnost Upravnog tijela donosi plan za prilagodbu tunela sukladno propisu iz članka 63. stavka 4. ovoga Zakona.

(4) Ako za tunel, koji je pušten u promet prije stupanja na snagu propisa iz članka 63. stavka 4. ovoga Zakona, nije moguće tehnički provesti usklađivanje s tim propisom ili se usklađivanje može provesti samo uz nerazmjerne troškove, upravno tijelo iz članka 64. stavka 1. ovoga Zakona može, na temelju provedene analize rizika, odobriti provedbu drugih mjera smanjenja rizika kojima će se osigurati sprječavanje kritičnih događaja koji mogu imati za posljedicu ugrožavanje ljudskih života, okoliša i tunnelske instalacije te pružanje zaštite u slučaju nesreća.

Upravno tijelo za sigurnost tunela

Članak 64.

(1) U Ministarstvu se ustrojava upravno tijelo za upravljanje tunelima i uspostavu svih sigurnosnih zahtjeva u tunelima kao i za poduzimanje svih nužnih radnji za zadovoljavanje minimalnih sigurnosnih zahtjeva za tunele (u daljnjem tekstu: Upravno tijelo).

(2) Upravno tijelo je ovlašteno u svakom trenutku upravitelju tunela naložiti da ograniči ili zabrani promet u tunelu, uključujući i potpuno zatvaranje tunela, ako nisu ispunjeni sigurnosni zahtjevi za odvijanje prometa, uz obvezno utvrđivanje uvjeta pod kojima se promet može ponovno uspostaviti, odnosno tunel otvoriti.

(3) Upravno tijelo dužno je osigurati:

- provedbu redovitih ispitivanja, uspostavu odgovarajućih sigurnosnih zahtjeva i inspekcijski nadzor tunela putem inspekcije cesta iz članka 111. stavka 1. ovoga Zakona,
- izradu organizacijske i radne sheme za obuku i opremanje hitnih službi, uključujući i planove za slučaj opasnosti,
- utvrđivanje postupaka za trenutačno zatvaranje tunela u slučaju opasnosti,
- provođenje potrebnih mjera za smanjenje rizika,
- ako se izmjene prometni uvjeti koji utječu na sigurnost prometa u tunelu, izradu analize rizika kojom se trebaju utvrditi svi čimbenici koji utječu na sigurnost prometa, osobito značajke prometnog toka i prognozirani broj teških teretnih vozila dnevno. U tom slučaju Upravno tijelo naložit će upravitelju tunela da naruči izradu neovisne analize rizika.

(4) Za tunele koji se nalaze na području Republike Hrvatske i druge države članice Europske unije, svaka država ustrojiti će upravno tijelo sukladno nacionalnim propisima, a mogu ustrojiti i zajedničko upravno tijelo.

(5) Ako su u slučaju iz stavka 4. ovoga članka ustrojena dva različita tijela, odluke svakog od njih vezane za pitanja sigurnosti upravljanja tunelom moraju se donositi uz prethodnu suglasnost drugog tijela.

Upravitelj tunela

Članak 64.a

(1) Upravitelj tunela su Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o. i koncesionar, odnosno pravna osoba koju Upravno tijelo imenuje upraviteljem tunela za projektiranje i građenje, odnosno za korištenje i održavanje tunela.

(2) Upravitelj tunela dužan je za svaki veći izvanredni slučaj ili nesreću koja se dogodi u tunelu sastaviti istražno izvješće o izvanrednom slučaju, koje se prosljeđuje službeniku za sigurnost iz članka 65. ovoga Zakona te hitnim službama najkasnije u roku od jednog mjeseca od događaja koji je predmet izvješća.

(3) Nakon sastavljanja istražnog izvješća i analize okolnosti izvanrednog slučaja ili nesreće iz stavka 2. ovoga članka ili zaključaka koji se mogu iz njega izvesti, upravitelj tunela dužan je izvješća i analize prosljediti službeniku za sigurnost iz članka 65. ovoga Zakona, hitnim službama, Upravnom tijelu, inspekciji za ceste iz članka 111. stavka 1. ovoga Zakona, drugim nadležnim inspekcijskim službama, ministarstvu nadležnom za unutarnje poslove i ministarstvu nadležnom za graditeljstvo najkasnije u roku od jednog mjeseca od dana zaprimanja istražnog izvješća.

(4) Upravitelj tunela dužan je Upravnom tijelu podnositi izvješća o požarima u tunelima i o događajima koji utječu na sigurnost prometa u tunelu.

(5) Za tunele koji se nalaze na području Republike Hrvatske i druge države članice Europske unije, nacionalna upravna tijela, odnosno zajedničko upravno tijelo imenovat će jednog upravitelja tunela.

Izvjешćivanje Europske komisije o ispunjavanju minimalnih sigurnosnih zahtjeva za tunele na TEM cestama

Članak 64.b

Ministarstvo je dužno:

- izvijestiti Europsku komisiju o nazivu i adresi Upravnog tijela,
- svake dvije godine izraditi izvješće o požarima u tunelima i o nesrećama u tunelu, o učestalosti i uzrocima izvanrednih događaja s procjenom djelotvornosti sigurnosnih zahtjeva i mjera te isti dostaviti Europskoj komisiji prije kraja rujna tekuće godine za prethodno razdoblje,
- Europskoj komisiji dostaviti plan iz članka 63.a stavka 2. ovoga Zakona i svake dvije godine izvijestiti Europsku komisiju o provedbi istog,
- obavijestiti Europsku komisiju o mjerama smanjenja rizika iz članka 63.a stavka 4. ovoga Zakona uz obrazloženje odobravanja istih.

Službenik za sigurnost u tunelu

Članak 65.

(1) Upravitelj tunela mora za svaki tunel uz prethodnu suglasnost ministra, imenovati jednog službenika za sigurnost koji će koordinirati sve preventivne i zaštitne mjere kako bi se osigurala maksimalna sigurnost svih sudionika u prometu i radnog osoblja tunela.

(2) Službenik za sigurnost može biti imenovan iz redova osoblja tunela ili hitnih službi, mora biti nezavisan po svim pitanjima cestovne sigurnosti tunela i po tim pitanjima ne smije biti podložan nalogima poslodavca.

(3) Službenik za sigurnost može obavljati svoje zadaće i funkcije u više tunela na jednom području.

(4) Službenik za sigurnost dužan je:

- osigurati koordinaciju s hitnim službama i sudjelovati u pripremi shema djelovanja,
- sudjelovati u planiranju, provođenju i procjeni djelovanja u slučajevima opasnosti,
- sudjelovati u određivanju sigurnosnih shema te specifikacije građevinskih postrojenja, opreme i djelovanja, što se odnosi i na nove tunele i na preinake postojećih,
- provjeravati obučenosť zaposlenika u tunelima i hitnim službama te sudjelovati u organiziranju vježbi koje se održavaju u redovitim vremenskim razmacima,
- davati mišljenja o stavljanju u promet građevinskog ustroja, opreme i pogona tunela,
- provjeravati da se građevna konstrukcija i oprema održavaju i popravljaju,
- sudjelovati u ocjeni svakoga većeg izvanrednog slućaja, nesreće ili izvanrednih okolnosti.

Članak 66. - brisan

Članak 67.

(1) Nadležne inspekcijske službe dužne su sukladno propisu iz svog djelokruga rada, odredbama ovoga Zakona i propisu iz članka 63. stavka 4. ovoga Zakona provoditi inspekcijski nadzor minimalnih sigurnosnih zahtjeva za tunele te donositi mjere za otklanjanje utvrđenih nedostataka.

(2) Inspekcijske službe iz stavka 1. ovoga članka moraju posjedovati visoku stručnosť te moraju biti funkcionalno neovisne od rukovoditelja tunela.

(3) Inspekcijski nadzor tunela inspekcijske službe moraju obaviti najmanje svakih šest godina i o rezultatima nadzora i izrećenim mjerama obavijestiti Ministarstvo, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, ministarstvo nadležno za graditeljstvo, Upravno tijelo, upravitelja tunela i službenika za sigurnosť.

(4) Ukoliko se inspekcijskim nadzorom iz stavka 3. ovoga članka utvrdi da tunel ne udovoljava odredbama ovoga Zakona, nadležna inspekcija o tome će obavijestiti upravitelja tunela i službenika za sigurnosť te naložiti provođenje mjera za povećanje sigurnosti tunela.

(5) Upravno tijelo na temelju inspekcijskog nalaza i utvrđenih mjera iz stavka 4. ovoga članka određuje uvjete za nastavak rada tunela ili za ponovno otvaranje tunela koji će se primjenjivati dok se ne provedu mjere za otklanjanje nedostataka, kao i sva daljnja ogranićenja.

Upravljanje sigurnošću cestovne infrastrukture

Članak 68.

(1) Odredbe članka 68. do 71. ovoga Zakona odnose se na ceste koje su dio transeuropske cestovne mreže, na autoceste, na primarne ceste iz stavka 2. ovoga članka i javne ceste iz stavka 3. ovoga članka, neovisno o tome jesu li one u fazi projektiranja, u izgradnji ili u upotrebi, a primjenjuju se na postupke ocjene utjecaja na sigurnosť u cestovnom prometu, procjenu cestovne sigurnosti, upravljanje

javnim cestama sa stajališta sigurnosti cestovne infrastrukture na razini mreže te na kontrolu sigurnosti infrastrukture na javnim cestama.

(2) Primarne ceste su državne ceste izvan gradskih područja koje povezuju velike gradove ili regije koje nisu dio transeuropske cestovne mreže.

(3) Na ceste izvan naselja koje nemaju mogućnost izravnog prilaza na cestu, a financiraju se sredstvima Europske unije primjenjuju se odredbe članka 68. do 71. ovoga Zakona.

(4) Ministar odlukom utvrđuje primarne ceste koje se, ovisno o riziku za sigurnost na temelju opravdanih razloga povezanih s količinom prometa i statistikom nesreća, izuzimaju od primjene odredbi članka 68. do 71. ovoga Zakona.

(5) Ministarstvo izrađuje popis autocesta i primarnih cesta na području Republike Hrvatske, popis primarnih cesta iz stavka 4. ovoga članka i popis ostalih cesta iz stavka 3. ovoga članka te ih dostavlja Europskoj komisiji, a nakon toga obavještava Europsku komisiju o svim naknadnim promjenama tih popisa.

(6) Odredbe članka 68. do 71. ovoga Zakona ne primjenjuju se na tunele, na koje se primjenjuju odredbe članka 63. do 67. ovoga Zakona.

(7) Upravljanje postojećim javnim cestama sa stajališta sigurnosti obuhvaća poduzimanje mjera za povećanje stupnja sigurnosti na njima te smanjenje troškova prometnih nesreća, uz analizu troškova i koristi.

(8) Provjera sigurnosti je povremena provjera karakteristika i nedostataka javne ceste sa stajališta sigurnosti, a provodi se sukladno propisu iz članka 26. stavka 3. ovoga Zakona.

Aktivnosti za poboljšanje sigurnosti

Članak 69.

(1) Aktivnosti za poboljšanje sigurnosti infrastrukture cesta odnose se na sve faze planiranja, projektiranja, građenja i održavanja TEM cesta, autocesta i primarnih cesta te obuhvaćaju:

- procjenu učinka infrastrukturnih projekata na sigurnost na cestama,
- reviziju sigurnosti cesta za infrastrukturne projekte,
- procjenu sigurnosti cesta na razini cijele mreže,
- periodične provjere sigurnosti cesta,
- ciljane provjere sigurnosti cesta,
- izvješćivanje,
- daljnje postupanje u postupcima za ceste koje su u upotrebi,
- zaštitu nezaštićenih sudionika u cestovnom prometu,
- upravljanje podacima i
- donošenje smjernica i pravilnika.

(2) Aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo usklađuje s programom iz članka 21. stavka 1. ovoga Zakona.

(3) Smjernice i izmjene smjernica iz stavka 1. podstavka 10. ovoga članka dostavljaju se Europskoj komisiji, u roku od tri mjeseca od njihova usvajanja.

(4) Postupak i rokove provedbe aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka te sadržaj izvješća o prometnim nesrećama pravilnikom propisuje ministar.

Ocjena utjecaja na sigurnost u cestovnom prometu

Članak 69.a

(1) Ocjena utjecaja na sigurnost u cestovnom prometu je obvezna analiza kojom se uspoređuje postojeće stanje i utjecaj nove ceste odnosno znatne rekonstrukcije postojeće ceste na promet i razinu sigurnosti cestovne mreže.

(2) Ocjena utjecaja na sigurnost u cestovnom prometu, iz stavka 1. ovoga članka, jedna je od obveznih analiza koje se provode radi utvrđivanja prioriteta u građenju i održavanju cesta, iz članka 20. ovoga Zakona, a uz ostalo sadrži i sve podatke potrebne za analizu troškova i koristi.

(3) Ocjena utjecaja na sigurnost u cestovnom prometu, iz stavka 1. ovoga članka, provodi se tijekom planiranja izgradnje nove odnosno znatne rekonstrukcije postojeće ceste.

Revizija sigurnosti cesta

Članak 70.

(1) Revizija sigurnosti cesta je nezavisna, detaljna, sustavna i tehnička provjera sigurnosti koja se odnosi na projektirane karakteristike projekta cestovne infrastrukture i koja obuhvaća sve faze od planiranja do puštanja u promet.

(2) Revizija sigurnosti cesta provodi se tijekom projektiranja, građenja odnosno rekonstrukcije te puštanja u promet cesta, kao i u početnom razdoblju korištenja cesta.

Revizor cestovne sigurnosti

Članak 70.a

(1) Reviziju projektne i druge dokumentacije, u okviru procjene sigurnosti cesta, sukladno odredbama ovoga Zakona, provodi revizor cestovne sigurnosti.

(2) Revizor cestovne sigurnosti mora imati ovlaštenje, koje na prijedlog povjerenstva izdaje ministar. Ovlaštenje se izdaje za razdoblje od pet godina.

(3) Povjerenstvo iz stavka 2. ovoga članka imenuje ministar. Povjerenstvo ima predsjednika i četiri člana, koji se imenuju iz Ministarstva, ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, ministarstva nadležnog za graditeljstvo i strukovnih organizacija.

(4) Ovlaštenje za revizora cestovne sigurnosti izdaje se osobi koja ima odgovarajuće iskustvo ili kvalifikaciju u projektiranju cesta, u području cestovne sigurnosti, te u provođenju analiza prometnih nesreća, a prošla je program osposobljavanja za revizora cestovne sigurnosti.

(5) O ovlaštenjima iz stavka 2. ovoga članka Ministarstvo vodi očevidnik. Popis ovlaštenih revizora cestovne sigurnosti, na temelju podataka iz očevidnika, objavljuje se jednom godišnje u »Narodnim novinama«.

(6) Radno iskustvo i stručnu spremu za revizora cestovne sigurnosti, način na koji se isto dokazuje kod izdavanja ovlaštenja iz stavka 4. ovoga članka, program osposobljavanja za revizora cestovne sigurnosti i provjeru osposobljenosti, programe dodatnog osposobljavanja, sadržaj i način vođenja očevidnika iz stavka 5. ovoga članka, način i opseg obavljanja poslova revizije cestovne sigurnosti te način izračuna naknade za obavljene poslove revizije cestovne sigurnosti propisuje ministar.

Članak 70.b

(1) Revizor cestovne sigurnosti, iz članka 70.a ovoga Zakona, ne može obaviti reviziju sigurnosti cesta za projekte i dokumentaciju u čijoj je izradi sudjelovao ili je u projektiranje ili upravljanje javnom cestom za koju se revizija ili ciljana provjera sigurnosti obavlja uključena pravna osoba u kojoj je isti zaposlen.

(2) Revizor cestovne sigurnosti provodi reviziju cestovne sigurnosti sukladno odredbama ovoga Zakona, posebnih propisa, tehničkih zahtjeva (specifikacija) i pravilima struke u vezi s cestovnom sigurnosti.

Izvešća revizora cestovne sigurnosti

Članak 71.

(1) Revizor cestovne sigurnosti izrađuje izvješće o provedenoj reviziji i utvrđuje elemente u projektnoj i drugoj dokumentaciji bitne za cestovnu sigurnost. Izvješće sadrži preporuke za projektanta i pravnu osobu koja upravlja javnom cestom te koncesionara.

(2) Ako projektant i pravna osoba koja upravlja javnom cestom te koncesionar nisu u mogućnosti postupiti po izvješću iz stavka 1. ovoga članka, dužni su povjerenstvu iz članka 70.a stavka 2. ovoga Zakona dostaviti detaljno pisano obrazloženje.

Procjena sigurnosti mreže TEM cesta, autocesta i primarnih cesta

Članak 71. a

(1) Procjena sigurnosti mreže TEM cesta, autocesta i primarnih cesta provodi se na svim cestama iz članka 68. ovoga Zakona.

(2) Procjenom sigurnosti cesta, iz stavka 1. ovoga članka, evaluira se rizik događanja nesreća i težine njihovih posljedica, na temelju sljedećeg:

– primarno, vizualnog pregleda na samoj lokaciji ili elektroničkim sredstvima, projektnih značajki ceste (ugrađena sigurnost) i

– analize dionica cestovne mreže koje su u upotrebi dulje od tri godine i na kojima je zabilježen velik broj nesreća s poginulim ili teško ozlijeđenim osobama, s obzirom na protok prometa.

(3) Procjenu sigurnosti cesta s velikim brojem teških prometnih nesreća provode stručni timovi koje imenuje pravna osoba koja upravlja cestom odnosno koncesionar, a barem jedan član stručnog tima mora biti ovlašten revizor cestovne sigurnosti.

(4) U propisu iz članka 17. stavka 4. podstavka 1. ovoga Zakona uređuje se i način obavješćivanja korisnika javne ceste da je određena dionica javne ceste prema sigurnosnoj ocjeni dionica s velikim brojem teških prometnih nesreća.

(5) Prva procjena sigurnosti cesta iz stavka 1. ovoga članka provest će se najkasnije do 2024. godine, a kasnije procjene moraju biti dovoljno česte kako bi se osigurale primjerene razine sigurnosti, barem svakih pet godina.

(6) Na temelju rezultata procjene iz stavka 5. ovoga članka i radi određivanja prioriteta u pogledu potreba za daljnjim djelovanjem Ministarstvo razvrstava sve dionice cesta iz članka 68. ovoga Zakona u najmanje tri kategorije, prema njihovoj razini sigurnosti, koje se kategorije razvrstavanja određuju smjernicama i postupcima, definiranim sukladno članku 69. ovoga Zakona.

(7) Pri provedbi procjene sigurnosti cesta, propisane ovim člankom, koriste se smjernice i postupci iz članka 69. stavka 1. podstavka 10. ovoga Zakona.

(8) Na temelju nalaza procjena sigurnosti cesta, provedenih u skladu s odredbama ovoga članka, provode se ili ciljane provjere sigurnosti cesta iz članka 71.d ovoga Zakona ili izravne korektivne mjere.

Provjere sigurnosti cesta i upravljanje podacima

Članak 71.b

(1) Na cestovnoj mreži iz članka 68. ovoga Zakona obavljaju se provjere sigurnosti kako bi se zajamčile primjerene razine sigurnosti za dotičnu cestovnu infrastrukturu.

(2) Provjere sigurnosti cesta uključuju periodične i ciljane provjere sigurnosti cesta te analize mogućeg utjecaja radova na cestama na sigurnost odvijanja prometa, a obavljaju se u vremenskim razmacima koji osiguravaju primjerenu razinu sigurnosti.

(3) Provjere iz stavka 2. ovoga članka provode se prema godišnjem planu koji izrađuje pravna osoba koja upravlja cestom odnosno koncesionar, uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

(4) O svakoj prometnoj nesreći sa smrtnom posljedicom na cestovnoj mreži iz članka 68. ovoga Zakona pravna osoba koja upravlja cestom odnosno koncesionar izrađuje izvještaj, prema propisu iz članka 69. stavka 2. ovoga Zakona.

(5) Ministarstvo je dužno izraditi analizu prosječnog, društvenog troška prometne nesreće i prosječnog, društvenog troška nesreće s teškim posljedicama te ih ažurirati najmanje svakih pet godina.

Periodične provjere sigurnosti cesta

Članak 71.c

(1) Periodična provjera sigurnosti cesta znači rutinska periodična provjera značajki i nedostataka koji iz sigurnosnih razloga zahtijevaju održavanje.

(2) Periodične provjere sigurnosti cesta provode se dovoljno često kako bi se zajamčile primjerene razine sigurnosti za dotičnu cestovnu infrastrukturu.

Ciljane provjere sigurnosti cesta

Članak 71.d

(1) Ciljana provjera sigurnosti cesta znači ciljano ispitivanje, radi utvrđivanja opasnih uvjeta, pogrešaka i problema, koji povećavaju rizik od nesreća i ozljeda, temeljeno na terenskom obilasku postojeće ceste ili dionice ceste.

(2) Pri provedbi ciljanih provjera sigurnosti cesta koristit će se smjernice i postupci definirani sukladno članku 69. ovoga Zakona.

(3) Ciljane provjere sigurnosti cesta provode stručni timovi koje imenuje pravna osoba koja upravlja cestom odnosno koncesionar, pod vodstvom ovlaštenog revizora cestovne sigurnosti.

(4) Na temelju nalaza ciljanih provjera sigurnosti cesta pravna osoba koja upravlja cestom odnosno koncesionar donosi obrazložene odluke u kojima se utvrđuje jesu li potrebne korektivne mjere, utvrđuju dionice cesta na kojima su potrebna poboljšanja u području sigurnosti cestovne infrastrukture te određuju mjere kojima treba dati prednost radi poboljšanja sigurnosti tih dionica cesta.

(5) Pravna osoba koja upravlja cestom odnosno koncesionar prvenstveno usmjerava korektivne mjere na dionice cesta s niskim razinama sigurnosti i na kojima postoji mogućnost provedbe mjera s visokim potencijalom za smanjenje broja teških prometnih nesreća i smanjenje troškova povezanih s nesrećama.

(6) Radi praćenja provedbe utvrđenih korektivnih mjera pravna osoba koja upravlja cestom odnosno koncesionar priprema i redovito ažurira akcijski plan s utvrđenim prioritetima provođenja korektivnih mjera koji se temelji na riziku.

Zajedničke provjere sigurnosti cesta

Članak 71.e

(1) Zajedničke provjere sigurnosti cesta provode se na dionicama cesta, iz članka 68. ovoga Zakona, čiji su sastavni dio tuneli iz članka 63. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Zajedničke provjere sigurnosti cesta moraju biti dovoljno česte kako bi se osigurale primjerene razine sigurnosti, ali u svakom se slučaju provode barem svakih šest godina.«.

Izveščivanje Europske komisije

Članak 71.f

(1) Izvješće o sigurnosnoj klasifikaciji mreže, procijenjene u skladu s člankom 71.a ovoga Zakona, Ministarstvo dostavlja Europskoj komisiji.

(2) Izvješće iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se Europskoj komisiji do 31. listopada 2025., a svako iduće dostavlja se svakih pet godina.

Inteligentni prometni sustavi u cestovnom prometu

Članak 72.

(1) Inteligentni prometni sustavi (u daljnjem tekstu: ITS) u smislu ovoga Zakona su informacijsko-komunikacijska nadgradnja klasičnog sustava cestovnog prometa, kojim se postiže znatno poboljšanje učinaka cjelokupnog prometnog sustava. ITS uključuje ceste, vozila i korisnike cesta, a primjenjuje se u upravljanju prometom, upravljanju mobilnosti, upravljanju prometnim incidentima te za veze s ostalim vrstama prijevoza.

(2) Usluga ITS-a obuhvaća aplikaciju ITS-a kroz dobro definiran organizacijski i operativni okvir primjene, a pridonosi sigurnosti u cestovnom prometu, učinkovitijem prijevozu putnika i tereta, poboljšanju udobnosti prijevoza, zaštiti putnika i tereta te protočnosti prometa na cesti.

(3) Aplikacija ITS-a je operativno sredstvo za primjenu ITS-a.

(4) Za usluge ITS-a primjenjuju se tehnički, funkcionalni i organizacijski zahtjevi (specifikacije) i norme koje donosi Europska komisija kako bi se osigurala usklađenost i interoperabilnost ITS-a na području Europske unije.

Koordinacijsko tijelo za ITS

Članak 72.a

(1) Za razvoj ITS-a u Republici Hrvatskoj ustrojava se Koordinacijsko tijelo za inteligentne prometne sustave.

(2) Koordinacijsko tijelo iz stavka 1. ovoga članka ima pet članova koje odlukom imenuje ministar, iz redova znanstvene zajednice, državne i javne uprave, pružatelja ITS usluga i korisnika ITS usluga.

(3) Zadaci koordinacijskog tijela su:

- pripremanje prijedloga nacionalnog plana za razvoj ITS-a,
- savjetovanje i izvještavanje ministra o razvoju ITS-a,
- koordiniranje razvoja aplikacija i usluga ITS-a,
- praćenje provedbe nacionalnog plana, projekata i aktivnosti po prioritetnim područjima i
- predlaganje aktivnosti za razvoj ITS-a u Republici Hrvatskoj.

(4) Način rada Koordinacijskog tijela iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Članak 72.b

(1) ITS se prvenstveno treba razvijati i primijeniti za sljedeća prioritetna područja:

- optimalno korištenje cestovnih, prometnih i putnih podataka,
- neprekinutost ITS usluga u upravljanju prometom,
- ITS aplikacije za sigurnosti prometa na cestama te zaštitu korisnika cesta,
- za kooperativne sustave koji povezuju vozila i ceste.

(2) Unutar prioritetnih područja razvoja i primjene ITS-a iz stavka 1. ovoga članka prioritetne su sljedeće aktivnosti:

- pružanje usluga multimodalnih putnih informacija u cijeloj Europskoj uniji,
- pružanje usluga prometnih informacija u stvarnom vremenu u cijeloj Europskoj uniji,
- besplatno pružanje općih usluga s minimalnim skupom prometnih informacija u vezi s cestovnom sigurnosti,
- usklađeno pružanje usluga interoperabilnog sustava e-Poziv u cijeloj Europskoj uniji,
- pružanje usluga informiranja o sigurnim i zaštićenim parkirališnim mjestima za teretna vozila i autobuse,

– pružanje usluga rezervacije sigurnih i zaštićenih parkirališnih mjesta za teretna vozila i autobuse.

(3) Ministarstvo je nadležno za izradu akta strateškog planiranja iz područja razvoja i uvođenja ITS-a na prioritetnim područjima iz stavka 1. ovoga članka kojim se planiraju aktivnosti i projekti te određuju mjere za provedbu.

(4) Izvješće o provedbi akta strateškog planiranja iz stavka 3. ovoga članka dostavlja se Europskoj komisiji svake tri godine.

Članak 72.c

(1) Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na ITS, koordinira prikupljanje i razmjenu cestovnih i prometnih podataka, surađuje sa susjednim državama i članicama Europske unije vezano za prioritetna područja primjene ITS-a te za nadzor provedbe nacionalnog programa iz članka 72.b stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Ministarstvo poduzima potrebne mjere kako bi se osiguralo da se pri uvođenju aplikacija i usluga ITS-a primjenjuju specifikacije iz članka 72. stavka 4. ovoga Zakona, ako smatra da je uvođenje aplikacije ili usluge, koja je predmet odgovarajuće specifikacije, svrsishodno u Republici Hrvatskoj.

(3) Mjere potrebne za provedbu ITS specifikacija moraju osigurati poštivanje sljedećih načela:

– biti učinkovite – dati zamjetan doprinos rješavanju ključnih izazova koji utječu na cestovni promet u Europskoj uniji (smanjenje preopterećenosti, smanjenje emisija, poboljšanje energetske učinkovitosti, dostizanje visoke razine sigurnosti i zaštite u pogledu nezaštićenih sudionika u cestovnom prometu),

– biti troškovno učinkovite – optimizirati omjer troškova i rezultata pri ispunjavanju ciljeva,

– biti razmjerne – predvidjeti, gdje je to primjereno, različite razine kvalitete i uvođenja usluga koje se mogu dostići, uzimajući u obzir posebnosti na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i na razini Europske unije,

– podupirati kontinuitet usluga – osigurati neprekinute usluge u cijeloj Uniji, posebno na transeuropskoj mreži, i, gdje je to moguće, na njezinim vanjskim granicama, prilikom uvođenja usluga ITS-a. Kontinuitet usluga treba osigurati na razini prilagođenoj karakteristikama prometnih mreža koje povezuju države s državama i, kada je to primjereno, regije s regijama i gradove s ruralnim područjima,

– postići interoperabilnost – osigurati da sustavi i s njima povezani poslovni procesi mogu omogućiti razmjenu podataka, informacija i znanja kako bi se osiguralo učinkovito pružanje usluga ITS-a,

– podupirati usklađenost s prethodnim sustavima – prema potrebi, osigurati interoperabilnost sustava ITS-a s postojećim sustavima koji imaju istu namjenu, bez ometanja razvoja novih tehnologija,

– poštovati postojeću nacionalnu infrastrukturu i karakteristike mreže – uzeti u obzir razlike u karakteristikama svojstvenima prometnim mrežama, posebno u veličini opsega prometa i u vremenskim uvjetima na cestama,

– promicati jednakost pristupa – ne ometati pristup aplikacijama i uslugama ITS-a nezaštićenim sudionicima u cestovnom prometu ili ne diskriminirati prilikom njihova pristupa tim aplikacijama i uslugama

– podupirati tehničku zrelost – nakon odgovarajuće ocjene rizika dokazati pouzdanost inovativnih sustava ITS-a na temelju zadovoljavajuće razine tehničkog razvoja i operativne uporabe,

– postići kvalitetu proračuna vremena i pozicioniranja – uporaba satelitske infrastrukture ili bilo koje tehnologije koja pruža jednaku razinu preciznosti za potrebe aplikacija i usluga ITS-a za koje su potrebne globalne, kontinuirane, točne i zajamčene usluge proračuna vremena i pozicioniranja,

– omogućiti intermodalnost – pri uvođenju ITS-a prema potrebi uzeti u obzir usklađivanje različitih vrsta prijevoza i

– poštovati koherentnost – uzeti u obzir postojeće propise, politike i aktivnosti Unije koje su relevantne u području ITS-a, posebno u području normiranja.

(4) U slučaju da nisu donesene specifikacije za prioritetno područje, Ministarstvo i pružatelji prometnih usluga ulažu dodatani napor u suradnji na razvoju ITS prioritetnih područja.

(5) Opseg primjene ITS aplikacija i usluga na koje se primjenjuju tehničke specifikacije iz stavka 1. ovoga članka, kao i mjere iz stavka 3. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Članak 72.d

Na usluge ITS-a i aplikacije ITS-a (usluge elektroničkih sustava za naplatu cestarine i EENC, usluge iz članka 72.b i druge) glede odgovornosti za neispravne proizvode primjenjuju se odredbe propisa o obveznim odnosima.

Korištenje cestovnog zemljišta

Članak 73.

(1) Pod korištenjem cestovnog zemljišta, u smislu ovoga Zakona, podrazumijeva se građenje pratećih uslužnih objekata na javnoj cesti i obavljanje djelatnosti ugostiteljstva, trgovine, usluga opskrbe gorivom, servisnih usluga i slično, obavljanje navedenih djelatnosti u već izgrađenim objektima, kao i korištenje samih površina cestovnog zemljišta za gospodarske djelatnosti, radi pružanja usluga korisnicima javne ceste.

(2) Pravo korištenja cestovnog zemljišta na javnoj cesti nastaje sklapanjem ugovora koji pravna osoba koja upravlja javnom cestom odnosno koncesionar sklapa s korisnikom cestovnog zemljišta i traje do isteka važenja ugovora.

(3) Ugovor o korištenju cestovnog zemljišta sklapa se na određeno vrijeme, na rok koji ne može biti dulji od 40 godina.

(4) Sve fizičke i pravne osobe koje koriste cestovno zemljište, u smislu ovoga Zakona, dužne su plaćati naknadu i u slučajevima kada ugovor nije sklopljen, na temelju računa koji za izvršenu isporuku, u smislu propisa kojim se uređuje oporezivanje, izdaje pravna osoba koja upravlja javnom cestom odnosno koncesionar.

(5) Korisnici ili posjednici pratećih uslužnih objekata koji su izgrađeni na cestovnom zemljištu, na temelju valjanih pravnih osnova do 1. siječnja 1997., mogu steći pravo korištenja cestovnog zemljišta ako u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona pravnoj osobi koja upravlja javnom cestom odnosno koncesionaru postave zahtjev za sklapanje ugovora.

(6) Osobe koje, protivno odredbama ovoga članka, cestovno zemljište koriste bez važećeg ugovora dužne su pravnoj osobi koja upravlja javnom cestom odnosno koncesionaru predati posjed cestovnog zemljišta i pratećih uslužnih objekata izgrađenih na javnoj cesti.

(7) U slučajevima korištenja cestovnog zemljišta bez pravne osnove, pravna osoba koja upravlja javnom cestom odnosno koncesionar ima pravo protiv korisnika ili posjednika pokrenuti odgovarajuće postupke pred nadležnim sudovima i drugim javnopravnim tijelima, radi zaštite prava Republike Hrvatske.

(8) Iznose naknada, uvjete i način korištenja cestovnog zemljišta, uvjete i postupak povjeravanja te ostala prava i obveze u vezi s obavljanjem pratećih djelatnosti na cestovnom zemljištu pravilnikom propisuje ministar.

Javne ovlasti

Članak 74.

(1) Pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar obavlja javnu ovlast kada izdaje:

- dozvolu za izvanredni prijevoz iz članka 46. stavka 4. ovoga Zakona,
- rješenje o prekomjernoj uporabi iz članka 49. stavka 4. ovoga Zakona,
- suglasnost za priključak i prilaz na javnu cestu iz članka 51. stavka 3. ovoga Zakona,
- rješenje za prilagođavanje priključka i prilaza iz članka 52. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Protiv upravnih akta iz stavka 1. ovoga članka može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostave stranci.

V. KONCESIJE

Koncesija

Članak 75.

(1) Koncesijom se stječe pravo građenja i upravljanja autocestom i pojedinim cestovnim objektima na državnoj cesti (most, tunel i drugi) koje uključuje pravo gospodarskog korištenja autoceste ili objekta na državnoj cesti te pravo rekonstrukcije i održavanja autoceste i cestovnog objekta na državnoj cesti tijekom trajanja ugovora o koncesiji i/ili pravo korištenja cestovnog zemljišta radi izgradnje pratećih uslužnih objekata i obavljanja djelatnosti ugostiteljstva, trgovine, usluga opskrba gorivom, servisnih usluga i slično.

(2) Koncesionar je ovlašten odlučivati o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti na javnoj cesti sukladno propisu iz članka 73. stavka 2. ovoga Zakona.

(3) Koncesija na javnoj cesti ne može se dati na vrijeme dulje od 60 godina.

(4) Koncesija na javnoj cesti smatra se koncesijom za javne radove, odnosno koncesijom za javne usluge, u smislu Zakona o koncesijama.

(5) Koncesijska cestarina je cestarina koju ubire koncesionar sukladno ugovoru o koncesiji. Koncesijska cestarina utvrđuje se sukladno propisu iz članka 9. stavka 11. ovoga Zakona. Koncesijske

naknade koje su u primjeni sukladno ugovorima o koncesiji sklopljenim prije dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji ne podliježu usklađivanju s odredbama propisa iz članka 9. stavka 11. ovoga Zakona niti odredbi članka 9. stavka 13. ovoga Zakona, do isteka roka na koji su ugovori sklopljeni, pod uvjetom da se ne mijenjaju bitne odredbe tih ugovora.

(6) Davatelj koncesije u slučaju davanja koncesije na temelju kriterija ekonomski najpovoljnije ponude, kao posebne kriterije treba primijeniti osobito: visinu koncesijske naknade, poslovni plan koncesionara, financijski plan koncesionara te tehnički i operativni plan koncesionara.

(7) Na sva ostala pitanja koja se odnose na koncesije, a nisu uređena ovim Zakonom primjenjuju se odredbe Zakona o koncesijama.

Pripremne radnje za davanje koncesije

Članak 76.

(1) Pripremne radnje za davanje koncesije, po nalogu davatelja koncesije, provodi Ministarstvo sukladno Zakonu o koncesijama.

(2) Pripremnim radnjama smatraju se osobito:

- procjena vrijednosti koncesije,
- izrada studije opravdanosti davanja koncesije,
- imenovanje stručnog povjerenstva za koncesiju,
- izrada dokumentacije za nadmetanje.

(3) Pravna analiza iz studije opravdanosti davanja koncesije sadrži popis i obrazloženje primjene propisa koji se primjenjuju na davanje koncesije, utvrđenja i analizu imovinskopravnih pitanja i pitanje osiguranja izvršenja ugovora o koncesiji.

(4) U provedbi pripremnih radnji Ministarstvo može povjeriti obavljanje određenih stručno-tehničkih poslova Hrvatskim autocestama d.o.o.

Postupak davanja koncesije

Članak 77.

(1) Vlada kao davatelj koncesije odlučuje o namjeri davanja koncesije iz članka 75. ovoga Zakona.

(2) Postupak davanja koncesije provodi Ministarstvo sukladno odredbama Zakona o koncesijama.

(3) brisan

Odluka o davanju koncesije

Članak 78.

(1) Odluku o davanju koncesije donosi Vlada kao davatelj koncesije u ime Republike Hrvatske.

(2) Odluka o davanju koncesije sadrži osobito:

- naziv davatelja koncesije s brojem i datumom donošenja odluke,
- naziv odabranog najpovoljnijeg ponuditelja,
- osnovna prava i obveze davatelja koncesije i koncesionara,
- vrstu i predmet koncesije,
- prirodu i opseg te mjesto, odnosno područje obavljanja djelatnosti koncesije, rok na koji se daje koncesija,
- posebne uvjete kojima tijekom trajanja koncesije mora udovoljavati odabrani najpovoljniji ponuditelj,
- osnove financiranja,
- mjerila za utvrđivanje visine cestarine,
- mjere očuvanja i zaštite okoliša,
- uvjete za povjeravanje trećima pojedinih radova ili usluga koje su predmet koncesije,
- iznos naknade za koncesiju ili osnovu za utvrđivanje iznosa naknade za koncesiju koju će koncesionar plaćati,
- rok u kojem je odabrani najpovoljniji ponuditelj obavezan sklopiti ugovor o koncesiji s davateljem koncesije,
- obrazloženje razloga za odabir najpovoljnijeg ponuditelja,
- uputu o pravnom lijeku,
- potpis odgovorne osobe i pečat davatelja koncesije.

(3) Odluka o davanju koncesije može sadržavati i druge odgovarajuće podatke sukladno dokumentaciji za nadmetanje i podnesenoj ponudi.

Ugovor o koncesiji

Članak 79.

(1) Ugovorom o koncesiji određuju se prava i obveze davatelja koncesije i koncesionara sukladno odredbama ovoga Zakona te Zakona o koncesijama kao što su:

- predmet koncesije,
- rok trajanja koncesije,
- osnove financiranja,
- posebni uvjeti kojima mora tijekom trajanja koncesije udovoljavati koncesionar,
- visina naknade za koncesiju te način i uvjeti njezina plaćanja,
- mjerila za utvrđivanje visine cestarine,
- uvjeti za povjeravanje trećima pojedinih radova ili usluga koje su predmet koncesije,
- mjere očuvanja i zaštite okoliša,
- prestanak ugovora o koncesiji,
- uvjeti primopredaje autoceste, odnosno pojedinog objekta na državnoj cesti po prestanku ugovora o koncesiji.

(2) Davatelj koncesije mora odabranom najpovoljnijem ponuditelju ponuditi potpisivanje ugovora o koncesiji u roku od 10 dana od dana kada je odluka o davanju koncesije postala izvršna.

(3) Kada se provodi postupak davanja koncesije u kojem se vode pregovori o konačnom tekstu ugovora o koncesiji, rok iz stavka 2. ovoga članka iznosi 30 dana.

(4) Ugovor o koncesiji mora se potpisati u roku od 60 dana od dana kada je odluka o davanju koncesije postala izvršna.

(5) Ugovor o koncesiji neće biti sklopljen ako jamstva i/ili instrumenti osiguranja propisani Zakonom o koncesijama ne budu dostavljeni davatelju koncesije u roku određenom u dokumentaciji za nadmetanje.

(6) Ugovor o koncesiji sastavlja se u pisanom obliku, a potpisuju ga ministar i odabrani najpovoljniji ponuditelj.

Članak 80. - brisan

VI. PRAVNE OSOBE KOJE UPRAVLJAJU JAVNIM CESTAMA

1. Hrvatske autoceste d.o.o.

Predmet poslovanja

Članak 81.

(1) Hrvatske autoceste, društvo s ograničenom odgovornošću sa sjedištem u Zagrebu, upravlja autocestama, gradi ih, rekonstruira i održava, osim onih autocesta kojima upravlja koncesionar sukladno odredbama ovoga Zakona.

(2) Skraćeni naziv tvrtke glasi: Hrvatske autoceste d.o.o.

(3) Predmet poslovanja Hrvatskih autocesta d.o.o. je:

- izrada stručnih podloga za četverogodišnji program građenja i održavanja autocesta,
- obavljanje poslova građenja i rekonstrukcije iz članka 23. ovoga Zakona autocesta i cestovnih objekata s naplatom cestarine na državnim cestama,
- rješavanje imovinskopravnih odnosa potrebnih za građenje, rekonstrukciju i održavanje autocesta cestovnih objekata s naplatom,
- obavljanje poslova održavanja iz članka 26. ovoga Zakona autocesta i cestovnih objekata s naplatom cestarine na državnim cestama,
- ostali poslovi upravljanja iz članka 31. ovoga Zakona autocestama i objektima s naplatom cestarine na državnim cestama,
- financiranje građenja, rekonstrukcije i održavanja autocesta,
- praćenje prometnog opterećenja i prometnih tokova na autocestama,
- ostale djelatnosti sadržane u osnivačkom aktu.

(4) Hrvatske autoceste d.o.o. mogu osnovati posebno društvo s ograničenom odgovornošću za pružanje usluga naplate cestarine i za obavljanje poslova održavanja autocesta i cestovnih objekata s naplatom cestarine na državnim cestama iz članka 81. stavka 3. podstavka 4. ovoga Zakona.

2. Hrvatske ceste d.o.o.

Predmet poslovanja

Članak 82.

(1) Državnim cestama upravlja, gradi ih, rekonstruira i održava trgovačko društvo Hrvatske ceste, društvo s ograničenom odgovornošću, sa sjedištem u Zagrebu.

(2) Skraćeni naziv tvrtke glasi: Hrvatske ceste d.o.o.

(3) Predmet poslovanja Hrvatskih cesta d.o.o. je organiziranje i obavljanje djelatnosti:

- izrada stručnih podloga za četverogodišnje programe građenja i održavanja državnih cesta, županijskih cesta i lokalnih cesta,
- poslovi građenja i rekonstrukcije iz članka 23. ovoga Zakona državnih cesta,
- rješavanje imovinskopravnih odnosa potrebnih za građenje, rekonstrukciju i održavanje državnih cesta,
- poslovi održavanja iz članka 26. ovoga Zakona državnih cesta,
- ostali poslovi upravljanja iz članka 31. ovoga Zakona državnim cestama,
- financiranje građenja, rekonstrukcije i održavanja državnih cesta,
- praćenje prometnog opterećenja i prometnih tokova na državnim cestama,
- ostale djelatnosti sadržane u osnivačkom aktu.

3. Županijska uprava za ceste

Predmet poslovanja

Članak 83.

Županijska uprava za ceste u okviru svoje djelatnosti organizira, odnosno obavlja poslove:

- priprema izrade stručnih podloga za četverogodišnje programe građenja i održavanja županijskih cesta i lokalnih cesta,
- obavljanje poslova građenja i rekonstrukcije iz članka 23. ovoga Zakona županijskih i lokalnih cesta,
- rješavanje imovinskopravnih odnosa potrebnih za građenje, rekonstrukciju i održavanje županijskih i lokalnih cesta,
- obavljanje poslova održavanja iz članka 26. ovoga Zakona županijskih i lokalnih cesta,
- ostali poslovi upravljanja iz članka 31. ovoga Zakona županijskim i lokalnim cestama,
- financiranje građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta,
- praćenje prometnog opterećenja i prometnih tokova na županijskim i lokalnim cestama,
- ostale djelatnosti sadržane u osnivačkom aktu.

4. Zajedničke odredbe za Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o. i županijske uprave za ceste

Ostvarivanje prava osnivača

Članak 84.

(1) Prava i dužnosti Republike Hrvatske kao osnivača Hrvatskih autocesta d.o.o. i Hrvatskih cesta d.o.o. obavlja Vlada.

(2) Prava i dužnosti županije kao osnivača županijske uprave za ceste obavlja predstavničko tijelo županije.

Korištenje dobiti

Članak 85.

(1) Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o., kada je Republika Hrvatska jedini član ovih društava, koristit će dobit koju ostvare za građenje i održavanje autocesta, odnosno državnih cesta kojima upravljaju.

(2) Županijska uprava za ceste, kada je županija jedini član ove pravne osobe, koristit će dobit koju ostvari za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta kojima upravljaju.

VII. FINANCIRANJE JAVNIH CESTA

Izvori sredstava

Članak 86.

(1) Izvori sredstava za financiranje javnih cesta jesu:

- 1) godišnja naknada za uporabu javnih cesta, koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila (u daljnjem tekstu: godišnja naknada),
- 2) cestarina za uporabu autoceste i objekta s naplatom (most, tunel, vijadukt i slično),
- 3) naknada za uporabu javnih cesta motornim i priključnim vozilima registriranim izvan Republike Hrvatske,
- 4) naknada za izvanredni prijevoz,
- 5) naknada za prekomjernu uporabu,
- 6) korisnička naknada,
- 7) naknada za korištenje cestovnog zemljišta,
- 8) naknada za obavljanje pratećih djelatnosti,
- 9) naknada za koncesije,
- 10) sredstva državnog proračuna,
- 11) naknada za financiranje građenja i održavanja javnih cesta,
- 12) naknada za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti,
- 13) ostali izvori.

(2) Za korištenje javnih cesta na temelju prava služnosti, prava građenja, prava puta ili nekog drugog sličnog prava za komunalne, vodne, energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme plaća se isključivo naknada iz stavka 1. točke 12. ovoga članka, u visini određenoj prema članku 87. stavku 6. ovoga Zakona.

(3) Ukoliko se na zemljištu u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osniva pravo služnosti ili pravo građenja radi građenja javne ceste, ne plaća se naknada za osnivanje prava služnosti ili prava građenja.

Visina naknade

Članak 87.

- (1) Visinu naknade iz članka 86. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona propisuje ministar.
- (2) Visinu cestarine iz članka 86. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona utvrđuju Hrvatske autoceste d.o.o. uz suglasnost ministra. Za korištenje autoceste i cestovnog objekta na državnim cestama u koncesiji visina cestarine utvrđuje se na način određen ugovorom o koncesiji.
- (3) Visina naknade iz članka 86. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona utvrđuje se sukladno posebnim propisima.
- (4) Mjerila za izračun naknada iz članka 86. stavka 1. točke 4. i 5. ovoga Zakona propisuje ministar.
- (5) Visinu naknade iz članka 86. stavka 1. točke 9. ovoga Zakona utvrđuje davatelj koncesije.
- (6) Visinu naknade iz članka 86. stavka 1. točke 6. i 12. ovoga Zakona propisuje odlukom Vlada.
- (7) Visinu naknade iz članka 86. stavka 1. točke 7. i 8. propisuje ministar.

Iznimke od plaćanja godišnje naknade i cestarine

Članak 88.

- (1) Osobe s 80% ili više postotaka tjelesnog oštećenja, odnosno osobe kod kojih je utvrđeno tjelesno oštećenje koje ima za posljedicu nesposobnost donjih ekstremiteta 60% ili više postotaka, ne plaćaju godišnju naknadu za uporabu javnih cesta iz članka 86. stavka 1. ovoga Zakona za jedan osobni automobil koji imaju u svom vlasništvu, odnosno koji koriste na temelju ugovora o leasingu.
- (2) Osobe kod kojih je utvrđeno tjelesno oštećenje koje ima za posljedicu nesposobnost donjih ekstremiteta 80% ili više postotaka te HRVI sa 100% tjelesnog oštećenja te osobe kojima je utvrđeno tjelesno oštećenje osjetila vida od 100%, ne plaćaju cestarinu iz članka 86. stavka 2. ovoga Zakona za jedan osobni automobil koji imaju u svom vlasništvu, odnosno koji koriste na temelju ugovora o leasingu.
- (3) Osobe iz stavka 1. i 2. ovoga članka (u daljnjem tekstu: osobe s invaliditetom) ostvaruju pravo na oslobođanje plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta i cestarine na temelju rješenja koje u upravnom postupku donosi Ministarstvo na zahtjev osobe s invaliditetom.
- (4) U provedbi nadzora i kontrole Ministarstvo provodi kontrolu svih činjenica koje utječu na ostvarivanje, korištenje i gubitak prava na oslobođenje od plaćanja godišnje naknade i/ili cestarine.
- (5) Tijela državne vlasti i druga nadležna tijela i ustanove koje na temelju zakona, u okviru svojih djelatnosti raspoložu osobnim podacima, rješenjima i obavijestima dužni su na zahtjev Ministarstva dostaviti tražene osobne te druge podatke radi korištenja u obavljanju poslova iz stavka 4. ovoga članka.
- (6) Ministarstvo je obvezno podatke dostavljene prema stavku 5. ovoga članka čuvati i koristiti se njima u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka. Ministarstvo nije dužno o traženju podataka obavijestiti osobe na koje se ti podaci odnose ako bi to onemogućilo, otežalo ili omelo izvršenje i svrhu postupka.

(7) Ministar uz suglasnost ministra nadležnog za branitelje i ministra nadležnog za zdravstvo i socijalnu skrb donosi propis o ispravama kojima se dokazuje pravo na oslobođanje plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta i cestarine te postupku i načinu ostvarivanja tih prava.

Članak 89.

Pravo na oslobođanje od plaćanja cestarine može se ostvariti samo ako se u osobnom automobilu iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona nalazi osoba s invaliditetom kojoj je izdana isprava prema odredbama članka 88. stavka 4. ovoga Zakona.

Članak 89.a

(1) Odluka o uvođenju naplate cestarine, iz članka 9. stavka 1. ovoga Zakona, ne donosi se u slučaju korištenja autocesta i objekata na državnim cestama za posebno označena:

- vozila ministarstva nadležnog za unutarnje poslove,
- vozila ministarstva nadležnog za poslove obrane i Oružanih snaga,
- vatrogasna vozila,
- vozila hitne pomoći,
- vozila gorske službe spašavanja i
- vozila carine.

(2) Vozila iz stavka 1. ovoga članka registrirana u Republici Hrvatskoj obvezna su korištenje autoceste i objekta s naplatom evidentirati uređajem za elektroničku naplatu cestarine, a korištenje autocesta i objekta s naplatom sa sustavima naplate cestarine iz članka 14.b ovoga Zakona evidentirati odgovarajućim medijem.

(3) Sredstva za porez na dodanu vrijednost za uslugu iz ovoga članka osiguravaju se u državnom proračunu, na pozicijama Ministarstva.

(4) Ministar donosi pravilnik kojim se određuje vizualni identitet i posebne oznake vozila, iz stavka 1. ovoga članka, te način evidentiranja i izvještavanja o korištenju autocesta i objekata na državnim cestama za vozila iz stavka 1. ovoga članka.

Pravo na nadoknadu neostvarene godišnje naknade i cestarine

Članak 90.

(1) Hrvatskim autocestama d.o.o., koncesionaru i županijskoj upravi za ceste te gradovima koji upravljaju cestama iz članka 98. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona će se iz sredstava državnog proračuna nadoknaditi iznos godišnje naknade za uporabu javnih cesta i iznos cestarine koji nisu ostvarili zbog primjene odredbe članka 88. ovoga Zakona.

(2) Hrvatskim autocestama d.o.o., odnosno koncesionaru, koji upravljaju mostom kojim je premošten otok, iz sredstava državnog proračuna nadoknadit će se iznos mostarine koji nije ostvario zbog primjene odredbe članka 10. stavka 3. Zakona o otocima («Narodne novine», br. 34/99., 32/02. i 33/06.).

(3) Način, postupak i dinamiku ostvarivanja prava na nadoknadu iznosa godišnje naknade i cestarine iz stavka 1. i 2. ovoga članka propisuje ministar uz suglasnost ministra nadležnog za branitelje i ministra nadležnog za financije.

Naknada za financiranje građenja i održavanja javnih cesta

Članak 91.

(1) Kada se javna cesta razvrstana u jednu od četiriju skupina iz članka 6. stavka 1. ovoga Zakona razvrstava u drugu skupinu ili prestaje biti javna cesta te kada je za javnu cestu ili njezin dio proveden postupak ukidanja statusa javnog dobra u općoj uporabi iz članka 5. ovoga Zakona, pravna osoba koja upravlja javnom cestom i koja je vodila javnu cestu u svojim poslovnim knjigama dužna je istu prenijeti pravnoj osobi koja je prema odredbama ovoga Zakona postala nadležna za upravljanje tom cestom, odnosno tijelu državne uprave ovlaštenom za upravljanje imovinom Republike Hrvatske.

- (2) Naknada iz stavka 1. ovoga članka uplaćuje se po litri naplaćene trošarine na energente, i to:
- u iznosu od 0,20 kuna na račun Hrvatskih autocesta d.o.o.,
  - u iznosu od 0,80 kuna na račun Hrvatskih cesta d.o.o.

(3) Naknada iz stavka 2. ovoga članka isplaćuje se na račun Hrvatskih autocesta d.o.o. i Hrvatskih cesta d.o.o. najviše do iznosa koji je za te namjene osiguran u državnom proračunu za pojedinu proračunsku godinu.

Mjerila za raspored sredstava na županijske uprave za ceste

Članak 92.

(1) Sredstva za održavanje, rekonstrukciju i građenje županijskih i lokalnih cesta osiguravaju se dijelom iz naknade za financiranje građenja i održavanja javnih cesta iz članka 86. stavka 1. točke 11. ovoga Zakona, a na temelju sljedećih mjerila:

- veličine mreže županijskih i lokalnih cesta,
- visine vlastitih izravnih prihoda županijskog društva za ceste iz članka 93. stavka 1. ovoga Zakona,
- ujednačavanja redovitog i izvanrednog održavanja županijskih i lokalnih cesta izraženo u postotku od standarda održavanja prema propisu iz članka 26. stavka 3. ovoga Zakona,
- stupnja izgrađenosti mreže županijskih i lokalnih cesta,
- stanja kolnika mreža županijskih i lokalnih cesta
- prosječnog godišnjeg dnevnog prometa.

(2) Sredstva za održavanje, rekonstrukciju i građenje županijskih i lokalnih cesta prema mjerilima iz stavka 1. ovoga članka na županijske uprave za ceste raspoređuje ministar.

Uplata na račune

Članak 93.

(1) Sredstva iz članka 86. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona uplaćuju se na račun županijske uprave za ceste i koriste za županijske i lokalne ceste na području županije u kojoj su ostvarena. Način naplate, postupak uplate sredstava na račun županijske uprave za ceste, izdvajanje sredstava za ceste iz članka 98. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona sukladno članku 108. ovoga Zakona, vođenje evidencije i ovlast za provođenje kontrole nad postupkom naplate propisuje ministar nadležan za poslove financija.

(2) Sredstva iz članka 86. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona od cestarine na autocestama i cestovnim objektima s naplatom na državnim cestama uplaćuju se na račun Hrvatskih autocesta d.o.o., a sredstva od cestarine na autocestama i objektima s naplatom u koncesiji na račun koncesionara.

(3) Sredstva iz članka 86. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona uplaćuju se na račun Hrvatskih cesta d.o.o.

(4) Sredstva iz članka 86. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona uplaćuju se na račun Hrvatskih autocesta d.o.o., odnosno koncesionara za izvanredni prijevoz koji se treba obaviti na autocesti, Hrvatskih cesta d.o.o. za izvanredni prijevoz koji se treba obaviti na državnoj cesti te županijskoj upravi za ceste za izvanredni prijevoz koji se treba obaviti na županijskoj i lokalnoj cesti.

(5) Sredstva iz članka 86. stavka 1. točke 5. ovoga Zakona uplaćuju se na račun Hrvatskih cesta d.o.o. odnosno županijske uprave za ceste koja je izdala rješenje o prekomjernoj uporabi javne ceste.

(6) Sredstva iz članka 86. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona uplaćuju se na račun koji odlukom određuje Vlada.

(7) Sredstva iz članka 86. stavka 1. točke 7., 8. i 12. ovoga Zakona uplaćuju se na račun Hrvatskih autocesta d.o.o., Hrvatskih cesta d.o.o., koncesionara, županijske uprave za ceste, ovisno o ugovoru o korištenju cestovnog zemljišta, ugovoru o obavljanju pratećih djelatnosti, ugovoru o stjecanju prava građenja, odnosno ugovoru o osnivanju prava služnosti.

(8) Sredstva iz članka 86. stavka 1. točke 9. ovoga Zakona uplaćuju se u državni proračun.

Javni kapital

Članak 94.

(1) Sredstva iz godišnje naknade iz članka 86. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona, korisničke naknade iz članka 86. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona i naknade za financiranje građenja i održavanja javnih cesta iz članka 86. stavka 1. točke 11. ovoga Zakona kojima Republika Hrvatska financira građenje, održavanje, povrat kredita i ostale poslove upravljanja javnim cestama te javne ceste čine imovinu Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: javni kapital), koja se vodi izdvojeno u poslovnim knjigama pravne osobe koja upravlja javnom cestom.

(2) Sredstva iz stavka 1. ovoga članka koriste se za namjene propisane odredbama ovoga članka, sukladno godišnjim planovima građenja i održavanja autocesta i državnih cesta koje, uz suglasnost Vlade, donose Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o., odnosno sukladno godišnjim planovima građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta koje, uz suglasnost Ministarstva, donosi županijska uprava za ceste.

(3) Naknada za financiranje građenja i održavanja javnih cesta, iz članka 86. stavka 1. točke 11. ovoga Zakona, uplaćuje se iz državnog proračuna, sukladno odredbi članka 91. ovoga Zakona, na račune Hrvatskih autocesta d.o.o. i Hrvatskih cesta d.o.o.

(4) Javni kapital uvećava se za dobit koju ostvare Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o., dok je Republika Hrvatska njihov jedini član društva.

Korištenje javnog kapitala

Članak 95.

(1) Na teret javnog kapitala, iz članka 94. stavka 1. ovoga Zakona, društva Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o. nadoknađuju dio godišnjih troškova upravljanja, održavanja, financiranja, amortizacije i primjerenog prinosa od upravljanja javnim cestama koji premašuju ostvarenu vrijednost cestarina ili korisničke naknade.

(2) Na teret javnog kapitala nadoknađuju se troškovi redovitog održavanja nerazvrstanih cesta u zimskoj službi. Nadoknada troškova redovitog održavanja nerazvrstanih cesta u zimskoj službi ne predstavlja izuzimanje imovine, kao ni isporuku u smislu poreznih propisa.

(3) Na teret naknade iz članka 86. stavka 1. točke 11. ovoga Zakona nadoknađuju se sva oslobođenja od plaćanja cestarine predviđena odredbama ovoga Zakona, osim naknade iz članka 88. koja se nadoknađuje sukladno članku 90. ovoga Zakona.

(4) Društva Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o. nadoknađuju iz naknade iz članka 86. stavka 1. točke 11. ovoga Zakona i sve druge troškove koji su posljedica naloga danih na temelju ovoga Zakona ili posebnih odluka Vlade Republike Hrvatske. Prijenosi javnih cesta zbog troškova nastalih odlukama Vlade Republike Hrvatske ne predstavljaju izuzimanje imovine, kao ni isporuku u smislu poreznih propisa.

(5) Javne ceste, koje se zbog razvrstavanja prenose između pravnih osoba koje upravljaju javnim cestama, županijskih uprava za ceste i jedinica lokalne samouprave, kao i prijenosi nerazvrstanih cesta, evidentiraju prijenos javnih cesta prema knjigovodstvenoj vrijednosti imovine prenositelja odnosno procijenjene vrijednosti ako knjigovodstvena vrijednost nije poznata. Pravne osobe koje upravljaju javnim cestama priznaju takve prijenose u okviru javnog kapitala. Prijenosi javnih cesta zbog razvrstavanja ne predstavljaju izuzimanje ni stjecanje imovine, kao ni isporuku u smislu poreznih propisa.

(6) Javni kapital umanjuje se za gubitak koji ostvare Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o., dok je Republika Hrvatska njihov jedini član društva.

(7) Sredstva koja sukladno odredbi članka 92. stavka 2. ovoga Zakona Hrvatske ceste d.o.o. doznače županijskoj upravi za ceste koriste se za financiranje izvlaštenja nekretnina, građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta te povrat kredita kojima se financira građenje županijskih i lokalnih cesta, sukladno godišnjim planovima građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, koje, uz suglasnost Ministarstva, donosi županijska uprava za ceste.

Amortizacija i ispravak vrijednosti javnih cesta

Članak 96.

Pravne osobe koje upravljaju javnim cestama osiguravaju knjigovodstvene evidencije o javnim cestama i za potrebe njihova vrednovanja obračunavaju amortizaciju primjenom amortizacijskih stopa, sukladno pravilniku koji na prijedlog Hrvatskih autocesta d.o.o. i Hrvatskih cesta d.o.o. donosi nadležni ministar.

Prijenos javnih i nerazvrstanih cesta

Članak 97.

(1) Kada se javna cesta razvrstana u jednu od četiriju skupina iz članka 6. stavka 1. ovoga Zakona razvrstava u drugu skupinu ili prestaje biti javna cesta te kada je za javnu cestu ili njezin dio proveden postupak ukidanja statusa javnog dobra u općoj uporabi iz članka 5. ovoga Zakona, pravna osoba koja upravlja javnom cestom i koja je vodila javnu cestu u svojim poslovnim knjigama dužna je istu prenijeti pravnoj osobi koja je prema odredbama ovoga Zakona postala nadležna za upravljanje tom cestom, odnosno središnjem tijelu državne uprave ovlaštenom za upravljanje imovinom Republike Hrvatske.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka na odgovarajući način se primjenjuje kada se nerazvrstana cesta razvrstava u jednu od četiriju skupina javnih cesta iz članka 6. stavka 1. ovoga Zakona.

(3) Nakon isteka roka trajanja koncesije koncesionar je Hrvatskim autocestama d.o.o., odnosno Hrvatskim cestama d.o.o. dužan prenijeti autocestu, odnosno pojedini cestovni objekt na državnoj cesti koji je bio predmet koncesije.

(4) Prijenos cesta iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka ne predstavlja isporuku prema propisima kojim se uređuje opozivanje.

(5) Postupak, dokumentaciju i rokove za prijenos cesta iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka propisuje ministar.

Članak 97.a

Kada se javna cesta razvrstana u autocestu, odnosno državnu cestu, razvrstava u drugu skupinu na način da autocesta prelazi u državnu cestu i obrnuto, a započelo se s izgradnjom pojedine dionice, započete radove će završiti pravna osoba koja je do trenutka razvrstavanja u drugu skupinu upravljala istom cestom sukladno tehničkim karakteristikama ceste u koju se javna cesta razvrstava.

VIII. NERAZVRSTANE CESTE

Definicija nerazvrstane ceste

Članak 98.

(1) Nerazvrstane ceste su ceste koje se koriste za promet vozilima i koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim ovim Zakonom i drugim propisima, a koje nisu razvrstane kao javne ceste u smislu ovoga Zakona, i to posebice:

– ceste koje su na području gradova s više od 35.000 stanovnika te gradova koji su sjedišta županija bile razvrstane u javne ceste Odlukom o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste (»Narodne novine« br. 54/08., 122/08., 13/09., 104/09. i 17/10.),

- ceste koje povezuju naselja,
- ceste koje povezuju područja unutar gradova i naselja,
- terminali i okretišta vozila javnog prijevoza,
- pristupne ceste do stambenih, poslovnih, gospodarskih i drugih građevina,
- druge ceste na području naselja i gradova.

(2) Ceste iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka odlukom određuje ministar.

(3) Odluka iz stavka 2. ovoga članka objavljuje se u »Narodnim novinama«.

Članak 99.

Iznimno od odredbe članka 98. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona, ceste koje udovoljavaju mjerilima propisanim za razvrstavanje javnih cesta u državne ceste razvrstat će se u državne ceste.

Dijelovi nerazvrstane ceste

Članak 100.

Nerazvrstanu cestu čine:

– cestovna građevina (donji stroj, kolnička konstrukcija, sustav za odvodnju atmosferskih voda s nerazvrstane ceste, drenaže, most, vijadukt, podvožnjak, nadvožnjak, propust, tunel, galerija, potporni i obložni zid, pothodnik, nathodnik i slično), nogostup, biciklističke staze te sve prometne i druge površine na pripadajućem zemljištu (zelene površine, ugibaldišta, parkirališta, okretišta, stajališta javnog prijevoza i slično),

– građevna čestica, odnosno cestovno zemljište u površini koju čine površina zemljišta na kojoj prema projektu treba izgraditi ili je izgrađena cestovna građevina, površina zemljišnog pojasa te površina zemljišta na kojima su prema projektu ceste izgrađene ili se trebaju izgraditi građevine za potrebe održavanja ceste i pružanja usluga vozačima i putnicima (objekti za održavanje cesta, upravljanje i nadzor prometa, benzinske postaje, servisi i drugo),

– zemljišni pojas s objiju strana ceste potreban za nesmetano održavanje ceste širine prema projektu ceste,

– prometna signalizacija (okomita, vodoravna i svjetlosna) i oprema za upravljanje i nadzor prometa,

– javna rasvjeta i oprema ceste (odbojnici i zaštitne ograde, uređaji za zaštitu od buke, uređaji za naplatu parkiranja i slično).

Pravni status nerazvrstane ceste

Članak 101.

(1) Nerazvrstana cesta je javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi.

(2) Nerazvrstana cesta se ne može otuđiti iz vlasništva jedinice lokalne samouprave niti se na njoj mogu stjecati stvarna prava, osim prava služnosti i prava građenja radi građenja građevina sukladno odluci izvršnog tijela jedinice lokalne samouprave, pod uvjetom da ne ometaju odvijanje prometa i održavanje nerazvrstane ceste.

(3) Dio nerazvrstane ceste namijenjen pješacima (nogostup i slično) može se dati u zakup sukladno posebnim propisima, ako se time ne ometa odvijanje prometa, sigurnost kretanja pješaka i održavanje nerazvrstane ceste.

(4) Nekretnina koja je izvlaštenjem, pravnim poslom ili na drugi način postala vlasništvo jedinice lokalne samouprave, a lokacijskom dozvolom je predviđena za građenje nerazvrstane ceste, ne može se otuđiti.

Upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige

Članak 102.

(1) Nerazvrstana cesta postaje javno dobro u općoj uporabi pravomoćnošću uporabne dozvole odnosno izdavanjem drugog akta na temelju kojeg je dopuštena uporaba građevine sukladno posebnom propisu.

(2) Nerazvrstana cesta upisuje se u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

Ukidanje statusa javnog dobra u općoj uporabi nerazvrstanoj cesti

Članak 103.

(1) Kada je trajno prestala potreba korištenja nerazvrstane ceste ili njezinog dijela može joj se ukinuti status javnog dobra u općoj uporabi, a nekretnina kojoj prestaje taj status ostaje u vlasništvu jedinice lokalne samouprave.

(2) Odluku o ukidanju statusa javnog dobra u općoj uporabi nerazvrstane ceste ili njezinog dijela donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave.

(3) Odluka iz stavka 2. ovoga članka dostavlja se nadležnom sudu radi provedbe brisanja statusa javnog dobra u općoj uporabi nerazvrstane ceste u zemljišnoj knjizi.

Zahtjevi za planiranje i projektiranje nerazvrstanih cesta

Članak 104.

Tehničke, prostorne i druge zahtjeve za planiranje i projektiranje nerazvrstanih cesta propisuje ministar uz suglasnost ministra nadležnog za poslove prostornog uređenja i graditeljstva.

Izvlaštenje radi građenja nerazvrstane ceste

Članak 105.

(1) Građenje, rekonstrukcija i održavanje nerazvrstane ceste od interesa je za Republiku Hrvatsku.

(2) Na postupak izvlaštenja nekretnina radi građenja, rekonstrukcije i održavanja nerazvrstanih cesta primjenjuju se propisi o izvlaštenju, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(3) Uz prijedlog za izvlaštenje nekretnina prilažu se pravomoćna lokacijska dozvola te parcelacijski elaborat, odnosno drugi odgovarajući geodetski elaborat sukladno propisima kojima se uređuje katastar nekretnina.

(4) Prijedlog za izvlaštenje nekretnine radi građenja, rekonstrukcije i održavanja nerazvrstane ceste podnosi jedinica lokalne samouprave ili u ime i za račun jedinice lokalne samouprave pravna osoba koja je ovlaštena upravljati nerazvrstanom cestom sukladno propisima iz članka 107. ovoga Zakona.

(5) Vlasnik izvlaštene nekretnine radi građenja, rekonstrukcije i održavanja nerazvrstanih cesta ima pravo na novčanu naknadu sukladno zakonu kojim je uređeno izvlaštenje, a može mu se umjesto novčane naknade dati u vlasništvo druga odgovarajuća nekretnina u vlasništvu jedinice lokalne samouprave.

(6) Građenje nove infrastrukture i radovi izmještanja postojeće infrastrukture radi građenja, rekonstrukcije i održavanja nerazvrstane ceste, smatraju se u postupku izvlaštenja, građenjem, rekonstrukcijom i održavanjem nerazvrstane ceste.

Članak 106.

(1) Jedinica lokalne samouprave, odnosno pravna osoba koja je ovlaštena upravljati nerazvrstanom cestom sukladno propisima iz članka 107. ovoga Zakona, može stupiti u posjed nekretnine izvlaštene radi građenja, rekonstrukcije ili održavanja nerazvrstane ceste i prije pravomoćnosti

rješenja o izvlaštenju ako joj je to odobreno rješenjem o stupanju u posjed nekretnine prije pravomoćnosti rješenja o izvlaštenju (u daljnjem tekstu: rješenje o stupanju u posjed).

(2) Rješenje o stupanju u posjed donosi se na zahtjev jedinice lokalne samouprave, odnosno pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka ako je rješenje o izvlaštenju izvršno, te ako je uz zahtjev za donošenje tog rješenja priložen dokaz da je prijašnjem vlasniku isplaćena naknada sukladno zakonu kojim se propisuje izvlaštenje, da mu je navedena naknada stavljena na raspolaganje ili da je odbio primiti navedenu naknadu.

(3) Rješenje o stupanju u posjed donosi nadležno upravno tijelo županije odnosno ured Grada Zagreba nadležan za imovinskopravne poslove u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva za njegovo donošenje.

(4) Žalba protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka ne odgađa njegovo izvršenje.

(5) Odredbe ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se i na nekretnine izvlaštene na temelju članka 105. stavka 6. ovoga Zakona.

Upravljanje nerazvrstanim cestama

Članak 107.

(1) Upravljanje, građenje i održavanje nerazvrstanih cesta obavlja se na način propisan za obavljanje komunalnih djelatnosti sukladno propisima kojima se uređuje komunalno gospodarstvo, ako ovim Zakonom nije propisano drukčije.

(2) Jedinica lokalne samouprave može osnovati trgovačko društvo u svom vlasništvu radi obavljanja poslova upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta te poslova građenja nerazvrstanih cesta uz odgovarajuću primjenu odredbi članka 23., 26. i 33. ovoga Zakona.

(3) Jedinica lokalne samouprave vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama na svom području.

(4) Sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama propisuje ministar uz suglasnost ministra nadležnog za poslove komunalnog gospodarstva.

Financiranje nerazvrstanih cesta

Članak 108.

(1) Građenje, rekonstrukcija i održavanje nerazvrstane ceste financira se iz proračuna jedinice lokalne samouprave, komunalne naknade i komunalnog doprinosa prema propisima koji uređuju komunalno gospodarstvo, naknada za osnivanje prava služnosti, prava građenja i prava zakupa na nerazvrstanoj cesti i iz drugih izvora.

(2) Sredstva za građenje, rekonstrukciju i održavanje nerazvrstanih cesta osiguravaju se:

– dijelom iz godišnje naknade iz članka 86. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona, proporcionalno udjelu duljine županijskih i lokalnih cesta iz članka 98. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona u ukupnoj duljini županijskih i lokalnih cesta razvrstanih prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste (»Narodne novine« br. 54/08., 122/08., 13/09., 104/09. i 17/10.),

– dijelom iz naknade za financiranje građenja i održavanja javnih cesta iz članka 86. stavka 1. točke 11. ovoga Zakona, u prosječnom godišnjem iznosu utrošenom za održavanje državnih, županijskih i lokalnih cesta u prethodne četiri godine, proporcionalno udjelu duljine državnih, županijskih i lokalnih cesta iz članka 98. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona u ukupnoj duljini državnih, županijskih i lokalnih cesta razvrstanih prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste (»Narodne novine« br. 54/08., 122/08., 13/09., 104/09. i 17/10.).

(3) Sredstva iz ovoga članka jedinica lokalne samouprave koristi za financiranje nerazvrstanih cesta iz članka 98. ovoga Zakona.

Financiranje dijela troškova zimske službe na nerazvrstanim cestama

Članak 108.a

(1) Dio troškova zimske službe na nerazvrstanim cestama na području određenih jedinica lokalne samouprave financira se iz dijela naknade za financiranje građenja i održavanja javnih cesta koja se, sukladno članku 91. stavku 2. podstavku 2. ovoga Zakona, uplaćuje iz državnog proračuna na račun Hrvatskih cesta d.o.o.

(2) Financijska sredstva iz stavka 1. ovoga članka raspoređuju se jedinicama lokalne samouprave sa statusom brdsko-planinskog područja prema posebnom zakonu i onima obuhvaćenim II. i III. klimatskom zonom održavanja cesta u zimskim uvjetima.

(3) Raspored financijskih sredstava iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se ovisno o:

– duljini nerazvrstanih cesta obuhvaćenih izvedbenim programom zimske službe na nerazvrstanim cestama u zimskom razdoblju i

– teritorijalnoj pripadnosti klimatskoj zoni održavanja cesta u zimskim uvjetima.

(4) Ministar, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za regionalni razvoj, donosi pravilnik kojim se određuje ukupan godišnji iznos sredstava za sufinansiranje zimske službe te raspodjela financijskih sredstava po pojedinim jedinicama lokalne samouprave.

Zaštita nerazvrstanih cesta

Članak 109.

(1) Jedinica lokalne samouprave uređuje vrste, opseg i rokove izvođenja radova redovitog i izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta te kontrolu i nadzor nad izvođenjem tih radova te propisuje prekršajne odredbe.

(2) Jedinica lokalne samouprave uređuje zaštitu nerazvrstanih cesta uz odgovarajuću primjenu odredbi članka 45. stavka 1., 2., 4. i 5., članka 49., 51., 54., 57., 58., 60., 61. i 62. ovoga Zakona te propisuje prekršajne odredbe.

(3) Na nerazvrstane ceste odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 46., 47. i 48. ovoga Zakona.

(4) Dozvolu za izvanredni prijevoz izdaje jedinica lokalne samouprave, odnosno pravna osoba koja je ovlaštena upravljati nerazvrstanom cestom kada se izvanredni prijevoz iz članka 46. ovoga Zakona obavlja na nerazvrstanoj cesti.

(5) Ako se izvanredni prijevoz iz članka 46. ovoga Zakona treba obaviti na javnoj cesti i na nerazvrstanoj cesti, dozvolu za izvanredni prijevoz izdaje pravna osoba koja upravlja javnom cestom.

(6) Sredstva iz stavka 4. ovoga članka uplaćuju se na račun jedinice lokalne samouprave, odnosno pravne osobe koja je ovlaštena upravljati nerazvrstanom cestom.

(7) Sredstva iz stavka 5. ovoga članka uplaćuju se na račun pravne osobe koja upravlja javnom cestom za izvanredni prijevoz koji se treba obaviti na javnoj cesti i na račun jedinice lokalne samouprave, odnosno pravne osobe koja je ovlaštena upravljati nerazvrstanom cestom za izvanredni prijevoz koji se treba obaviti na nerazvrstanoj cesti.

IX. NADZOR I INSPEKCIJA JAVNIH CESTA

Upravni nadzor

Članak 110.

(1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih za njegovu provedbu obavlja Ministarstvo.

(2) Upravni nadzor nad provedbom odredbi ovoga Zakona kojima se uređuju nerazvrstane ceste provodi ministarstvo nadležno za komunalno gospodarstvo.

Inspekcijski nadzor

Članak 111.

(1) Poslove inspekcije javnih cesta i cesta iz članka 98. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona obavlja inspekcija za ceste Ministarstva (u daljnjem tekstu: inspekcija za ceste), sukladno ovom Zakonu i posebnom zakonu, a nadzor provodi inspektor za ceste (u daljnjem tekstu: inspektor).

(2) Inspekcijski nadzor nad nerazvrstanim cestama, osim nad cestama iz članka 98. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona, obavljaju komunalni redari sukladno posebnim propisima kojima se uređuje komunalno gospodarstvo, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Prava i dužnosti inspektora

Članak 112.

(1) Prilikom provedbe inspekcijskog nadzora javnih cesta i cesta iz članka 98. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona inspektor, osim prava i dužnosti koje ima po posebnom zakonu, ima i sljedeća prava i dužnosti:

1. nadzirati radove prilikom redovitog i izvanrednog održavanja javnih cesta, pregledavati dokumentaciju za te radove i odrediti mjere za otklanjanje nepravilnosti koje bi mogle prouzročiti pogoršanje stanja javne ceste ili ugroziti sigurnost prometa na njoj,

2. nadzirati ispunjavanje uvjeta za obavljanje redovitih radova održavanja na javnoj cesti danoj u koncesiju,

3. nadzirati provođenje mjera za osiguranje javnih cesta i prometa na njima,

4. obustaviti sve radove na javnoj cesti koji se ne obavljaju sukladno odredbama ovoga Zakona i propisa za njegovo izvršavanje,

5. u nužnim slučajevima, kada bi bila ugrožena sigurnost prometa na javnoj cesti ili bi mogla nastati šteta na njoj, odrediti privremene mjere kako bi se otklonila opasnost ili spriječila šteta,

6. odrediti da se u polju preglednosti otklone nedostaci i nepravilnosti prouzročene kršenjem propisanih mjera za osiguranje preglednosti javne ceste,

7. nadzirati provođenje propisanih uvjeta za obavljanje zahvata u zaštitni pojas javne ceste,

8. nadzirati sigurnost TEM cesta i kontrolu sigurnosti iz članka 71.b ovoga Zakona,

9. nadzirati postupanje po odredbama članka 9. stavaka 13. i 14. ovoga Zakona.

(2) Žalba protiv rješenja inspektora iz stavka 1. točke 4., 5., 6. i 7. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

(3) U predmetima iz stavka 1. točke 5. ovoga članka, kada je zbog neposredne ugroženosti javne ceste ili sigurnosti prometa na njoj ugrožena i sigurnost sudionika u prometu, inspektor može, po skraćenom postupku, bez saslušanja stranaka, donijeti rješenje. U nužnim slučajevima inspektor može donijeti usmeno rješenje te odrediti njegovo izvršenje odmah po izricanju.

(4) Prilikom provedbe inspekcijskog nadzora inspektor ima pravo:

– pregledati prostore, objekte, uređaje, materijale te poslovanje i dokumentaciju trgovačkih društava koja upravljaju javnim cestama, saslušati stranke i svjedoke primjenom pravila upravnog postupka,

– pregledati isprave kojima se može utvrditi identitet osoba koje sudjeluju u prometu,

– uzeti uzorke materijala te obavljati druge postupke koji su u skladu s namjenom inspekcijskog nadzora,

– dobiti osobne podatke o pravnim i fizičkim osobama, podatke o vlasništvu vozila, podatke o vlasništvu zemljišta i objekata u zaštitnom pojasu cesta, kao i druge podatke potrebne za vođenje postupka u svezi s kršenjem ovoga Zakona i propisa za njegovo izvršavanje.

X. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 113.

(1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 75.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar:

1. ako postupi suprotno odredbama članka 9. stavaka 13. i 14. ovoga Zakona,

2. ako ne osigura uklanjanje oštećenih i napuštenih vozila te drugih stvari s javne ceste (članak 26. stavak 1. podstavak 6.),

3. ako ne održava javnu cestu sukladno propisu iz članka 26. stavka 3. ovoga Zakona,

4. ako ne obavijesti javnost o stanju i prohodnosti javnih cesta i meteorološkim uvjetima (članak 31. podstavak 1.),

5. ako ne postupi sukladno odredbi članka 45. stavka 4. i 5. ovoga Zakona,

6. ako ne poduzme mjere za otklanjanje štete, opasnosti od oštećenja javne ceste i opasnosti za sigurnost prometa na javnoj cesti (članak 57. stavak 4.),

7. ako postavi reklame protivno odredbi članka 59. ovoga Zakona,

8. ako u opravdanom slučaju javnu cestu ne zatvori za promet (članak 60. stavak 1.),

9. ako pri izvođenju radova ne postupi sukladno članku 62. stavku 1. i 2. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi koja upravlja javnom cestom odnosno koncesionaru novčanom kaznom od 2.000,00 do 8.000,00 kuna.

Članak 114.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. ako postupi suprotno odredbama članka 45. stavka 2. i 3. ovoga Zakona,

2. ako izvede priključak i prilaz na javnu cestu bez suglasnosti ili se ne pridržava uvjeta iz suglasnosti (članak 51. stavak 3.),

3. ako postupi suprotno odredbi članka 55. stavka 3. ovoga Zakona,

4. ako postupa suprotno odredbi članka 56. stavka 1. i 2. ovoga Zakona,

5. ako ne postupi sukladno odredbi članka 57. stavka 1., 2. i 3. ovoga Zakona,

6. ako ne postupi sukladno odredbi članka 58. stavka 1. i 2. ovoga Zakona,

7. ako postavi reklame protivno odredbi članka 59. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 2.000,00 do 8.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i fizička osoba novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna.

Članak 115.

1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba koja kao vlasnik vozila nije platila cestarinu sukladno članku 9. stavku 19. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 2.000 do 10.000 kuna, kao i odgovorna osoba u pravnoj osobi koja na zahtjev Hrvatskih autocesta d.o.o. odnosno koncesionara nije dostavila vjerodostojan podatak o identitetu osobe koja je upravljala vozilom u vlasništvu pravne osobe u skladu s člankom 9. stavcima 20. i 21. ovoga Zakona.

(3) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba obrtnik i osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost:

1. koja nije platila cestarinu, sukladno članku 9. stavku 19. ovoga Zakona, osim ako su ispunjeni uvjeti propisani člankom 88. stavkom 2. i člankom 89. ovoga Zakona,

2. koja kao vlasnik vozila nije, na zahtjev Hrvatskih autocesta d.o.o. odnosno koncesionara, dostavila vjerodostojan podatak o identitetu osobe koja je upravljala vozilom, u skladu s člankom 9. stavkom 20. ovoga Zakona.

(4) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba:

1. koja nije platila cestarinu, sukladno članku 9. stavku 19. ovoga Zakona, osim ako su ispunjeni uvjeti propisani člankom 88. stavkom 2. i člankom 89. ovoga Zakona,

2. koja kao vlasnik vozila nije, na zahtjev Hrvatskih autocesta d.o.o. odnosno koncesionara, dostavila vjerodostojan podatak o identitetu osobe koja je upravljala vozilom u skladu s člankom 9. stavkom 20. ovoga Zakona.

Članak 115. a

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 kuna do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja koristi cestovno zemljište, u smislu članka 73. stavka 1. ovoga Zakona, bez sklopljenog ugovora s upraviteljem javne ceste odnosno koncesionarom, sukladno članku 73. stavku 2. ovoga Zakona, i/ili odbija predati posjed pravnoj osobi koja upravlja javnom cestom odnosno koncesionaru, sukladno članku 73. stavku 7. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 5.000,00 kuna do 20.000,00 kuna.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 kuna do 250.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba obrtnik i osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost koja u vezi s obavljanjem obrta ili samostalne djelatnosti koristi cestovno zemljište u smislu članka 73. stavka 1. ovoga Zakona bez sklopljenog ugovora s upraviteljem javne ceste odnosno koncesionarom, sukladno članku 73. stavku 2. ovoga Zakona, i/ili odbija predati posjed pravnoj osobi koja upravlja javnom cestom odnosno koncesionaru, sukladno članku 73. stavku 7. ovoga Zakona.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 kuna do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja koristi cestovno zemljište u smislu članka 73. stavka 1. ovoga Zakona bez sklopljenog ugovora s upraviteljem javne ceste odnosno koncesionarom, sukladno članku 73. stavku 2. ovoga Zakona, i/ili odbija predati posjed pravnoj osobi koja upravlja javnom cestom odnosno koncesionaru, sukladno članku 73. stavku 7. ovoga Zakona.

(5) Optužni prijedlog za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka podnosi pravna osoba koja upravlja javnom cestom odnosno koncesionar.

(6) Novčane kazne naplaćene prema ovom članku prihod su pravne osobe koja upravlja javnom cestom odnosno koncesionara i predstavljaju sredstva iz članka 86. stavka 1. točke 13. ovoga Zakona.

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Dovršenje započelih postupaka

Članak 116.

Postupci započeti prema odredbama Zakona o javnim cestama (»Narodne novine« br. 180/04., 82/06., 138/06., 146/08., 152/08., 38/09., 124/09., 153/09. i 73/10.) dovršit će se prema odredbama toga Zakona.

Usklađenje postojećih imovinskopravnih odnosa na javnim cestama

Članak 117.

(1) Osobe koje su po posebnom zakonu ili odlukom nadležnog tijela donesenom na temelju posebnog zakona dužne održavati komunalne, vodne i energetske građevine kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezanu opremu izgrađene na ili izvan cestovnog zemljišta sukladno članku

25. ovoga Zakona, za koje je do stupanja na snagu ovoga Zakona izdana uporabna dozvola, dužne su sukladno članku 16. ovoga Zakona u dijelu koji se odnosi na članak 34. ovoga Zakona preuzeti na održavanje i upravljanje komunalne, vodne i energetske građevine kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezanu opremu izgrađene na ili izvan cestovnog zemljišta u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka dužne su pravnoj osobi koja upravlja javnom cestom nadoknaditi troškove nastale nakon proteka roka u kojem su bile dužne preuzeti na održavanje i upravljanje komunalne, vodne i energetske građevine kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezanu opremu.

Članak 118.

(1) Ako su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona u postupku izvlaštenja radi građenja javne ceste izvlaštene kao opće dobro nekretnine koje nisu u cijelosti lokacijskom dozvolom predviđene kao javna cesta, Vlada, odnosno tijelo koje ona ovlasti, na prijedlog pravne osobe koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionara, donosi odluku da se dio nekretnine koji nije predviđen kao javna cesta izuzima iz pravnog režima općeg dobra i prelazi u vlasništvo Republike Hrvatske, županije ili Grada Zagreba u čiju je korist provedeno izvlaštenje te im se predaje u posjed i na upravljanje.

(2) Prijedlogu iz stavka 1. ovoga članka prilaže se parcelacijski elaborat izrađen na temelju lokacijske dozvole iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Odluka iz stavka 1. ovoga članka sadrži odredbu o brisanju u zemljišnim knjigama općeg dobra i o upisu nekretnina kao vlasništva Republike Hrvatske, županije ili Grada Zagreba.

(4) Pravna osoba koja upravlja javnom cestom dostavlja odluku iz stavka 1. ovoga članka zajedno s parcelacijskim elaboratom nadležnom općinskom državnom odvjetništvu radi provedbe u zemljišnim knjigama.

(5) Odlukom iz stavka 1. ovoga članka obvezat će se pravna osoba koja upravlja javnom cestom, koja je do dana stupanja na snagu ovoga Zakona upravljala nekretninama izuzetim iz režima općeg dobra, da ih preda u posjed i na upravljanje Republici Hrvatskoj, županiji ili Gradu Zagrebu u roku ne dužem od godine dana od dana donošenja odluke.

(6) Do preuzimanja u posjed i na upravljanje nekretnina izuzetih iz režima općeg dobra, njima za račun i u korist vlasnika upravlja osoba koja je sukladno odredbama ovoga Zakona do donošenja odluke iz stavka 1. ovoga članka bila dužna upravljati tim nekretninama.

Članak 119.

(1) Vlada donosi odluku da se nekretnine koje su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona izvlaštene radi premještanja ili izgradnje infrastrukture izvan cestovnog zemljišta, a koje nisu lokacijskom dozvolom predviđene kao javna cesta, izuzmu iz pravnog režima općeg dobra te postaju vlasništvo Republike Hrvatske i da joj se predaju u posjed i na upravljanje, na prijedlog pravne osobe koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionara.

(2) Odluka iz stavka 1. ovoga članka sadrži odredbu o brisanju u zemljišnim knjigama općeg dobra i o upisu nekretnina kao vlasništva Republike Hrvatske.

(3) Pravna osoba koja upravlja javnom cestom dostavlja odluku iz stavka 1. ovoga članka zajedno s parcelacijskim elaboratom nadležnom općinskom državnom odvjetništvu radi provedbe u zemljišnim knjigama.

(4) Odlukom iz stavka 1. ovoga članka obvezat će se pravna osoba koja upravlja javnom cestom koja je do dana stupanja na snagu ovoga Zakona upravljala nekretninama izuzetim iz režima općeg dobra da ih preda u posjed i na upravljanje Republici Hrvatskoj, u roku ne dužem od jedne godine od dana donošenja odluke.

(5) Do preuzimanja u posjed i na upravljanje nekretnina izuzetih iz režima općeg dobra, njima za račun i u korist vlasnika upravlja osoba koja je po odredbama ovoga Zakona do donošenja odluke iz stavka 1. ovoga članka bila dužna upravljati tim nekretninama.

(6) Ugovori o korištenju cestovnog zemljišta sklopljeni u pogledu nekretnina koje su na temelju odluke iz stavka 1. ovoga članka postale vlasništvo Republike Hrvatske prestat će stupanjem na snagu odluke iz stavka 1. ovoga članka.

(7) Odluka iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se i osobi s kojom je sklopljen ugovor o korištenju cestovnog zemljišta.

(8) Pravni odnosi između Republike Hrvatske i osoba koje su po posebnim zakonima ovlaštene održavati i upravljati infrastrukturom iz ovoga članka, u pogledu korištenja nekretnina, odnosno osnivanja stvarnog prava na nekretninama na kojima je izgrađena infrastruktura, uredit će se po odredbama posebnih zakona koji uređuju korištenje i uporabu određene vrste infrastrukture, u roku od tri mjeseca od prestanka ugovora iz stavka 4. ovoga članka.

Članak 120.

(1) Odredba članka 43. ovoga Zakona primjenjuje se i na zemljišta koja se po posebnom zakonu smatraju pomorskim dobrom ili lučkim područjem na kojima je već izgrađena javna cesta ili je započeta gradnja ili je po posebnim propisima izdana dozvola za građenje i rekonstrukciju javne ceste do dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Postupak izuzimanja iz područja pomorskog dobra, odnosno lučkog područja iz stavka 1. ovoga članka ovlaštena je pokrenuti pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno osoba koja je na temelju članka 36. ovoga Zakona ovlaštena podnijeti prijedlog za izvlaštenje radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste.

(3) Na zemljišta koja su na temelju ovoga članka izuzeta iz područja pomorskog dobra, odnosno lučkog područja na odgovarajući se način primjenjuju odredbe iz članka 43. ovoga Zakona.

Članak 121.

(1) Odredba članka 44. ovoga Zakona primjenjuje se i na zemljišta koja se po posebnom zakonu smatraju javnim vodnim dobrom na kojima je već izgrađena javna cesta ili je započeta gradnja ili je po posebnim propisima izdana dozvola za građenje i rekonstrukciju javne ceste do dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Postupak prestanka statusa javnog vodnog dobra ovlaštena je pokrenuti osoba koja je na temelju članka 36. ovoga Zakona ovlaštena podnijeti prijedlog za izvlaštenje radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste.

(3) Na zemljišta na kojima je na temelju ovoga članka prestao status javnog vodnog dobra na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članka 44. ovoga Zakona.

Članak 122.

(1) Pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar na temelju ovoga Zakona sklopit će ugovore o osnivanju prava služnosti odnosno prava građenja za komunalne, vodne i energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezanu opremu izgrađene na javnoj cesti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, s pravnom osobom koja je sukladno posebnom zakonu investitor komunalnih, vodnih i energetskih građevina, kao i elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, sukladno članku 25. ovoga Zakona.

(2) Ugovori iz stavka 1. ovoga članka sklopit će se u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Sklapanjem ugovora iz stavka 1. ovoga članka prestat će važiti ugovori o korištenju cestovnog zemljišta sklopljeni za građevine iz stavka 1. ovoga članka, odnosno prava koja su osobe koje su sukladno posebnom zakonu investitori komunalnih, vodnih i energetskih građevina, kao i građevina elektroničkih komunikacija i povezane opreme stekle na javnoj cesti na temelju posebnih zakona.

(4) Ugovori o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti na cestovnom zemljištu sklopljeni do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, osim ugovora iz stavka 3. ovoga članka, ostaju na snazi do isteka roka na koji su sklopljeni.

(5) Ugovoreni rok korištenja cestovnog zemljišta može se iznimno, uz prethodnu suglasnost ministra, produžiti do najdužeg propisanog roka iz članka 73. stavka 3. ovoga Zakona, u sljedećim slučajevima:

– zbog naknadnog opravdanog ulaganja korisnika cestovnog zemljišta koje je odobrila pravna osoba koja upravlja javnom cestom,

– zbog povećanja ugovorene naknade za korištenje cestovnog zemljišta i obavljanje pratećih djelatnosti, a koje povećanje nije posljedica usklađenja s promjenama cijena dobara, robe i usluga izraženih indeksom cijena utvrđenim od ovlaštene osobe, promjene površine cestovnog zemljišta koje se povjerava ili promjene prateće djelatnosti, na zahtjev korisnika cestovnog zemljišta,

– zbog nastupa izvanrednih okolnosti nastalih nakon sklapanja ugovora, a koje se nisu mogle predvidjeti u vrijeme sklapanja ugovora i

– zbog nastupa više sile.

Upis javnih cesta u zemljišne knjige

Članak 123.

(1) Javne ceste izgrađene do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, za koje je izrađena snimka izvedenog stanja i koje su evidentirane u katastru, upisat će se u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi, kao neotuđivo vlasništvo Republike Hrvatske uz upis pravne osobe koja upravlja javnom cestom, bez obzira na postojeće upise u zemljišne knjige.

(2) Upis iz stavka 1. ovoga članka provest će zemljišnoknjižni sud po službenoj dužnosti, na temelju odluke iz članka 7. stavka 2. ovoga Zakona i prijavnom lista sa snimkom izvedenog stanja, koje zemljišnoknjižnom sudu dostavlja tijelo nadležno za katastar.

Članak 124.

1) Javne ceste izgrađene do dana stupanja na snagu Zakona o cestama (»Narodne novine«, br. 84/11.) koje nisu evidentirane u katastru ili nije evidentirano njihovo stvarno stanje, evidentiraju se u katastru na temelju odluke iz članka 7. stavka 2. ovoga Zakona, geodetskog elaborata izvedenog stanja javne ceste i rješenja nadležnog zemljišnoknjižnog suda o provedbi prijavnog lista.

(2) Javne ceste iz stavka 1. ovoga članka upisat će se u zemljišnu knjigu kao javno dobro u općoj uporabi, kao neotuđivo vlasništvo Republike Hrvatske uz upis pravne osobe koja upravlja javnom cestom, bez obzira na postojeće upise u zemljišnoj knjizi.

(3) Prijavni list za prethodnu provedbu u zemljišnoj knjizi iz stavka 1. ovoga članka zemljišnoknjižnom sudu po službenoj dužnosti dostavlja nadležni ured za katastar na temelju pregledanog i potvrđenog geodetskog elaborata izvedenog stanja javne ceste, snimljenog prema pravilima propisanim posebnim zakonom, a koji pribavlja i tijelu nadležnom za katastar dostavlja pravna osoba koja upravlja javnim cestama.

(4) Rješenje o upisu javne ceste u zemljišnu knjigu utemeljeno na odredbi članka 123. stavka 1. ovoga Zakona zemljišnoknjižni sud dostavit će nadležnom uredu za katastar, radi njezina evidentiranja u katastru.

Članak 125.

Na evidentiranje u katastru i upis u zemljišne knjige javnih cesta iz članka 123. i članka 124. ovoga Zakona ne primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje prostorno uređenje i gradnja, a kojima je propisana parcelacija građevinskog zemljišta i evidentiranje građevina u katastru, niti odredbe zakona kojim se uređuje katastar nekretnina te odredbe drugih zakona i propisa koje su protivne članku 123. do 130. ovoga Zakona.

Članak 126.

(1) Za rekonstrukcije javnih cesta izvedenih do stupanja na snagu ovoga Zakona, a koje su sukladne prostorno-planskoj dokumentaciji primjenjuju se odredbe članka 123. do 125. ovoga Zakona.

(2) Nekretnine koje su prema ovom Zakonu javne ceste i bile su u uporabi kao javne ili nerazvrstane ceste prije 1. siječnja 1997. javno su dobro u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Republike Hrvatske.

Članak 127.

(1) Uknjižba javnih cesta izgrađenih nakon stupanja na snagu ovoga Zakona, provodi se sukladno općim propisima kojima se uređuje uknjižba prava vlasništva.

(2) Prijedlog za upis prava vlasništva za javne ceste iz stavka 1. ovoga članka podnosi nadležnom zemljišnoknjižnom sudu nadležno državno odvjetništvo.

Članak 128.

O izvršenom upisu nadležni zemljišnoknjižni sud donosi rješenje sukladno postupku propisanom zakonom kojim se uređuju zemljišne knjige.

Članak 129. - brisan

Članak 130.

Postojeći upisi javnih cesta kao općeg dobra u zemljišnim knjigama zamijenit će se po službenoj dužnosti upisom javnog dobra u općoj uporabi kao neotuđivo vlasništvo Republike Hrvatske.

Upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige

Članak 131.

(1) Ceste koje se na dan stupanja na snagu ovoga Zakona koriste za promet vozila po bilo kojoj osnovi i koje su pristupačne većem broju korisnika, a koje nisu razvrstane kao javne ceste u smislu ovoga Zakona, postaju nerazvrstane ceste.

(2) Postojeći upisi u zemljišnim knjigama nerazvrstanih cesta iz stavka 1. ovoga članka u vlasništvu jedinice lokalne samouprave zamijenit će se po službenoj dužnosti upisom nerazvrstane ceste javnog dobra u općoj uporabi kao neotuđivog vlasništva jedinice lokalne samouprave.

(3) Nerazvrstane ceste iz stavka 1. ovoga članka koje nisu upisane u zemljišnim knjigama ili u tim knjigama nije upisano njihovo stvarno stanje, upisuju se u zemljišne knjige po službenoj dužnosti na temelju prijavnog lista koji nakon evidentiranja nerazvrstane ceste, odnosno njezinog stvarnog stanja u katastru, zemljišnoknjižnom sudu po službenoj dužnosti dostavlja tijelo nadležno za katastar.

(4) Nerazvrstane ceste izgrađene do dana stupanja na snagu Zakona o cestama («Narodne novine», br. 84/11.) koje nisu evidentirane u katastru ili nije evidentirano njihovo stvarno stanje, evidentiraju se u katastru na temelju geodetskog elaborata izvedenog stanja nerazvrstane ceste, a koji pribavlja i nadležnom tijelu za katastar dostavlja jedinica lokalne samouprave, odnosno pravna osoba koja je ovlaštena upravljati nerazvrstanom cestom sukladno propisima iz članka 107. ovoga Zakona i rješenja nadležnog zemljišnoknjižnog suda o provedbi prijavnog lista.

(5) Prijavni list za prethodnu provedbu u zemljišnoj knjizi iz stavka 4. ovoga članka zemljišnoknjižnom sudu po službenoj dužnosti dostavlja nadležni ured za katastar na temelju pregledanog i potvrđenog geodetskog elaborata izvedenog stanja nerazvrstane ceste

(6) Nerazvrstane ceste iz stavka 1. ovoga članka upisat će se u zemljišnu knjigu kao javno dobro u općoj uporabi, kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave uz upis pravne osobe koja upravlja javnom cestom, bez obzira na postojeće upise u zemljišnoj knjizi.

(7) Nekretnine koje su prema ovom Zakonu nerazvrstane ceste i bile su u uporabi kao nerazvrstane ili javne ceste prije 1. siječnja 1997., javno su dobro u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalaze.

Članak 132.

(1) Postojeći upisi u katastru i zemljišnim knjigama javnih cesta koje su na temelju ovoga Zakona postale ceste iz članka 98. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona zamijenit će se po službenoj dužnosti upisom nerazvrstane ceste javnog dobra u općoj uporabi kao neotuđivog vlasništva jedinice lokalne samouprave na temelju odluke iz članka 98. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Podatke o zemljišnoknjižnim česticama potrebne za promjenu upisa iz stavka 1. ovoga članka u zemljišnim knjigama, zemljišnoknjižnom sudu po službenoj dužnosti dostavlja tijelo nadležno za katastar.

(3) Ceste iz članka 98. stavka 1. ovoga Zakona koje nisu evidentirane u katastru ili nije evidentirano njihovo stvarno stanje, evidentiraju se u katastru na temelju odluke iz članka 98. stavka 2. ovoga Zakona, geodetskog elaborata izvedenog stanja nerazvrstane ceste, a koji pribavlja i nadležnom tijelu za katastar dostavlja jedinica lokalne samouprave, odnosno pravna osoba koja je ovlaštena upravljati nerazvrstanom cestom sukladno propisima iz članka 106. ovoga Zakona i rješenja nadležnog zemljišnoknjižnog suda o provedbi prijavnog lista.

(4) Ceste iz stavka 3. ovoga članka upisat će se u zemljišnu knjigu kao javno dobro u općoj uporabi, kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave uz upis pravne osobe koja upravlja javnom cestom, bez obzira na postojeće upise u zemljišnoj knjizi.

Članak 133.

(1) Nerazvrstane ceste iz članka 131. stavka 1. i članka 132. stavka 1. ovoga Zakona evidentiraju se u katastru i upisuju u zemljišne knjige kao nerazvrstane ceste javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalaze, neovisno o postojanju upisa vlasništva i/ili drugih stvarnih prava treće osobe.

(2) Na upis u zemljišne knjige nerazvrstanih cesta iz članka 131. stavka 1. i članka 132. stavka 1. ovoga Zakona na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članka 128. ovoga Zakona.

(3) Na evidentiranje u katastru i upis u zemljišne knjige nerazvrstanih cesta iz članka 131. stavka 1. i članka 132. stavka 1. ovoga Zakona ne primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje prostorno uređenje i gradnja, o parcelaciji građevinskog zemljišta te evidentiranju građevina u katastru i upisu u zemljišne knjige, niti odredbe drugih zakona i propisa koje su protivne članku 131. i 132. ovoga Zakona i stavku 1. i 2. ovoga članka.

(4) Evidentiranje u katastru i upis u zemljišne knjige nerazvrstanih cesta na način propisan člankom 131. i 132. ovoga Zakona i stavkom 1., 2. i 3. ovoga članka ne isključuje mogućnost njihova evidentiranja u katastru i upisa u zemljišne knjige na način propisan zakonima i drugim propisima iz stavka 3. ovoga članka.

Nastavak rada Hrvatskih autocesta d.o.o. i Hrvatskih cesta d.o.o.

Članak 134.

Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o. osnovane prema propisima koji su važili do stupanja na snagu ovoga Zakona nastavljaju s radom sukladno odredbama ovoga Zakona.

Nastavak rada županijskih uprava za ceste

Članak 135.

Županijske uprave za ceste osnovane prema propisima koji su važili do stupanja na snagu ovoga Zakona nastavljaju s radom sukladno odredbama ovoga Zakona.

Usklađenje stanja objekata u raskrižjima s važećim propisima

Članak 136.

Pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar, koji preuzimaju održavanje cestovnih objekata sukladno članku 29. ovoga Zakona uskladit će stanje tih objekata s odredbama ovoga Zakona i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona, u roku od pet godina od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Usklađenje postavljenih reklama s važećim propisima

Članak 137.

(1) Osoba koja je na javnoj cesti odnosno zaštitnom pojasu uz javnu cestu postavila reklamu suprotno odredbi članka 59. ovoga Zakona, dužna je istu ukloniti u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Pravna osoba koja upravlja javnom cestom odnosno koncesionar će za uklonjene reklame na javnoj cesti, za koje je kod postavljanja bila unaprijed naplaćena ukupna ugovorena naknada, izvršiti razmjerni povrat dijela naknade.

Provedbeni propisi

Članak 138.

(1) Vlada će najkasnije u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti uredbu iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona, a ostale odluke za čije je donošenje ovlaštena sukladno odredbama ovoga Zakona donijet će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ministar nadležan za poslove financija donijet će propis iz članka 93. stavka 1. ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 139.

(1) Ministar će propise za čije je donošenje ovlašten sukladno odredbama ovoga Zakona donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ministar će akt o razvrstavanju javnih cesta iz članka 7. stavka 2., odluku iz članka 98. stavka 2. i propis iz članka 97. stavka 5. ovoga Zakona donijeti u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Do donošenja propisa iz članka 138. ovoga Zakona i propisa iz stavka 1. i 2. ovoga članka, ostaju na snazi propisi:

- Uredba o mjerilima za razvrstavanje javnih cesta (»Narodne novine« br. 57/07.),
- Odluka o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti (»Narodne novine« br. 52/11.),
- Odluka o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste (»Narodne novine« br. 54/08., 122/08., 13/09., 104/09. i 17/10.),
- Odluka o razvrstavanju javnih cesta u autoceste (»Narodne novine« br. 77/07., 13/09. i 104/09.),
- Pravilnik o održavanju i zaštiti javnih cesta (»Narodne novine« br. 25/98. i 162/98.),
- Pravilnik o autobusnim stajalištima (»Narodne novine« br. 119/07.),
- Pravilnik o uvjetima i postupku zatvaranja javnih cesta (»Narodne novine« br. 119/07.),
- Pravilnik o uvjetima za projektiranje i izgradnju priključka i prilaza na javnu cestu (»Narodne novine« br. 119/07.),
- Pravilnik o izvanrednom prijevozu (»Narodne novine« br. 119/07. i 52/08.),
- Pravilnik o mjerilima za izračun naknade za izvanredni prijevoz (»Narodne novine« br. 68/10.),
- Pravilnik o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti (»Narodne novine« br. 119/07. i 39/11.),
- Pravilnik o mjerilima za izračun naknade za korištenje cestovnog zemljišta i naknade za obavljanje pratećih djelatnosti (»Narodne novine« br. 119/07., 91/08. i 39/11.),
- Pravilnik o visini godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila (»Narodne novine«, br. 35/11. i 53/11.),
- Odluka o određivanju javnih cesta po kojima se mora odvijati tranzitni promet teretnih automobila kroz Republiku Hrvatsku (»Narodne novine« br. 145/08.),
- Pravilnik o označavanju autocesta, njihove stacionaže, brojeva izlaza i prometnih čvorišta te naziva izlaza, prometnih čvorišta i odmorišta (»Narodne novine« br. 73/03.),
- Pravilnik o postupku i načinu ostvarivanja prava na oslobađanje plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta i cestarine (»Narodne novine« br. 82/10.),

- Pravilnik o načinu, postupku i dinamici ostvarivanja prava na nadoknadu iznosa godišnje naknade i cestarine (»Narodne novine« br. 143/06.),
- Pravilnik o osnovnim uvjetima kojima javne ceste izvan naselja i njihovi elementi moraju udovoljavati s gledišta sigurnosti prometa (»Narodne novine« br. 110/01.),
- Pravilnik o minimalnim sigurnosnim zahtjevima za tunele (»Narodne novine« br. 119/09.).

Važenje potvrda izdanih na temelju ranijih propisa

Članak 140.

Potvrde/smart kartice izdane prema odredbama Pravilnika o postupku i načinu ostvarivanja prava na oslobođanje plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta i cestarine (»Narodne novine« br. 82/10.) važe do izdavanja novih potvrda/smart kartica, odnosno do prestanka ili promjene uvjeta i/ili okolnosti pod kojima su izdane.

Stupanje na snagu

Članak 141.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti članak 3. stavak 8. Zakona o komunalnom gospodarstvu (»Narodne novine« br. 36/95., 70/97., 128/99., 57/00., 129/00., 59/01., 26/03. – pročišćeni tekst, 82/04., 178/04., 38/09., 79/09. i 49/11.).

Članak 142.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o javnim cestama (»Narodne novine« br. 180/04., 82/06., 138/06., 146/08., 152/08., 38/09., 124/09., 153/09. i 73/10.).

Članak 143.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Odredbe Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o cestama («Narodne novine», broj 54/2013) koje su preostale nakon autorskog pročišćavanja teksta Zakona o cestama

Članak 50.

(1) Vlada će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti smjernice iz članka 27. ovoga Zakona i nacionalni program iz članka 34. ovoga Zakona kojim se dodaje članak 72.b.

(2) Ministar će propise iz članaka 13., 18., 19. i 27. ovoga Zakona te iz članka 30. ovoga Zakona kojim se dodaje članak 70.a, donijeti u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, propis iz članka 15. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona i propis iz članka 6. ovoga Zakona do 1. listopada 2013.

Članak 51.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 022-03/13-01/73
Zagreb, 19. travnja 2013.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskoga sabora

Josip Leko, v. r.

Odredbe Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o cestama («Narodne novine», broj 92/2014) koje su preostale nakon autorskog pročišćavanje teksta Zakona o cestama

Članak 5.

Na rješavanje podnesaka kojima se traži provedba odgovarajućeg geodetskog elaborata u zemljišnim knjigama, a koji su predani zemljišnoknjižnom sudu do dana stupanja na snagu ovoga Zakona primjenjuju se odredbe članka 2. i članka 3. ovoga Zakona.

Članak 6.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 022-03/14-01/97
Zagreb, 15. srpnja 2014.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskoga sabora

Josip Leko, v. r

Odredbe Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o cestama («Narodne novine», broj 144/2021) koje su preostale nakon autorskog pročišćavanje teksta Zakona o cestama

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 49.

(1) Od dana stupanja na snagu ovoga Zakona na osnivanje prava građenja i prava služnosti na javnoj cesti ne primjenjuju se odredbe Zakona o uređivanju imovinskopravnih odnosa u svrhu izgradnje infrastrukturnih građevina («Narodne novine«, br. 80/11.), već se primjenjuju odredbe ovoga Zakona.

(2) Svi postupci za osnivanje prava građenja i prava služnosti na javnoj cesti, koji su započeti na temelju odredbi Zakona o uređivanju imovinskopravnih odnosa u svrhu izgradnje infrastrukturnih građevina («Narodne novine«, br. 80/11.), a koji nisu okončani sklapanjem ugovora dovršit će se prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 50.

(1) Svi nositelji prava građenja i prava služnosti na javnoj cesti koji su ista prava stekli na temelju ugovora sklopljenih prije stupanja na snagu ovoga Zakona odnosno koji su pravo služnosti upisali u zemljišnoj knjizi po nekoj drugoj osnovi dužni su na poziv pravne osobe koja upravlja javnom cestom na kojoj su ta prava osnovana sklopiti dodatak ugovoru kojim će se urediti obveza plaćanja naknade iz članka 86. stavka 1. točke 12. Zakona o cestama («Narodne novine«, br. 84/11., 22/13., 54/13., 148/13., 92/14. i 110/19.).

(2) Pravna osoba koja upravlja javnom cestom i nositelj prava građenja i prava služnosti dužni su, u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona, sklopiti dodatak ugovoru kojim će se urediti obveza plaćanja naknade iz članka 86. stavka 1. točke 12. Zakona o cestama («Narodne novine«, br. 84/11., 22/13., 54/13., 148/13., 92/14. i 110/19.).

Članak 51.

Površina zemljišta na kojoj je do dana stupanja na snagu ovoga Zakona izgrađena cestovna građevina, površina zemljišnog pojasa te površina zemljišta na kojima su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona izgrađene građevine za potrebe održavanja ceste i pružanja usluga vozačima i putnicima, kao i za potrebe kretanja bicikala i pješaka te naplatu cestarine (objekti za održavanje cesta, upravljanje i nadzor prometa, naplatu cestarine, benzinske postaje, punionice za električna vozila i druga alternativna goriva, servisi, parkirališta, odmorišta, nogostupi, biciklističke prometnice, zelene površine, ugibališta, okretišta, stajališta javnog prijevoza i drugi), neovisno o tome jesu li predviđeni projektom ceste, dobivaju status cestovnog zemljišta iz članka 4. podstavka 4. Zakona o cestama (»Narodne novine«, br. 84/11., 22/13., 54/13., 148/13., 92/14. i 110/19.).

Članak 52.

Ministar će pravilnike iz članka 11. stavka 18. koji je izmijenjen člankom 7. ovoga Zakona, članka 12. stavka 3. koji je izmijenjen člankom 9. ovoga Zakona, članka 15. stavaka 10. i 11. koji je izmijenjen člankom 15. ovoga Zakona, članka 59. stavka 6. koji je dopunjen člankom 20. ovoga Zakona, članka 69. stavka 4. koji je izmijenjen člankom 23. ovoga Zakona, članka 72.a stavka 4. koji je izmijenjen člankom 33. ovoga Zakona, članka 72.c stavka 5. koji je dopunjen člankom 35. ovoga Zakona, članka 73. stavka 8. koji je izmijenjen člankom 36. ovoga Zakona, članka 89.a stavka 4. koji je dodan člankom 38. ovoga Zakona, članka 96. koji je izmijenjen člankom 43. ovoga Zakona i članka 108.a stavka 4. koji je dodan člankom 44. ovoga Zakona donijeti u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 53.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Pravilnik o posebnim uvjetima i tehničkim zahtjevima za Europsku elektroničku naplatu cestarine i elementima interoperabilnosti (»Narodne novine«, br. 58/16. i 45/20.).

Članak 54.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 022-03/21-01/130
Zagreb, 15. prosinca 2021.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Gordan Jandroković, v. r.